ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

JELENTÉS

A Nemzeti Adó-és Vámhivatal adó-és vámszakmai hátralékállományára vonatkozó végrehajtási tevékenységének ellenőrzése, a végrehajtási képességre ható tényezők

2026.

26087

www.asz.hu

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

JELENTÉS

A Nemzeti Adó-és Vámhivatal adó-és vámszakmai hátralékállományára vonatkozó végrehajtási tevékenységének ellenőrzése, a végrehajtási képességre ható tényezők

2026.

26087

www.asz.hu

dr. Windisch László
elnök

ELLENŐRZÉSI IGAZGATÓSÁG:

ELLENŐRZÉSI IGAZGATÓSÁG I.

ELLENŐRZÉSI TEVÉKENYSÉG IRÁNYÍTÁSÁÉRT FELELŐS ALELNÖK:

DR. SZOMOLAI CSABA alelnök

ELLENŐRZÉSVEZETŐ:

BOZSÓ ERIKA LÍVIA ellenőrzésvezető

Jelentéseink az interneten a www.asz.hu címen olvashatók.

IKTATÓSZÁM: EL-4231-001/2025

TÉMASORSZÁM: 19/2024

ELLENŐRZÉS-AZONOSÍTÓ SZÁM: V1082

TARTALOMJEGYZÉK

ÖSSZEFOGLALÁS 5

AZ ELLENŐRZÉS EREDMÉNYEI 9

1. Végrehajtási eljárást megelőző intézkedések 11
2. A végrehajtási tevékenység 25
3. Végrehajtási képességre ható tényezők alakulása 42

JAVASLATOK 58

I. FÜGGELÉK: ÉSZREVÉTELEK 59

II. FÜGGELÉK: ELLENŐRZÉSI MEGKÖZELÍTÉS 81

MELLÉKLETEK 86

I. sz. melléklet: Értelmező szótár 86

II. sz. melléklet: Az ellenőrzött szervezetek jegyzéke 89

III. sz. melléklet: A követeléskezelési és végrehajtási feladatok folyamata 90

IV. sz. melléklet: A végrehajtási cselekmények, valamint az egy alkalmazottra jutó végrehajtási cselekmények száma igazgatóságonként (2022-2024. évek) 91

V. sz. melléklet: A IEV minősítés megállapításának és nyilvántartásba vételének folyamata 93

VI. sz. melléklet: A végrehajtással vagy egyéb eljárással nem érintett, elévülés miatti törölt, 1 m Ft feletti egyedi tételek összeg szerinti és az érintett adóalanyok száma szerinti megoszlása a területi igazgatóságok között a 2024. évben 94

VII. sz. melléklet: A NAV által folytatott végrehajtások típusainak összefoglaló táblázata 95

VIII. sz. melléklet: A pénzkövetelés behajtására irányuló megkeresések 2024. év végi nyitott állományában a tíz legtöbb folyamatban lévő ügyszámú, valamint legnagyobb hátralék összegű jogcímek adatai 96

IX. sz. melléklet: Az ellenőrzött időszakban a meghatározott cselekmények hatályos végrehajtási jogcímei és a 2024. 12.31-én nyitott ügyek száma 97

X. sz. melléklet: A meghatározott cselekmények adott évben indított végrehajtási darabszáma, valamint az egy végrehajtóra jutó új eljárások száma területi igazgatóságonként 98

XI. sz. melléklet: A VEKTOR projekthez kapcsolódó szerződés-módosítások és a mérföldkövek számlázott ellenértékének összefoglalója 99

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE 100

ÖSSZEFOGLALÁS

A NAV feladata többek között a központi költségvetés javára teljesítendő kötelező befizetések megállapítása, beszedése, nyilvántartása, végrehajtása. A NAV által beszedett adó- és vámbevételek biztosítják az állam működési, gazdasági, valamint jóléti funkcióinak finanszírozását. Az ellenőrzött 2022 – 2024. évek fordulónapjain a NAV által nyilvántartott és kezelt adó- és vámszakmai hátralék állomány nagyságrendje miatt kiemelt jelentőségű annak vizsgálata és ismerete, hogy mely tényezők befolyásolták az ezen hátralék állományra vonatkozó adóbeszedési képességet. A 2018. évtől kezdődően a NAV számára az általános közigazgatási végrehajtói szervi státusz jelentős feladatbővülést jelentett, amelyet csökkenő létszám mellett volt szükséges elvégeznie. Ez szintén indokolttá tette a végrehajtási tevékenység, valamint az adó-és vámszakmai hátralékállományra vonatkozó végrehajtási képességre ható tényezők értékelését.

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal adó- és vámszakmai hátralékállományának végrehajtására irányuló folyamataiban az Állami Számvevőszék az ellenőrzött 2022-2024. években összességében nem tapasztalt olyan súlyú kockázatot, ami a végrehajtási szakterület nem megfelelő működésére utalt volna. Ugyanakkor az országos koordinálás hiányosságai miatt a Központi Irányításban, a működtetésben tapasztalhatóak voltak kockázatok.

A hátralékos adózók nagy száma tömeges ügyintézést tett szükségessé, a leterheltséget az általános közigazgatási végrehajtó szervi státusz tovább növelte. Az általános közigazgatási végrehajtó szervi feladatok negatívan hatottak a NAV[1] adó- és vámszakmai hátralékállományára vonatkozó végrehajtási képességére. A hátralék végrehajtásra történő leválogatása, valamint a követeléskezelési és végrehajtási feladatok központilag meghatározott keretek között, a területi igazgatóságok operatív döntései alapján valósultak meg, melyeket a területi igazgatóságok rendelkezésre álló kapacitása igazgatóságonként eltérő mértékben befolyásolt. A követeléskezelési és végrehajtási folyamat nem minden esetben a belső eljárásrendben leírtak szerint zajlott, melynek oka az volt, hogy a területi igazgatóságokon a feladatok szervezése a jelentős ügyszám és a rendelkezésre álló korlátozott humánerőforrás miatt prioritás alapján történt. Központi szinten nem mérték fel a feladatok idő- és erőforrásigényét, nem alakítottak ki és nem mértek vissza mutatószámokat, továbbá a folyamatokat országos szinten nem koordinálták megfelelően A követeléskezelési és végrehajtási feladatok elvégzését informatikai rendszerek támogatták, azonban a tömeges, automatizált, az aktuális feladatokra figyelmeztető rendszer országos bevezetése az ellenőrzött időszakban nem valósult meg.

A NAV a hátralékok kezelése érdekében különféle módszereket alkalmazott az ellenőrzött években. A végrehajtási eljárásokon kívül a hátralékok beszedése érdekében többek között a NAV hitelezői igényt érvényesített felszámolási, valamint csőd- és vagyonrendezési eljárásban. **Az ÁSZ[2] jelen ellenőrzése a végrehajtási eljárással és az azt megelőző követeléskezelési feladatokkal kapcsolatos adó- és vámszakmai hátralékállományra vonatkozó beszedési tevékenységet vizsgálta**. Az ellenőrzés a követeléskezelési és végrehajtási **folyamatokat nyomonkövetve, a végrehajtási képességet gátló tényezők beazonosításával** tett megállapításokat, javaslatokat, valamint mondott véleményt a NAV végrehajtási tevékenységének lehetséges javítása érdekében.

Az adó- és vámszakmai hátralékállomány, valamint a hátralékos adózók száma a 2022-2024. években összességében jelentősen nem változott, azonban a belső összetétel alakulása mutatott negatív tendenciákat. Mivel a működő adóalanyok esetében volt várható eredményes végrehajtás, a végrehajtási képességet elsősorban ezen adóalanyok hátralékának alakulása befolyásolta. Az időszak során a működő adóalanyok – ezen belül

különösen a magánszemélyek – egy hátralékos adóalanyra jutó átlagos hátraléka emelkedett (32,1 %-kal, 550,3 e Ft-ról 727,1 Ft-ra), valamint a 2022-2024. évek végén a működő adóalanyok hátralékösszegének több, mint egyharmada – nagyságrendileg 270 – 340 Mrd Ft – 360 napon túl fennálló hátralék volt.

A végrehajtásra történő leválogatás előfeltétele volt a követeléskezelési és végrehajtási feladatok elvégzésének. A NAV a működő adóalanyok hátralékállományának egy részét (a 2022- 2024. év fordulónapi adatai szerint 18,3 – 22 %-át) nem válogatta le végrehajtásra, így ezen hátralékok esetében nem történtek végrehajtási cselekmények. A végrehajtásra történő leválogatás, valamint a teljesítésre történő előzetes felhívás informatikai rendszerekkel támogatottan történt, mely pozitív hatást gyakorolt a NAV végrehajtási képességére. A leválogatás szabályozási kereteit a NAV kialakította, a területi igazgatóságok a központilag kiadott utasításoknak megfelelően végezték e feladatot. Ugyanakkor a leválogatási összeghatárok szűrési paramétereinek meghatározása, a végrehajtott leválogatások gyakorisága a területi igazgatóságok helyi adottságokra optimalizált célszerű döntései alapján – a helyi erőforrások figyelembevételével – valósult meg, így a leválogatási összeghatárok területi igazgatóságonként eltértek. Ezáltal a végrehajtásra történő leválogatást, valamint a teljesítésre történő felhívást befolyásolta, hogy az adós lakóhelye, székhelye szerinti mely NAV területi igazgatóság illetékességébe tartozott.

A végrehajtási tevékenység ellátására az Avt.[3] tág kereteket biztosított a NAV számára. A jogszabályban felsorolt végrehajtási cselekmények elvégzését, elvégzésének sorrendjét a NAV maga határozhatta meg, belső eljárásrendje alapján, figyelembe véve a hatékony adóbeszedést és az adós lehető legkisebb korlátozását. Ennek érdekében a NAV a végrehajtási tevékenységgel kapcsolatos folyamatokat és feladatokat belső irányítási eszközeiben szabályozta. A területi igazgatóságok feladata volt a követeléskezelés és végrehajtás ügyintézésének megszervezése, melyet az ellenőrzött időszakban a területi igazgatóságok teljesítettek. A NAV területi igazgatóságainak követeléskezelési és végrehajtási szakterületei az ellenőrzött ügyek mindegyikében végeztek feladatokat a vagyon feltárása, a hátralék behajtása érdekében. A végrehajtási ügyek nagy száma miatt a gyakorlatban a feladatok ellátásának sorrendjét a területi igazgatóságok célszerűségi elvek mentén priorizálták, majd az így előállított feladat listák alapján hajtották végre. Ennek következtében az ellenőrzött esetek egy részében a belső eljárásrendben előírtak ellenére a vagyonfeltárást – a várhatóan eredménnyel járó vagyonfeltárási cselekményeket tekintve – nem minden ügyben végezték el teljeskörűen, valamint a végrehajtás nem került haladéktalanul megindításra, vagy a végrehajtás folyamata hosszabb időre megszakadt. Ezen hiányosságok az adott ügyek esetében negatívan befolyásolták a hátralékok beszedhetőségét.

Az Avt. lehetőséget adott arra, hogy az adóhatóság a tartozást ideiglenesen eredménytelen végrehajtással érintett tartozásnak minősítse. Ezen minősítésnek a belső eljárásrend szerint fontos előfeltétele volt annak vizsgálata, hogy létezik-e a tartozás megfizetésére kötelezhető mögöttes felelős. Az ellenőrzött ideiglenesen eredménytelen végrehajtással érintett ügyekben – a belső szabályzatokban előírtak ellenére – a mögöttes kötelezés lehetőségének vizsgálata több esetben dokumentáltan nem történt meg. A NAV nyilatkozata szerint az informatikai rendszerek az ügyintézőket nem figyelmeztették az adóbeszedés érdekében még lehetséges, el nem végzett feladatokra, mely az ÁSZ véleménye szerint negatívan hatott a végrehajtási képességre. Az ÁSZ véleménye szerint – ahogy a NAV 2021-2024. évekre vonatkozó stratégiája is tartalmazta – a fenti problémák alátámasztották egy integrált, a feladatvégzést automatizmusokkal támogató informatikai fejlesztés szükségességét.

A hátralékok végrehajtásához való jog elévülése kapcsán a hátralékok törlése nagyrészt központilag történt, másrészt a NAV valamennyi, az adószámla egyenlegét figyelembe vevő eljárása során az azt lefolytató ügyintézőnek feladata volt az elévült hátralékok eseti törlése. Az elévült hátralékok törlése során a hátralékot terhelő késedelmi pótlék törlése nem minden esetben felelt meg az Avt. előírásainak. A 2025. évtől kezdődően bevezetett havi pótlékolás rendszerével az elévült hátralékok törlése megfelelt a jogszabályi előírásoknak. A hátralékok egy része úgy évült el, hogy előtte nem történt a hátralékok behajtását célzó végrehajtási vagy egyéb

eljárás. A 2024. évben 95 757 adóalany esetében összesen 16,9 Mrd Ft összegben töröltek úgy elévülés miatt hátralékot, hogy a hátralékok vonatkozásában több éven keresztül semmilyen behajtást célzó cselekmény nem történt. Ez különösen a magánszemélyek esetében volt jellemző. Az ilyen hátralékok egy része összességében jelentős, de fajlagosan kis összegű volt, azonban más részük szintén jelentős összegű és fajlagosan egy millió Ft-ot meghaladó volt. Az adóköteles ügyletekhez sok esetben csak nevüket adó magánszemély és egyéni vállalkozó adózók felkutatása nehezebb, mint a gazdasági társaságok esetében. Ezen adóalanyok felhalmozott hátraléka a költségvetés elveszett bevétele és ezen probléma túlmutat a NAV követeléskezelési és végrehajtási tevékenységén.

A területi igazgatóságok a követeléskezelési és végrehajtási operatív feladatokat egymástól függetlenül szervezték. Az egy alkalmazottra jutó végrehajtási cselekmények száma – különösen a legnagyobb bevételt eredményező inkasszók esetében – jelentősen eltért az egyes igazgatóságokon. A központi teljesítménymérési rendszer keretében a NAV vezetése meghatározta és visszamérte a területi igazgatóságok végrehajtási szakterületeinek teljesítményét, viszont hosszabb távon kizárólag egy darab mutatószám került visszamérésre, mely a havi adatok alapján minimálisan differenciálta a területi igazgatóságok végrehajtási szakterületeit. A követeléskezelési és végrehajtási szakterületen a NAV nem alkalmazott központi mutatószámokat a folyamatok időigényének, erőforrásigényének felmérésére, a NAV nyilatkozata szerint az ilyen típusú mutatókat és elemzéseket az egységes és stabil informatikai környezet kialakítását követően tervezték bevezetni. A területi igazgatóságok vezetői egyedileg meghatározták a követeléskezelési és végrehajtási szakterület feladatait. A feladatmeghatározás és visszamérés eltérő formában és intenzitással valósult meg, a Központi Irányítás ezen a területen koordinációs és kontrolltevékenységet nem végzett. Mindezek alapján országos szinten a folyamatokat nem célszerűen koordinálták.

A követeléskezelési és végrehajtási szakterület átlagos statisztikai állományi létszáma az évek során folyamatosan, 2017. évről 2024. évre közel 5%-kal csökkent. A csökkenő létszám mellett a NAV 2018. évtől **általános közigazgatási végrehajtó szervvé** vált. E szerepkörben egyrészt külső szervek megkeresése alapján pénzkövetelések végrehajtását végezte, másrészt – a NAV hagyományos feladatától eltérő ügytípusként – külső megkeresésre, meghatározott cselekmények végrehajtása volt a feladata. Ezen utóbbi eljárások alapvetően nem pénzösszeg megfizetésére, hanem szerteágazó, különféle cselekmények elvégeztetésére irányultak. A külső szervek pénzkövetelések behajtására érkezett megkeresései tömeges ügyszámot generáltak, ugyanakkor alacsonyabb bevételt eredményeztek, mint az adó- és vámszakmai hátralékok végrehajtása. A meghatározott cselekmények végrehajtása során a NAV gyakran közvetítő szerepet töltött be az ügyben érintett felek között. A meghatározott cselekmények végrehajtása különböző szakmák, ágazatok szabályainak ismeretét követelte meg, ezért sok esetben külső közreműködő szervezetek igénybevételét tette szükségessé. A közreműködő szervezetekkel kapcsolatos kiadások alacsony arányban térültek meg. Összességben az általános közigazgatási végrehajtási szerepkör negatívan hatott a NAV adó- és vámszakmai hátralékállományára vonatkozó végrehajtási képességére.

A végrehajtási tevékenységet támogató informatikai rendszerek tekintetében a NAV 2021 – 2024. évek közötti időszakra vonatkozó stratégiája kiemelt célként fogalmazta meg a széttagolt informatikai környezet egységesítését, komplex, integrált, megbízható szakrendszerek kialakítását. A fejlesztés első célkitűzése 2021. év végére megvalósult, melynek hatására az általános végrehajtói feladatokat, valamint az adó- és vámszakmai hátralékállomány végrehajtását elősegítő fejlesztések kerültek bevezetésre. Következő lépésként európai uniós támogatásból a Végrehajtási Eljárást Koordináló és Támogató Operatív Rendszer (VEKTOR[4]) fejlesztését kezdte meg a NAV, külső vállalkozó igénybevételével. A projekt 2023. év végén zárult, azonban a rendszer bevezetése az ÁSZ jelentésének lezárásáig öt területi igazgatóságon történt meg, négy igazgatóságon kizárólag az új ügyek kezelésére. Az országos bevezetés az újonnan induló ügyek esetében a NAV tájékoztatása szerint a 2027. évben várható.

Az ÁSZ a megtett megállapítások alapján hét javaslatot fogalmazott meg a NAV vezetője részére, melyek az ellenőrzött mintatételeknél feltárt elmaradt feladatok elvégzése esetében kontrolleljárások kialakítására, a területi szervek munkaprogramjainak figyelemmel kísérésére, a követeléskezelési és végrehajtási belső eljárásrend és gyakorlat összehangolására, valamint a követeléskezelési és végrehajtási szakterület területei szervi leterheltségének, eredményeinek központi visszamérésére és a visszamérések eredményei alapján a költségvetési bevételek növelését biztosító lépések megtételére irányultak. Ezen felül javaslatot tett az ÁSZ annak felülvizsgálatára, hogy miként valósítható meg az egyes folyamatlépések integrált informatikai rendszerrel támogatott, a költségvetési bevételek növelését célzó megszervezése.

Az ÁSZ véleménye szerint a NAV adó- és vámszakmai hátralékállományára vonatkozó végrehajtási tevékenységének, végrehajtási képességének javítása érdekében megfontolandók az alábbiak:

A NAV követeléskezelési és végrehajtási operatív feladatainak elvégzését az jellemezte, hogy a Központi Irányítás által szabályozott kereteken belül a területi igazgatóságok saját maguk határozták meg az elvégzendő feladatok konkrét számát, mértékét. Ez a területi meghatározottság a folyamat egészét jellemezte: a hátralékok végrehajtásra történő leválogatásától kezdődően a teljesítésre történő előzetes felhívásokon át a vagyonfeltárás és a végrehajtási cselekmények elvégzéséig. A végrehajtott feladatok mennyiségét döntően a területi igazgatóságokon rendelkezésre álló humánerőforrás, a hátralék összege, a hátralékos adózók száma és jellege befolyásolta. Ennek következtében a területi igazgatóságokon eltérő összeghatár felett kerültek a követeléskezelés és végrehajtás látókörébe a hátralékos adózók.

Az egyes követeléskezelési és végrehajtási cselekmények eltérő erőforrás ráfordítás mellett eltérő pénzügyi eredményt hoztak. A korábbi gyakorlattal ellentétben, a 2022 - 2024. években az informatikai változások következtében a befolyt összeg nem kerül kimutatásra végrehajtási cselekmények szerint. Ugyanakkor a rendelkezésre álló adatok alapján az automatikus letéti számlákra befolyt összeg túlnyomó része hatósági átutalási megbízásból (inkasszóból) származott. Ezen felül a pénzforgalmi végrehajtás – azaz a hatósági átutalási megbízás (inkasszó) és a jövedelem-letiltás – alkotta a legnagyobb nagyságrendben végzett végrehajtási cselekményeket, amelyek a legkevésbé függtek a területi adottságoktól. A pénzforgalmi végrehajtási cselekmények informatikai megoldásokkal automatizálhatók. A NAV adatszolgáltatása alapján az egy főre jutó pénzforgalmi végrehajtási cselekmények száma jelentősen eltért az egyes igazgatóságok esetében.

A fentieket egybevetve az ÁSZ szakmai álláspontja szerint célszerű lenne a követeléskezelési és végrehajtási tevékenység kezdeti szakaszának – a leválogatás, a teljesítésre történő előzetes felhívás és pénzforgalmi végrehajtás feladatainak – országos szinten egységesen szervezetten, erre delegált erőforrással történő megvalósítása. Ezt a tevékenységet támogatná automatizmusokkal az informatikai rendszer, mely által növelhető lenne a legnagyobb bevételt eredményező eljárások hatékonysága. Ezen cselekmények országos szinten egységes elvégzésének előnye lenne ezen felül, hogy az adósok területi illetékessége nem befolyásolná a követeléskezelés és végrehajtás megtörténtét.

Az ÁSZ véleményére tekintettel javasolt folyamatosan visszamérni a területi igazgatóságok leválogatási paramétereinek, feladatlistáinak értékhatárait, valamint olyan módszertant kialakítani, amely területi igazgatóságonként méri a folyamatok erőforrásigényét, időigényét.

Az erőforrás és időigény felmérése javasolt a külső szervek megkeresése alapján pénzkövetelések behajtására és meghatározott cselekmények végrehajtására folytatott eljárások területén is. A jogcímenként számított erőforrás és időigény adatok kiindulási alapot jelentenének a NAV által ellátott általános közigazgatási végrehajtói szervi feladatok terjedelmének átgondolásához.

AZ ELLENŐRZÉS EREDMÉNYEI

A NAV adó- és vámszakmai hátralékának behajtása egy több lépésből álló, összetett folyamat. Az ÁSZ ennek egy részét, **a követeléskezelési és végrehajtási tevékenységet, valamint a végrehajtási képességre ható tényezőket** értékelte. A jelentés első része az adó- és vámszakmai hátralékállomány alakulását és összetételét elemzi, mivel egyrészt a végrehajtási tevékenység fő célja ezen állomány csökkentése, másrészt az állomány összetétele hatással van a végrehajtási képességre. Ezt követi a végrehajtásra történő leválogatás folyamatának, a leválogatott hátralék arányának, valamint a teljesítésre történő előzetes felhívások gyakorlatának ismertetése. Az ellenőrzési eredmények második pontjában a követeléskezelési és végrehajtási tevékenység folyamatára vonatkozó ellenőrzési eredmények bemutatása történik. Végül a jelentés azt értékeli, hogy a NAV hogyan azonosította a végrehajtás kockázatait és mérte a terület teljesítményét, másrészt elemzi az adó -és vámszakmai hátralékra vonatkozó végrehajtási képességet befolyásoló két jelentős tényezőt: a NAV általános közigazgatási végrehajtói státuszát, valamint az informatikai fejlesztések alakulását.

Szervezeti szempontból a NAV KI[5]-FVF[6] irányította az adó- és vámszakmai hátralékokkal kapcsolatos követeléskezelési és végrehajtási feladatokat. A területi igazgatóságokon a követeléskezelési és végrehajtási tevékenységet a végrehajtási igazgatóhelyettesek által irányított követeléskezelési (fő)osztályok és végrehajtási (fő)osztályok végezték. Az Avt. eljárási alapelvei szerint a **végrehajtási cselekmények sorrendjét, időpontját** az adóhatóság az Avt. keretei között maga határozta meg, belső eljárásrendje alapján úgy, hogy a leghatékonyabban elérhető legyen a végrehajtás célja, ugyanakkor az adósra nézve – az arányosság elvének figyelembevételével – a legkisebb mértékű korlátozással járjon. Ezen alapelv következtében a követeléskezelési és végrehajtási tevékenység alakulását alapvetően befolyásolta az adós fizetési hajlandósága. A folyamatot abból a szempontból vizsgálta az ÁSZ, hogy melyek voltak a végrehajtás célját akadályozó főbb tényezők, és milyen intézkedések lehetségesek a végrehajtási képesség növelése érdekében.

A követeléskezelési és végrehajtási feladatokat részletesen a *III. számú melléklet*, vázlatos összefoglalását Az 1. ábra szemlélteti:

1. ábra

KÖVETELÉSKEZELÉSI ÉS VÉGREHAJTÁSI FELADATOK– ÖSSZEFOGLALÓ ÁBRA

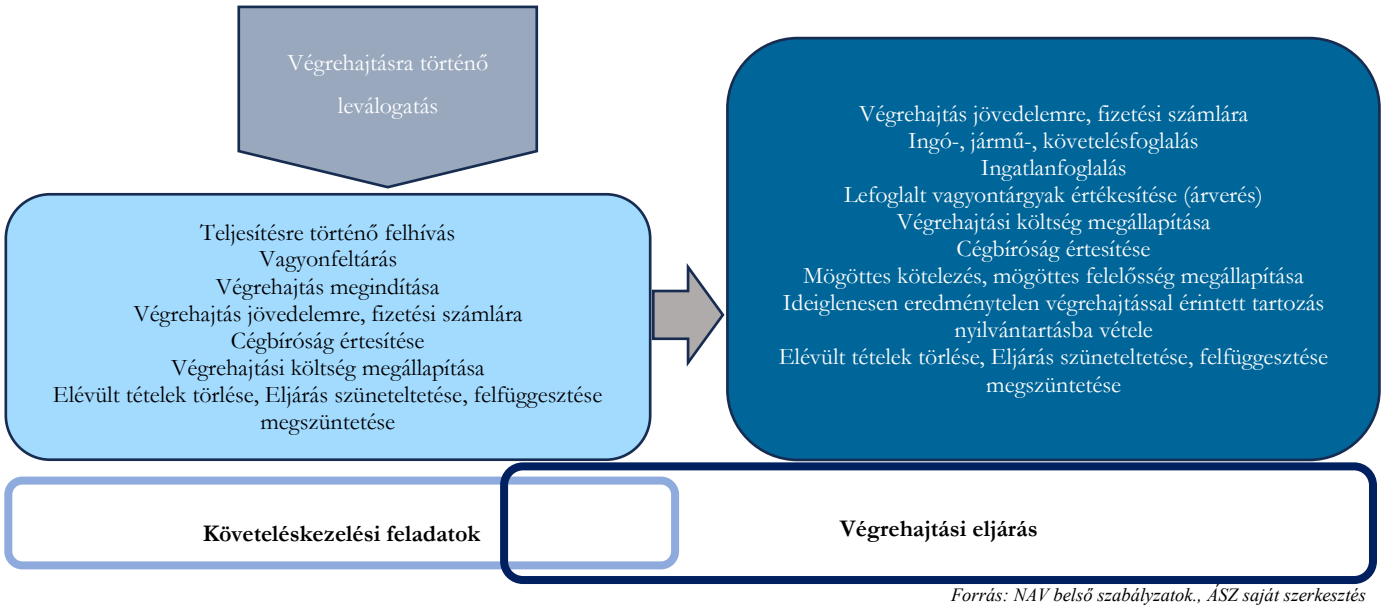

Forrás: NAV belső szabályzatok., ÁSZ saját szerkesztés

A követeléskezelési és végrehajtási szakterület munkáját nagymértékben befolyásolta, hogy a NAV feladata az ellenőrzött időszakban nem kizárólag az adó- és vámszakmai hátralékállomány beszedése volt. Az adó- és vámszakmai bevételek beszedésén túl a NAV járt el az adók módjára behajtandó köztartozás (továbbiakban: AMBK[7]) végrehajtása és az ezzel összefüggő nyilvántartás tekintetében, feltéve, hogy azt a jogszabály nem utalta más hatóság hatáskörébe. Ezen feladata mellett a NAV 2018. január 1-jétől az Ákr[8]. 134. § (1) bekezdése alapján **általános közigazgatási végrehajtó szervvé** vált (lásd Értelmező szótár), az általános közigazgatási rendtartáson (továbbiakban: ÁKR) alapuló közigazgatási döntésekben foglaltak végrehajtása – fő szabály szerint – a NAV feladata lett. Ezen túlmenően 2019. évtől a Módtv.[9] alapján a NAV feladat- és hatásköre az igazságügyi és a rendészeti szervektől átvett, törvényszéki végrehajtási ügyeket (továbbiakban: TVSZ[10]) érintő feladatokkal tovább bővült. A NAV – mint általános közigazgatási végrehajtó szerv – követeléskezelési és végrehajtási feladatait a 2. ábra szemlélteti:

2. ábra

A NAV KÖVETELÉSKEZELÉSI ÉS VÉGREHAJTÁSI SZAKTERÜLETÉNEK FELADATAI AZ ELLENŐRZÖTT IDŐSZAKBAN, A VÉGREHAJTÁS TÁRGYA SZERINT CSOPORTOSÍTVA

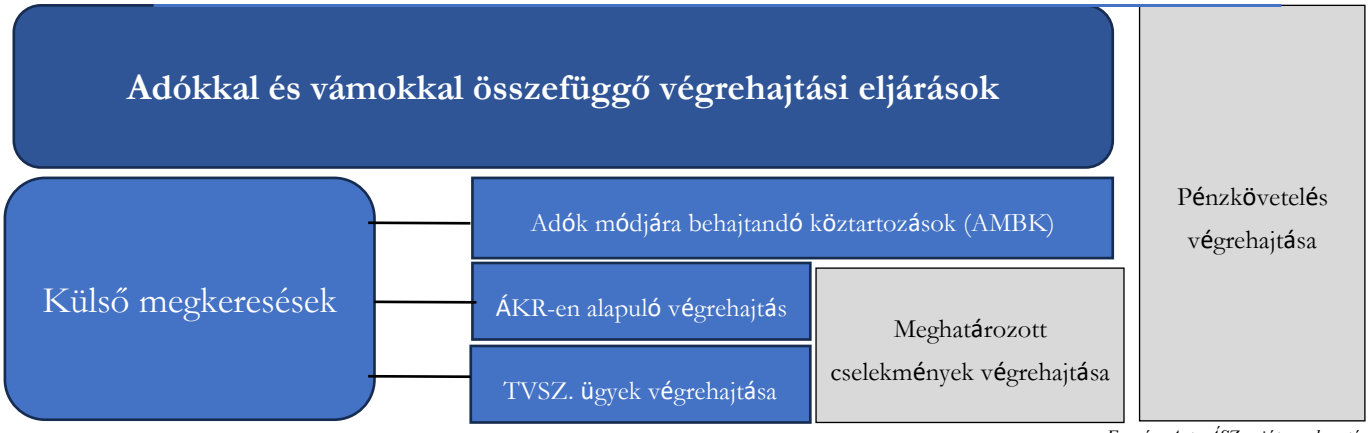

Forrás: Avt., ÁSZ saját szerkesztés

A NAV követeléskezelési és végrehajtási szakterületének feladata az általános közigazgatási végrehajtó szervvé válás előtti időszakban – a NAV alapfeladatához igazodva – a központi költségvetés javára teljesítendő kötelező befizetések hátralékának behajtása, azaz pénzkövetelések végrehajtása volt. Az általános közigazgatási végrehajtó szervvé válással a klasszikus feladatot jelentő pénzkövetelések végrehajtása mellett az addigi végrehajtási gyakorlattól teljesen eltérő ügytípus, a meghatározott cselekmények végrehajtása is a NAV feladat- és hatáskörébe került. A meghatározott cselekmények végrehajtása az adós önkéntes teljesítésének hiánya okán arra irányult, hogy a NAV eljárása hatására az adós meghatározott cselekményt elvégezzen. Ezen esetekben a sikeres végrehajtás eredménye nem a pénz megfizetése, hanem a cselekmény megtörténte volt. A pénzkövetelés végrehajtására irányuló külső megkereséseket a szakterület együtt kezelte saját hátralékállományával, azaz a hátralékos adózó VAN kartonján[11] (lásd Értelmező szótár) szerepelt – jogcímenként elkülönítve – valamennyi hátralék, a befolyt összeget pedig az Avt.-ben előírtak alapján osztották fel a nyilvántartott hátralékok között. Ezzel szemben a meghatározott cselekmények végrehajtására érkezett minden megkeresést külön ügyként tartott nyilván és kezelt a NAV.

1. Végrehajtási eljárást megelőző intézkedések

Összegző megállapítás

Az ellenőrzött időszakban a NAV adó- és vámszakmai hátralékállományának 2000 Mrd Ft-os nagyságrendű összege jelentősen nem változott. A hátralékállomány belső összetétele a működő adóalanyok, magánszemélyek esetében kedvezőtlenül változott, mivel nőtt az átlagos hátralékösszeg. A hátralékok végrehajtásra történő leválogatása, valamint a teljesítésre történő előzetes felhívások kiadása megfelelően, rendszeresen, központi belső eljárásokkal és informatikai rendszerekkel támogatottan megtörtént. A leválogatás a helyi igazgatóságok döntései alapján, a jelentős ügyszámot és a rendelkezésre álló erőforrást figyelembe véve, területi igazgatóságonként eltérő paraméterekkel valósult meg. Ezáltal a végrehajtásra történő leválogatást, valamint a teljesítésre történő felhívást az adós területi illetékessége befolyásolta. A NAV Központi Irányítás nem kísérte megfelelően figyelemmel a végrehajtásra történő leválogatás összeghatárait az egyes területi szervek esetében.

A fizetési felszólításban megjelölt határidő leteltéről az informatikai rendszer nem adott automatikus jelzést, mely negatívan hatott a végrehajtási képességre. A vizsgált ügyek esetében – a hátralékok beszedhetőségét befolyásoló hiányosságként – előfordult, hogy az eljáró NAV területi igazgatóság nem intézkedett a belső eljárásrendben előírtak szerint a végrehajtás haladéktalan megindításáról.

1.1 számú megállapítás

Az ellenőrzött 2022 - 2024. évek adó-és vámszakmai hátralékában a nem működő adóalanyok magas átlagos hátralékállománya volt a meghatározó, ugyanakkor az időszak során a működő adóalanyok – ezen belül különösen a magánszemélyek – átlagos hátraléka emelkedett. A működő adózói hátralék több, mint egyharmada 360 napon túl fennálló hátralék volt. A végrehajtásra leválogatott hátralék aránya 2021. év végéről 2022. év végére növekedett majd 2023. év végéig csökkent, összességében kedvező tendenciaként kis mértékben emelkedett az ellenőrzött időszakban.

A NAV a követeléskezelési tevékenység – ezen belül a végrehajtható hátralék megállapításának – szervezeti és működési kereteit kialakította, a hátralékok végrehajtás alá vonásának általános szempontrendszerét meghatározta. Ezen belül a területi igazgatóságok önállóan, az igazgatóságra jellemző körülmények – az ügyek száma, rendelkezésre álló erőforrás – alapján állapították meg a végrehajtásra történő leválogatás konkrét szempontjait, melyek ezáltal igazgatóságonként eltértek. A végrehajtható hátralékok leválogatásában az országos szintű koordináció nem valósult meg. A végrehajtható hátralék megállapítása és a végrehajtásra történő leválogatás döntően számítógépes programok és elektronikus automatizmusok útján valósult meg, mely pozitív hatást gyakorolt a NAV végrehajtási képességére.

A NAV adó- és vámszakmai hátralékállománya az Art.[12] -ban meghatározott módokon megállapított, az Avt. szerint értelmezett, az esedékesség időpontjáig meg nem fizetett adó- és vámtartozásokból tevődött össze. Az adószámlákon előírt fizetési kötelezettségek és a pénzügyileg rendezett tételek eredőjeként naponta változó hátralékállomány alakulását, belső szerkezetét a naptári évfordulókon fennálló adatok alapján vizsgálta az ÁSZ.

A NAV adó- és vámszakmai hátralékállományáról, a hátralékos adózók számáról az ellenőrzött időszak naptári évfordulóinak időpontjaiban nyilvántartott adatokat, valamint a tárgyévben követeléskezelés és végrehajtás során beszedett adó- és vámszakmai bevétel összegét a 3. ábra szemlélteti:

3. ábra

ADÓ- ÉS VÁMSZAKMAI HÁTRALÉKÁLLOMÁNY ÉS A HÁTRALÉKOS ADÓZÓK SZÁMA AZ ÉV VÉGÉN, VALAMINT A KÖVETELÉSKEZELÉS ÉS VÉGREHAJTÁS ÁLTAL AZ ÉV SORÁN BEHAJTOTT HÁTRALÉK ÖSSZEGE (2022- 2024. ÉVEK)

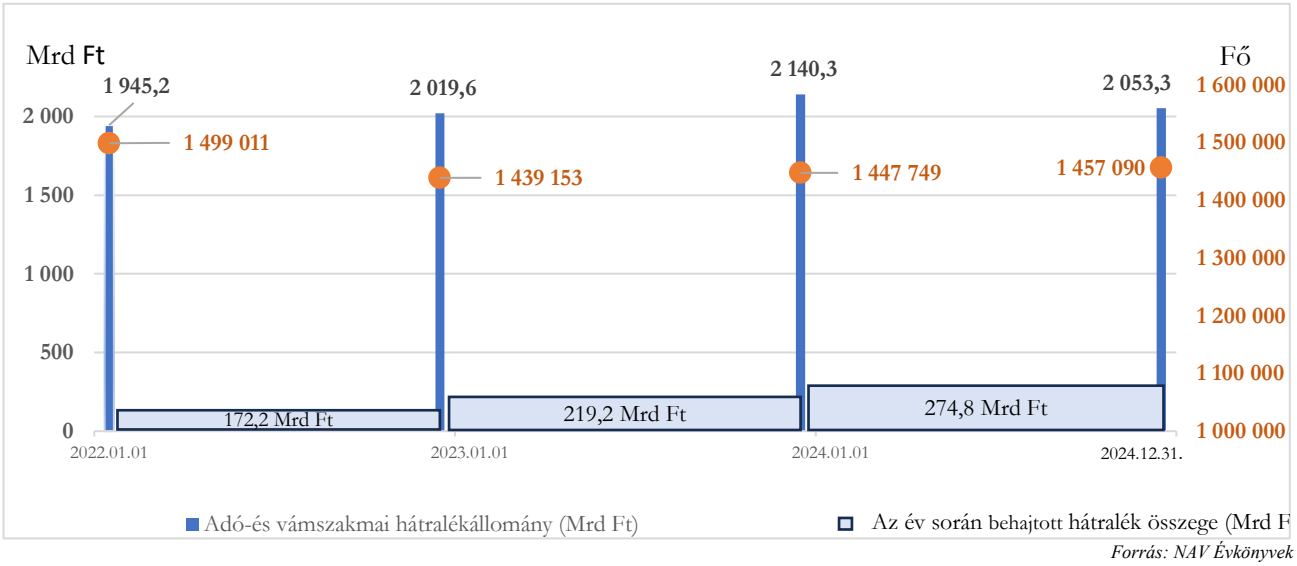

Forrás: NAV Évkönyvek

E három évben a hátralékállomány összegében jelentős változás nem történt. A hátralékos adózók számában a járványhelyzetet követő csökkenés után enyhe emelkedés volt megfigyelhető. A hátralékállomány összesen adatainak viszonylagos változatlansága mellett is fontos volt a hátralékállomány belső szerkezete alakulásának vizsgálata, mivel ennek elmozdulása hatást gyakorolt a NAV végrehajtási képességére. A hátralékállomány belső szerkezete tekintetében a következőkben a hátralékos adózói típusokra, a hátralékos adónemekre, valamint a hátralék fennállásának időtartamára vonatkozó adatok kerülnek bemutatásra.

A hátralékos adózói típusokat a NAV alapvetően két csoportba, ezen belül további 11 alcsoportba sorolta a 4. ábra szerint:

4. ábra

ADÓZÓI TÍPUSOK BESOROLÁSA

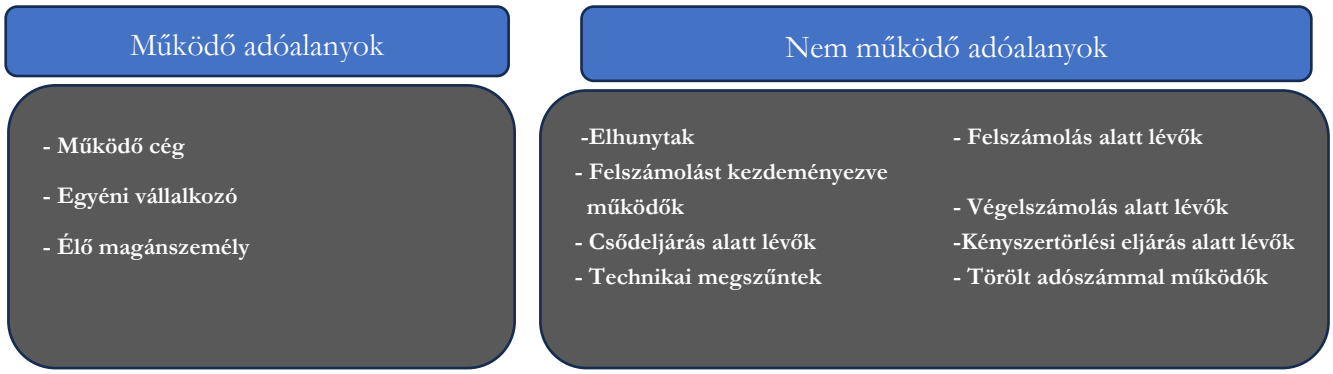

Forrás: NAV belső szabályzatok alapján, ÁSZ saját szerkesztés

Megjegyzendő, hogy valamennyi magánszemély – az elhunyt magánszemélyeket kivéve – a működő adóalanyok között szerepelt, azaz a magánszemélyek esetében nem volt lehetőség olyan mértékben differenciálni, mint a jogi személyek esetében. Fontos megjegyzés továbbá, hogy a nem működő hátralékok csak nagyon szűk körben voltak érintettek a jelentés későbbi pontjaiban ellenőrzött és elemzett követeléskezelési és végrehajtási tevékenységgel.

A NAV összes hátralékállományának a két adózói főtípus szerinti megoszlását, a különböző hátralék-összeghatárok szerinti kategóriákban az elemzett időszak éveire vonatkozóan az 5. ábra szemlélteti

5. ábra

A NAV ADÓ- ÉS VÁMSZAKMAI HÁTRALÉKÁLLOMÁNYÁNAK ÉS A HÁTRALÉKOS ADÓALANYOK SZÁMÁNAK ADÓZÓI TÍPUSOK ÉS ÖSSZEGHATÁROK SZERINTI MEGOSZLÁSA 2022. ÉV ELEJÉN ÉS A 2022-2024 ÉVEK VÉGÉN (MILLIÓ FT, DARAB)

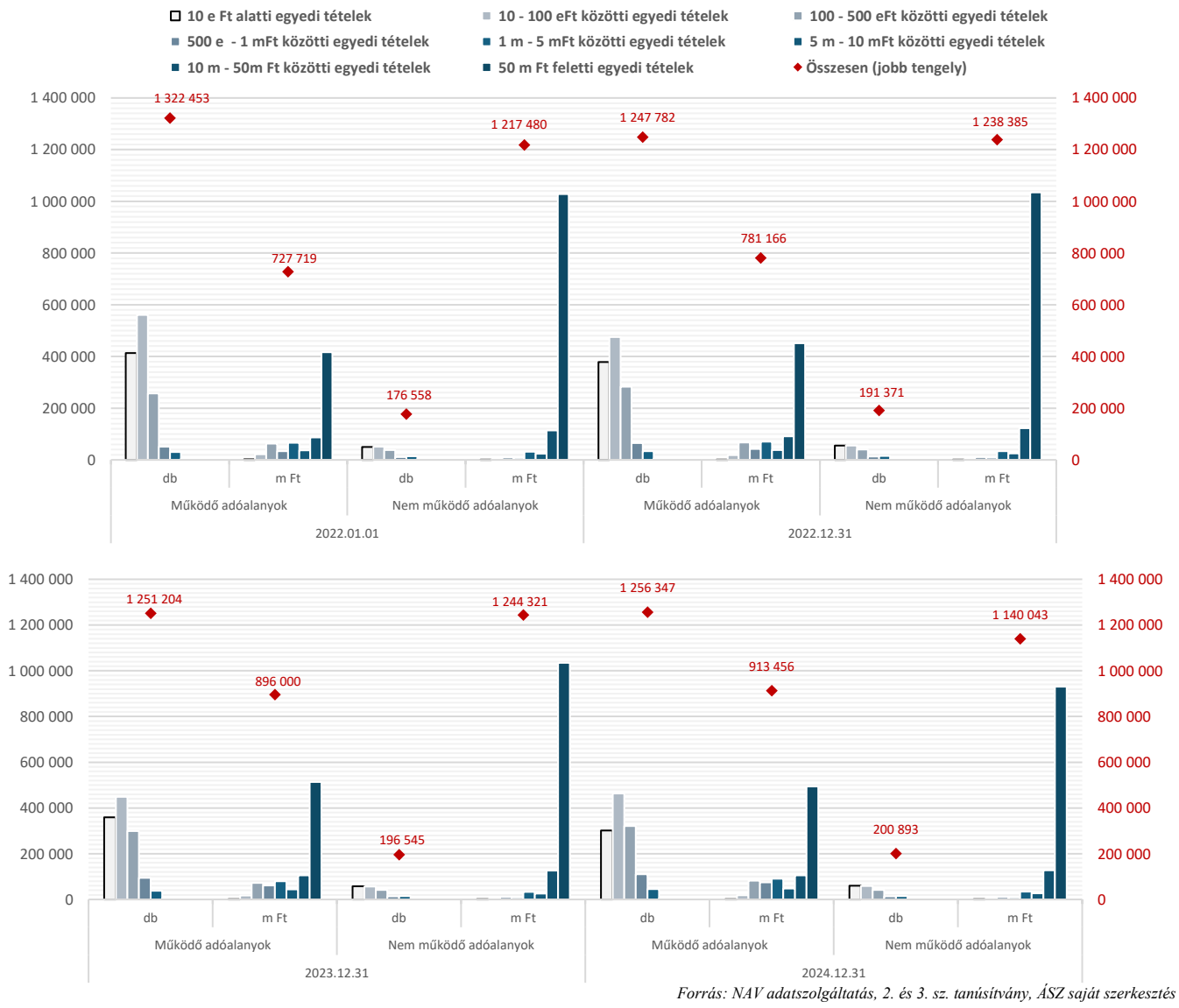

Forrás: NAV adatszolgáltatás, 2. és 3. sz. tanúsítvány, ÁSZ saját szerkesztés

Az egy főre jutó átlagos hátralék alakulását a fő adózói típusok szerint az 1. táblázat mutatja:

1. táblázat

AZ EGY HÁTRALÉKOS ADÓALANYRA JUTÓ HÁTRALÉK ÖSSZEGE AZ ADÓZÓI FŐTÍPUSOK SZERINT (E FT)

	2022.01.01		2022.12.31		2023.12.31		2024.12.31		Változás (%) 2024.12.31/ 2022.01.01.	
	Működő	Nem működő	Működő	Nem működő	Működő	Nem működő	Működő	Nem működő	Működő	Nem működő
Egy hátralékos adóalanyra jutó hátralék (e Ft)	550,3	6 895,6	626,0	6 471,1	716,1	6 331,0	727,1	5 674,9	**132,1%**	**82,3%**

Forrás: NAV adatszolgáltatás, 2. és 3. sz. tanúsítvány, ÁSZ saját szerkesztés

A nem működő adózók hátralékösszege az ellenőrzött időszak végére a 2022. 01. 01-i adathoz (1 217,5 Mrd Ft) viszonyítva 6,4%-kal csökkent, míg a hátralékos nem működő adózók száma a bázisértékhez (176 558 db) viszonyítva 13,8%-kal növekedett, melynek hatására az egy főre jutó hátralék összege ezen kategóriában csökkent. [a]

A működő adózók hátralékösszege a bázisértéki (2022. 01. 01.) adathoz (727,7 Mrd Ft) viszonyítva 25,5%-kal növekedett, míg a hátralékos működő adózók száma a bázisértékhez (1 322 453 db) viszonyítva 5,0%-kal csökkent az ellenőrzött időszak végére, melynek hatására az egy főre jutó hátralék összege ezen kategóriában jelentősen megemelkedett.

Mindkét adózói típusra jellemző volt, hogy a hátralék jelentős részét kis számú adózó nagy összegű, jellemzően 50 M Ft feletti egyedi tartozása tette ki. Ez a tendencia a nem működő adózók esetében erőteljesebb volt. A működő adózók döntő része 500 eFt alatti hátralékkal rendelkezett.

Amennyiben a két fő típust tovább bontjuk a 11 adózói altípusra, a hátralékállomány és a hátralékosok számának megoszlása a 6. ábra szerint alakult:

6. ábra

A NAV ÖSSZES HÁTRALÉKÁLLOMÁNYÁNAK MEGOSZLÁSA AZ ADÓZÓK TÍPUSAI ÉS A HÁTRALÉKOSOK DARABSZÁMA SZERINT 2022. ELEJÉN ÉS 2022-2024. ÉVEK VÉGÉN

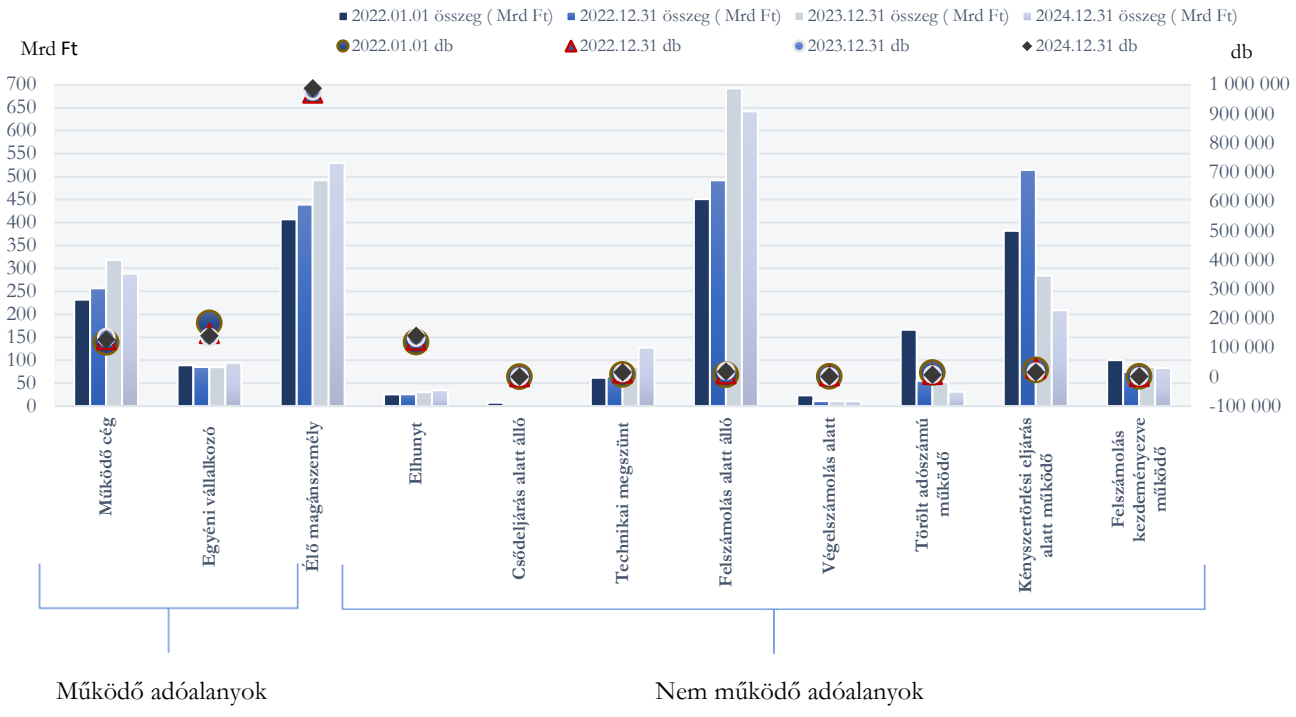

Forrás: NAV KI-FVF éves beszámolók alapján, ÁSZ saját szerkesztés

A nem működő adózók hátralékállományában – ahogy a teljes hátralékállományon belül is – a felszámolási eljárás és a kényszertörlési eljárás alatt állók alacsony behajtási eredményességű hátraléka volt jelentős, amelynek behajtását a végrehajtási eljárást végző szervezeti egységektől eltérő szervezeti egységek végezték. A felszámolási és kényszertörlési eljárásokkal érintett adózók hátralékállományában

[a] A kerekítési különbözet miatt a pontos értékek az ábrákon és a táblázatokban a szöveges részekben írtakhoz képest eltérhetnek.

ellentétes irányú mozgás volt megfigyelhető – az előbbi növekedett, az utóbbi csökkent –, amelynek oka a kényszertörlési eljárásokkal kapcsolatos jogszabálymódosítás[b] volt.

A működő adózók esetében negatív tendenciát jelentett a magánszemélyek egyre növekvő hátraléka, mely a követeléskezelési és végrehajtási szakterületen okozott feladatnövekedést az ellenőrzött időszakban. A növekvő hátralékösszeg egyik fő oka volt a magánszemélyek egészségügyi szolgáltatási járulék-hátralékának emelkedése.

A hátralék adónemek szerinti összetételét vizsgálva az ellenőrzött időszakban a teljes hátralékállomány legnagyobb része a bevétel szempontjából legnagyobb volumenű adónemmel, az általános forgalmi adóval összefüggő hátralékokból adódott. Emellett jelentős arányt képviselt a szankcionálási tevékenységgel összefüggő bírság, mulasztási bírság és önellenőrzéssel kapcsolatos befizetések. A harmadik helyen a késedelmi pótlékokhoz kapcsolódó tartozások álltak, melyek aránya 4,5%-ról közel háromszorosára, 12,9%-ra emelkedett, melyre hatással volt a késedelmi pótlék alapját jelentő jegybanki alapkamat 2022. őszéig tartó növekedése.

7. ábra

A 10 LEGNAGYOBB HÁTRALÉKARÁNNYAL RENDELKEZŐ ADÓNEM ÉS EZEK RÉSZARÁNYA A HÁTRALÉKÁLLOMÁNYON BELÜL 2022. ÉV ELEJÉN ÉS A 2022-2024. ÉVEK VÉGÉN

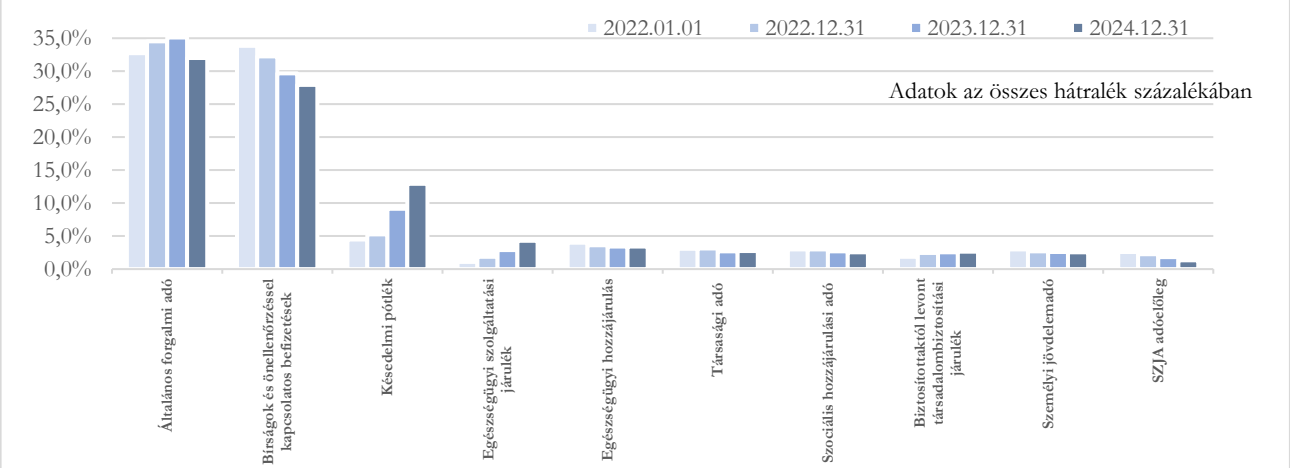

Forrás: NAV adatszolgáltatás alapján, ÁSZ saját szerkesztés

Kiemelendő, hogy az egészségügyi szolgáltatási járulék adónemen képződő hátralékállomány aránya a teljes hátralékállományon belül az ellenőrzött időszak alatt négyszeresésre, 1,1%-ról 4,3%-ra nőtt. Ezen felül ezen adónemben a 2024. 12. 31-i korosított működő adózói hátralékállomány 75%-a 180 napon túli lejáratú volt. A probléma kockázatokat hordoz a jövőre nézve. Az egészségügyi szolgáltatási járulék megállapításában három hatóság is érintett: a NEAK[13] által vezetett nyilvántartás NAV részére átadott adatai alapján a járulékfizetési kötelezettséggel összefüggő feladatokat a NAV látja el, míg a társadalombiztosítási egészségügyi szolgáltatások járulékfizetés nélküli, szociális rászorultságra tekintettel történő igénybevételéről az érintett kérelmére a járási hivatalok döntenek.

[b] 2021.07.01. napjától hatályos Ctv. 118. § (3) bekezdése

Az egészségügyi szolgáltatási járulék adónemen képződött hátralék folyamatosan nőtt az elmúlt években. Az eredményes végrehajtás esélye az adózói kör miatt ezen jogcímen minimális. A hátralék elengedését vagy mérséklését nehezíti, hogy a NAV és a járási hivatalok eltérő feltételek teljesülése esetén jogosultak az elengedés vagy mérséklés megállapítására. Az ÁSZ véleménye szerint a helyzeten javíthatna a szociális rászorultság járási hivatalok általi hivatalból történő megállapításának lehetősége, amely azonban szükségessé tenné a társadalombiztosítási egészségügyi ellátásokra való jogosultság rendszerének átgondolását.

A NAV nyilatkozata alapján az egészségügyi szolgáltatási járulék adónemben az eredményes végrehajtás esélye minimális volt, tekintettel arra, hogy nagyszámú, jelentős részben fel sem lelhető magánszemély adózói kört érintett, és jellemzően a fizetésre kötelezettek végrehajtás alá vonható, az adóhatóság által ismert forrásból származó jövedelemmel, és jövedelem hiányában forgalomképes vagyontárggyal nem rendelkeztek. Az Art. meghatározott körülmények teljesülése esetén lehetőséget biztosít a tartozás teljes elengedésére vagy részleges mérséklésére, azonban ezt nehezíti az Art. és a szociális törvények fizetési mérséklésre/szociális rászorultságra vonatkozó rendelkezéseiben fennálló eltérő szabályozás. A probléma nem kizárólag az adóbeszedést érinti, mivel az egészségügyi szolgáltatási járulék fizetésének nem teljesítése kihat a fizetésre kötelezetteket megillető társadalombiztosítási egészségügyi ellátások igénybevehetőségére, ebből adódóan a járulékfizetésre kötelezettek egészségügyi állapotára is.

A hátralék fennállásának időtartama szerint a végrehajtás szempontjából releváns működő adózói hátralékon belül a 2022-2024. év végén az 1-90 napja fennálló hátralékok, valamint a 360 napon túl fennálló hátralékok aránya volt jelentős. A 360 napon túl fennálló működő adózói hátralékok magas aránya azt jelezte, hogy a működő adózókhoz kapcsolódó hátralékok jelentős részének behajtása egy éven túl sem vezetett eredményre, ami csökkentette a későbbi behajtás valószínűségét.

8. ábra

A MŰKÖDŐ ADÓALANYOK HÁTRALÉKÁLLOMÁNYÁNAK MEGOSZLÁSA A HÁTRALÉK FENNÁLLÁSÁNAK IDŐTARTAMA SZERINT 2022-2024. ÉV VÉGÉN

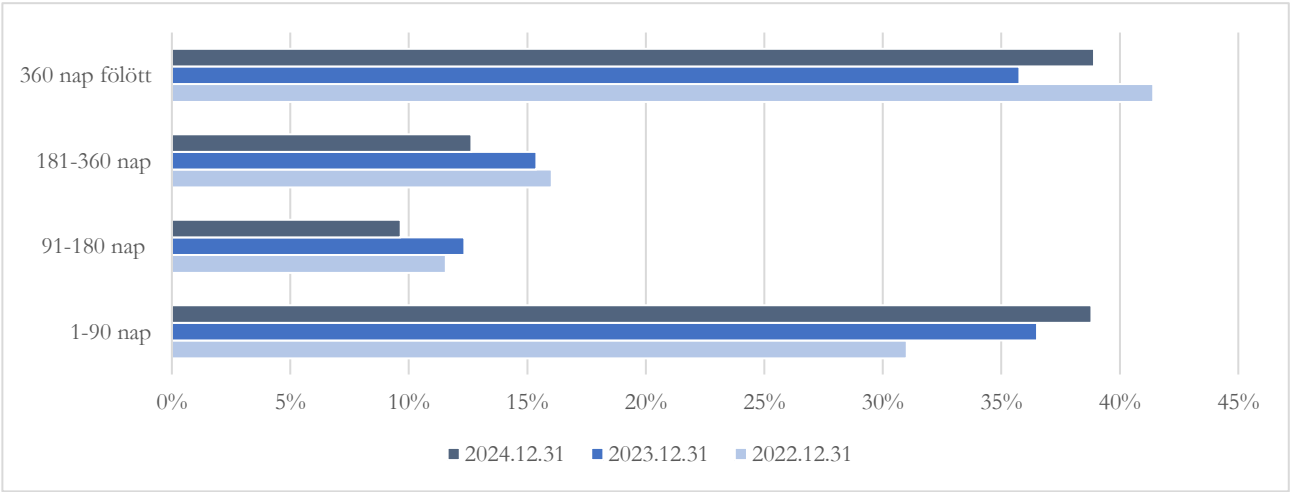

Forrás: NAV adatszolgáltatás alapján, ÁSZ saját szerkesztés

A hátralék keletkezése szempontjából külön csoportot alkottak az adóhatósági ellenőrzések eredményeként hatósági adómegállapításból keletkezett hátralékok. A 2024. év végén a hátralékos adózók számának mindössze 0,6%-át tette ki az úgynevezett revíziós – azaz adóellenőrzések során megállapított

adóhiányból eredő – hátralékkal érintett adózók aránya, ugyanakkor a revíziós hátralék összege a teljes hátralék jelentős arányát, 27,3%-át jelentette.

A hátralék végrehajtásra történő leválogatása előfeltétele volt a végrehajtási eljárás megkezdésének. Amennyiben az adóalany nem volt fellelhető, vagy nem volt végrehajtható vagyona, más jogi eszközökkel – főként felszámolási eljárás, kényszertörlési eljárás – élt a NAV.

A NAV a 1004/2022/ASZH számú belső eljárásrendben[14] kialakította a követeléskezelési, valamint végrehajtási tevékenységének kereteit, ezen belül a végrehajtásra történő leválogatás folyamatát. A végrehajtásra történő leválogatás előfeltétele volt a követeléskezelési és végrehajtási cselekményeknek.

A végrehajtásra leválogatott hátralék megállapítása a NAV informatikai rendszereinek jórészt automatizált folyamatain keresztül történt. Az adózók befizetéseit és fizetési kötelezettségeit a NAV a CEF[15], a VNYR[16], az EGM (a VNYR egyetemleges kötelezettekre vonatkozóan), a TERI[17] (a tételes elszámolású kötelezettségekre vonatkozóan pl. vámtartozások) és a MEK[18] (a mögöttes kötelezettekre vonatkozóan) rendszerekben tartotta nyilván. A rendszerek az alaprendszerekből érkező tranzakciós adatok könyvelésével állították elő az adózók egyenlegét, a hátralékok képzése és nyilvántartása is e rendszerekben történt és ezek szolgáltatták az adatokat a TM modul[19] részére a végrehajtható hátralék, illetve az átvezethető túlfizetés megállapításához. A TM modul valós időben, automatikusan megállapította a tartozásokat/túlfizetéseket és egyenlegeket, majd a NAV szakrendszereiből összegyűjtötte, vizsgálta az egyenleget befolyásoló tényezőket és ezen tényezőkkel korrigálta az egyenleg összegét. Ezen adatok felhasználásával megállapította az adózó végrehajtható tartozását, átvezethető túlfizetését. Amennyiben az adózó tartozását a program valamilyen akadály miatt nem tudta automatikusan megállapítani, a tartozás megállapítását manuális ágra terelte. A manuális ágra terelt hátralék mindaddig nem volt leválogatható, az adóssal szemben a végrehajtási eljárás mindaddig nem volt megindítható, amíg az ügyintéző nem intézkedett a manuális ág megszüntetéséről, a végrehajtható hátralékösszeg megállapításáról.

9. ábra

A TARTOZÁSOK VÉGREHAJTÁSRA TÖRTÉNŐ LEVÁLOGATÁSÁNAK FOLYAMATA

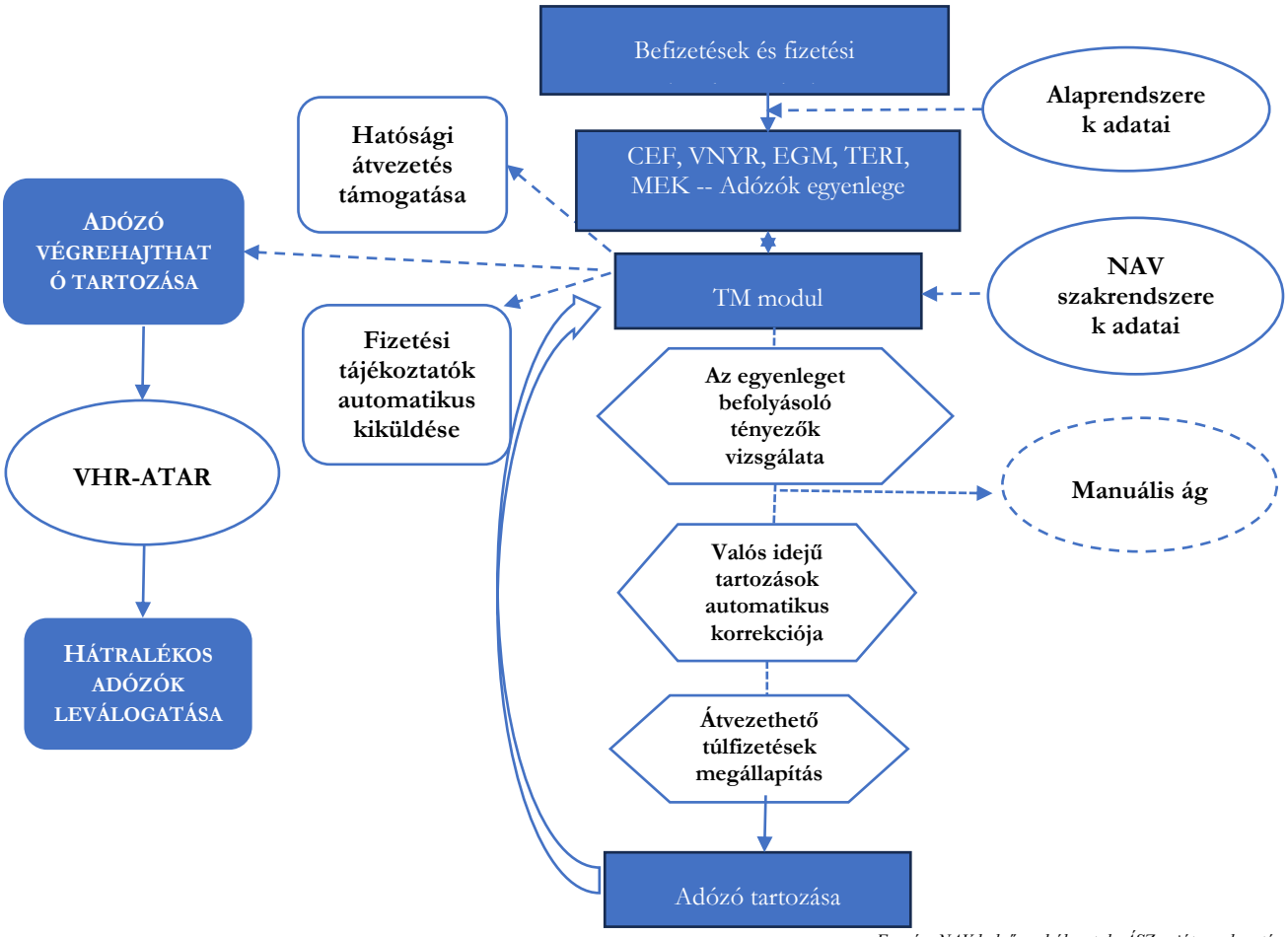

Forrás: NAV belső szabályzatok, ÁSZ saját szerkesztés

A VHR ATAR[20] szűrés moduljában a TM modulból kapott tartozás adatok alapján a hátralékos adózók leválogatását a követeléskezelési és végrehajtási szervezeti egységek vezetői az általuk beállított szűrési paraméterek alapján végezték. A 1004/2022/ASZH eljárási rend általános elveket fogalmazott meg a paraméterezésre vonatkozóan, melynek során figyelemmel kellett lenni az adózói csoportokra, a bevallási határidőkre. A NAV KI Végrehajtási Szakfőigazgatója a 5001/2022/ VHSZF körlevélben[21] összeghatárok és adózói csoportok kijelölésével meghatározta a kötelezően leválogatandó adósokat, valamint a leválogatás sorrendjét. A 5001/2022/ VHSZF körlevél szerint a területi igazgatóságok indokolt esetben egyedi mérlegelés alapján a körlevélben foglaltaktól eltérhettek. A helyszíni ellenőrzés jegyzőkönyvében adott válasz alapján az igazgatóságok maguk döntöttek arról, hogy az adósok önkéntes teljesítésre történő felszólítása, valamint a végrehajtás megindítása iránt a

> Az ÁSZ véleménye szerint a NAV-nak javasolt áttekinteni, hogy informatikai és feladatszervezési szempontból melyek azok a végrehajtást megelőző és adminisztratív végrehajtási feladatok, melyek országos szinten egységesen elvégezhetők, csökkentve ezáltal a hátralékos adózók területi elhelyezkedése okozta eltérő leválogatási és végrehajtási valószínűséget. Ennek megvalósítása érdekében indokolt lenne a területi leválogatási paraméterek időszakos központi nyomon követése, különös tekintettel a leválogatási összeghatárok igazgatóságok közötti jelentős eltérésére.

szakrendszerekben milyen ütemezéssel és paraméterekkel, illetve milyen darabszámban intézkedtek. Az igazgatóságok vezetői a 3.1. fókuszterületen ismertetett módon munkatervek, intézkedési tervek kiadásával intézkedtek a hátralékok beszedése, a működő adózók hátralékállományának csökkentése iránt. A NAV Pest Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság, valamint Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság vezetőivel folyatott interjúk is alátámasztották, hogy a két igazgatóságon a végrehajtásra történő leválogatás során igazodtak az illetékességükbe tartozó adózói kör adottságaihoz, figyelembe véve a humánerőforrás kapacitást. Ezáltal a leválogatásra paraméterezett hátralék összeghatárok jelentősen eltértek a két igazgatóság esetében. (A NAV elnöke részére címzett 5. és 6. javaslat)

Az adó- és vámszakmai hátralékállomány alakulását, a működő adózói hátralék összegét és arányát, valamint a hátralékos működő adózói állományból a végrehajtásra le nem válogatott összeg alakulását a 2022-2024. évek végén a 10. ábra szemlélteti:

10. ábra

AZ ADÓ- ÉS VÁMSZAKMAI HÁTRALÉK, VALAMINT A MŰKÖDŐ ADÓZÓK LEVÁLOGATOTT ÉS LE NEM VÁLOGATOTT HÁTRALÉK ÖSSZEGE ÉS ARÁNYA

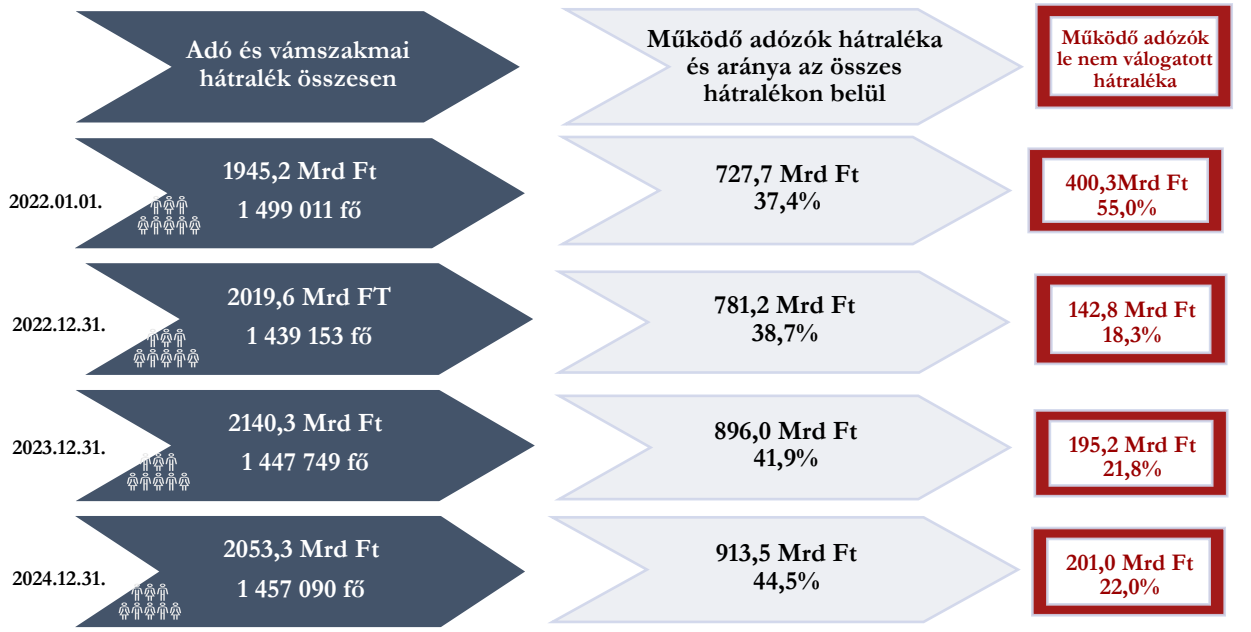

Forrás: NAV 2. és 3. számú tanúsítvány alapján, ÁSZ saját szerkesztés

Az ábrából látható, hogy a 2022 – 2024. évek fordulóján a működő adózók hátralékának egy része (18,3 – 22,0 %-a) végrehajtásra le nem válogatott hátralék volt. Az ellenőrzött 10 db le nem válogatott hátralékos adózó esetében (1.-10. sorszámú mintatétel) a hátralékállomány le nem válogatásának fő okai az alábbiak voltak:

- A hátralékállomány minden időpontban tartalmazott olyan összegeket, amelyek rövid időn belül rendezésre kerültek. (5., 6., 9., 10. számú mintatételek)
- A nyilvántartott hátralék egy része jogilag nem volt végrehajtható: az adós a hátralék jogosságát vitatta, végleges döntés a hátralék jogosságáról nem született, más esetben adózó részletfizetési kedvezményt kért vagy kapott, illetve csődeljárás/felszámolás alatt állt. (3., 7. számú mintatételek)
- Az Európai Közösségen belüli távértékesítéshez kapcsolódó általános forgalmi adókötelezettség egyablakos bevallására szolgáló rendszerben (OSS rendszer) az ellenőrzött időszakban a befizetések egy része nem volt látható, azokat vissza kellett igazoltatni a tagországokkal. A visszaigazolás beérkezéséig az adózóknak látszólagos hátralékuk keletkezett (1., 2. számú

mintatételek). A 2024. évi hátralékállomány csökkenését a KI-FVF 2024. évi tevékenységéről szóló tájékoztatója szerint elsősorban a nagyösszegű külföldi általános forgalmi adó befizetések könyvelésének rendeződése okozta.

- A hátralék összege nem érte el az illetékes területi igazgatóság szűrési paraméterként beállított összegét. A leválogatási összegek értékét az adott területi igazgatóság humánerőforrás kapacitása is befolyásolta (4., 8. számú mintatételek). A helyszíni ellenőrzés jegyzőkönyvében foglaltak szerint a hátralék és a végrehajtásra leválogatott hátralék közötti különbséget az okozta, hogy az igazgatóságok kapacitása valamennyi hátralék kezelésére nem volt elegendő, az adótartozások behajtásán túl jelentős erőforrást kötöttek le a külső megkeresésre folytatott végrehajtási eljárások. Az ÁSZ véleménye szerint a csökkenő létszám mellett folyamatosan növekvő feladatok negatívan hatottak a végrehajtási képességre.

A végrehajtási képesség szempontjából jelentőséggel bírt, hogy a hátralék keletkezését követően mennyi idő telt el, míg a hátralékos adózó a követeléskezelési és végrehajtási szakterület feladatkörébe került. A végrehajtás első adminisztratív lépéseként a NAV megnyitotta a VAN kartont (lásd Értelmező szótár, valamint 3.3. fókuszterület), ezért az időszerűség szempontjából a VAN karton nyitás időpontja a viszonyítási alap. A 11. ábra mutatja a VAN kartonokon az évfordulók napján nyilvántartott adó- és vámszakmai hátralékok korosítását a hátralék keletkezése és a VAN karton nyitása között eltelt idő szerint.

11. ábra

ADÓ- ÉS VÁMSZAKMAI HÁTRALÉKKAL ÉRINTETT NYITOTT VAN KARTONON NYILVÁNTARTOTT HÁTRALÉK ÖSSZEGE A HÁTRALÉK KELETKEZÉSE ÉS A VAN KARTON NYITÁSA KÖZÖTT ELTELT IDŐ SZERINT KOROSÍTVA

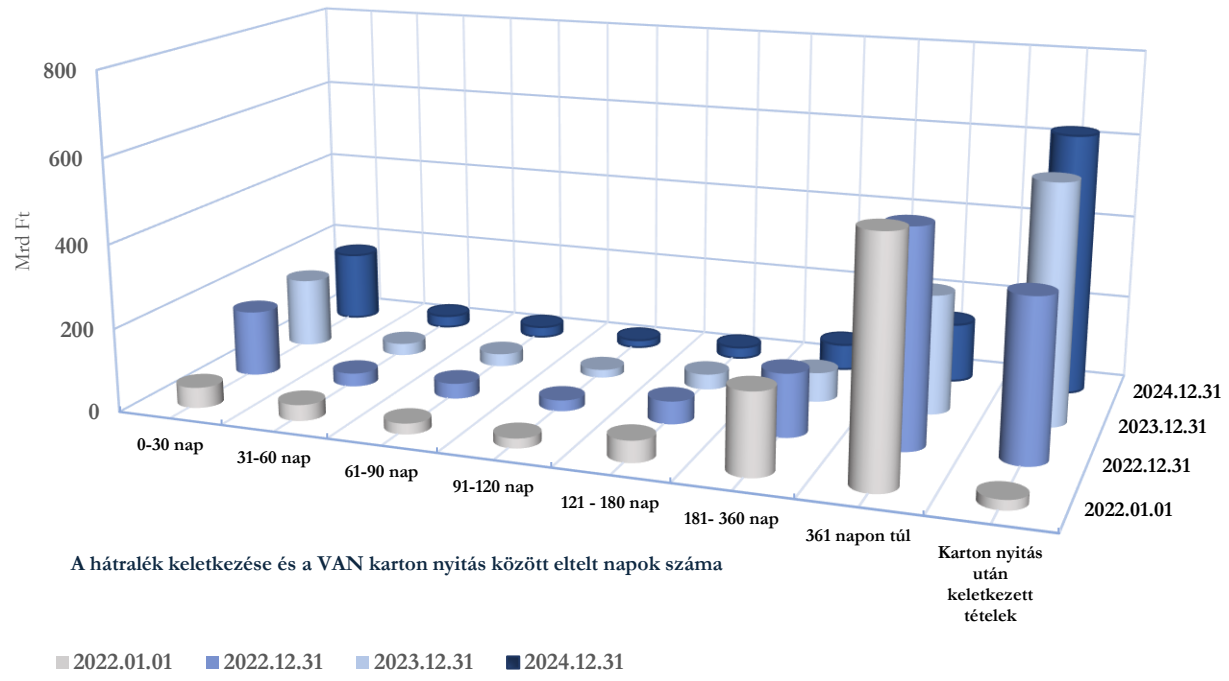

Forrás: NAV adatszolgáltatás 7. számú tanúsítvány, ÁSZ saját szerkesztés

Az ábrából látható, hogy a leválogatott hátralék nagy része már meglévő végrehajtási eljárásban növelte a végrehajtandó hátralék összegét. A VAN kartonok 2021. év végén kerültek teljeskörűen bevezetésre, ekkor a korábbi letéti számlák adatai migrálásra kerültek a VAN kartonokra. A 361 napon túli nyitások

esetében a 2022. évi kiugró adatokat a VAN kartonokra történt migrálás magyarázza, ezt követően a 361 napon túl nyitott VAN kartonokon nyilvántartott hátralék összege lecsökkent, de így is nagyságrendileg megegyezett a 0-30 nap között nyitott állománnyal.

1.2 számú megállapítás	A teljesítésre történő előzetes felhívások (fizetési tájékoztató, fizetési felszólítás) kiadását megfelelően – azaz egységesen meghatározott eljárások és elvek alapján, egységes formában – végezte a NAV, ugyanakkor a belső szabályozás alapján helyi szinten, a területi igazgatóságok vezetői határozták meg a paraméter-értékeket. A fizetési felszólítások során az ellenőrzött mintatételek esetében a belső szabályzatban előírtak ellenére a fizetési határidő leteltét követően több alkalommal nem intézkedtek haladéktalanul az első végrehajtási cselekmény foganatosításáról. Ezen hiányosságok az adott ügyek esetében negatívan befolyásolták a végrehajtási képességet. A fizetési határidő leteltéről az informatikai rendszer nem adott automatikus jelzést, az ügyintézők külön lekérdezéssel kaptak információt a fizetési felszólításban megjelölt határidő leteltéről, mely negatívan hatott a végrehajtási képességre. A fizetési felszólítás hatására befolyt összeg nem volt elkülönítetten kimutatható a végrehajtási cselekmények hatására befolyt összegektől, ezáltal a fizetési felszólítások hatása nem volt visszamérhető.

Az Avt. lehetőséget biztosított arra, hogy az adóhatóság felhívja az adóst tartozása megfizetésére. A 10 eFt-ot meg nem haladó nettó tartozás kapcsán – szűk kivételi körtől eltekintve – csak hatósági átvezetéssel és fizetési felhívással élhetett a NAV. Az Avt. szabályozását tovább részletezve a NAV eljárásrendjében a teljesítésre történő felhívások típusait és eljárását a fizetési tájékoztató, a fizetési felszólítás, valamint a fizetési felhívás szabályairól szóló 1003/2022/ASZH eljárásirend[22] szabályozta. Bár az Avt. egységesen fizetési felhívásként nevesítette a teljesítésre történő felhívást, a belső szabályzat alapján a NAV a teljesítésre történő felhívások három típusát alkalmazta, melyeket az 2. táblázat foglal össze:

2. táblázat

A TELJESÍTÉSRE TÖRTÉNŐ FELHÍVÁSOK TÍPUSAI

A TELJESÍTÉSRE TÖRTÉNŐ FELHÍVÁSOK TÍPUSAI	A FELHÍVÁS ALKALMAZÁSI TERÜLETE AZ ELJÁRÁSBAN
fizetési tájékoztató	**a végrehajtás alatt nem álló** adós részére kibocsátott irat, eredménytelensége esetén **nem szükségszerűen indul végrehajtás**
fizetési felszólítás	**a végrehajtás alatt nem álló** adós részére kibocsátott irat, eredménytelensége esetén **szükségszerűen megindul a végrehajtás**
fizetési felhívás	**a végrehajtás alatt álló** adós részére kibocsátott irat, célja, hogy a végrehajtás alatt álló adózót értesítse a hátralék összegéről, jogalapjáról

Forrás: 1003/2022/ASZH eljárási rend, ÁSZ saját szerkesztés

A 1003/2022/ASZH eljárásirend meghatározta a teljesítésre történő felhívások kötelező tartalmi elemeit, kiadási szabályait. Az önkéntes teljesítésre nyitva álló határidő a teljesítésre történő felhívások esetében egységesen a felhívás jóváhagyásától számított 20. napban került meghatározásra. Az Avt.-n és a 1003/2022/ASZH eljárási renden felül a KI által kiadott körlevelek (5001/2022/VHSZF körlevél, 5027/2020/FVF körlevél[23]) adtak eligazítást a feladat elvégzéséhez. A belső szabályozókban a NAV

meghatározta azon területeket, ahol kötelező vagy ajánlott volt a teljesítésre történő felhívás egyes típusainak alkalmazása, valamint azon eseteket, amikor nem bocsáthatók ki teljesítésre történő felhívások. A belső szabályozók ugyanakkor indokolt esetben meghagyták a területi igazgatóságok mérlegelési lehetőségét az egyedi ügyekben, valamint a döntést az ütemezés és a darabszám tekintetében. A teljesítésre történő felhívások kiadása a területi igazgatóságok követeléskezelési és végrehajtási feladatokat ellátó szervezeti egységeinek feladata volt.

Az ellenőrzött mintatételek mindegyikében – ahol történt teljesítésre történő felhívás – egységes szerkezetű, az előírt tartalmi követelményeknek megfelelő, figyelemfelhívó, ügyfélbarát megfogalmazású iratot küldött a NAV a hátralékos adóalanyok részére.

A végrehajtásra leválogatott, végrehajtható tartozással rendelkező adózók **fizetési felszólításra** kijelölése a követeléskezelési feladatokat ellátó szervezeti egység vezetői által meghatározott időpontban, az általuk meghatározott paraméterek alapján és darabszámban a VHR[24] rendszerből történt. A fizetési felszólításra történő leválogatással egyidejűleg automatikusan megnyitásra került az adózó VAN-kartonja. Így VAN-kartont és végrehajtási ügyszámot kaptak azon esetek is, amikor a fizetési felszólítás hatására adózó teljesítette fizetési kötelezettségét, azaz jogilag nem indult végrehajtási eljárás, nem történtek végrehajtási cselekmények.

Az ÁSZ mintatételeken, kiválasztott ügyeken keresztül vizsgálta a követeléskezelési/végrehajtási folyamatot, annak problémáit, melyekkel kapcsolatos ÁSZ megállapítások a mintatételek részletes felsorolásával a 4. számú táblázatban találhatóak. A mintatételek között előfordult, hogy a fizetési felszólításban megjelölt határidő leteltét követően az 1004/2022/ASZH sz. eljárásrend 39. és 58. pontjaiban, valamint a 1003/2022/ASZH eljárási rend 28. pontjában előírtak ellenére – a szüneteltető tényezőket is figyelembe véve – nem intézkedtek haladéktalanul a végrehajtás megindítása, illetve a vagyonfeltárás iránt. A NAV KI nyilatkozata szerint az informatikai rendszer a fizetési felszólításban megjelölt határidő leteltét követően automatikusan nem gyűjtötte ki a lejárt fizetési felszólításokat. Az ügyintézőknek a VHR rendszerben a folyamatban lévő fizetési felszólítások, valamint a lejárt fizetési felszólítások lekérdezésére volt lehetőségük. Az intézkedések elmaradásához a területi igazgatóságok szűkös humánerőforrás-kapacitása is hozzájárult. Mindezek negatívan hatottak a végrehajtási képességre. A bevezetés alatt álló VEKTOR rendszer (lásd: Értelmező Szótár) a bevezetését követően az automata ügyintézésű ügyek esetében, eredménytelen fizetési felszólítást követően automatikusan el fogja indítani a vagyonfeltárási folyamatot és az inkasszót. (A NAV elnöke részére címzett 7. javaslat)

A teljesítésre történő felhívások kiadásának célja az volt, hogy az adóst felhívja a NAV-nál nyilvántartott tartozás önkéntes teljesítésére, ezáltal érdemi bevételt és a hátralékos adózók számának csökkenését eredményezze. Az ellenőrzött időszakban a teljesítésre történő felhívások adatait a 3. táblázat tartalmazza.

3. táblázat

A TELJESÍTÉSRE TÖRTÉNŐ FELHÍVÁSOK ADATAI

A TELJESÍTÉSRE TÖRTÉNŐ FELHÍVÁSOK ADATAI	2022.ÉV	2023.ÉV	2024.ÉV	VÁLTOZÁS 2024/2022
Kiadott fizetési tájékoztatók száma (db)	1 963 093	2 823 830	2 438 556	124,2%
Kiadott fizetési felszólítások száma (db)	220 108	266 840	334 698	152,1%
Fizetési tájékoztatókkal és felszólításokkal érintett összeg (M Ft)	472 452	560 494	586 167	124,1%
Az adott évben kiadott fizetési tájékoztatókra befolyt összeg (M Ft)	52 598	65 163	55 377	105,3%
Kiadott fizetési felhívások száma (db)	53 325	71 651	94 458	177,1%
Fizetési felhívásokkal érintett összeg (M Ft)	42 317	60 742	97 229	229,8%

Forrás: KI FVF éves beszámoló táblái, NAV adatszolgáltatás, ÁSZ saját szerkesztés

Az ellenőrzött időszakot megelőző NAV Évkönyvek információiból megállapítható, hogy 2016. évtől kezdődően súlypontáthelyezés történt a végrehajtási tevékenység végzésében. Ez alapján a NAV különös hangsúlyt helyezett az adósok önkéntes teljesítésére. Ennek megfelelően 2016 - 2021. évek között a NAV Évkönyvekben külön számszerűsített adat szerepelt a fizetési felszólításokból származó bevételekre. A korábbi időszakhoz képest az ellenőrzött 2022-2024. években jelentős változás volt, hogy míg az adott évben kibocsátott fizetési tájékoztatók hatására befizetett összeg továbbra is kinyerhető volt a rendszerből, azonban a 3.3 fókuszterületen bemutatott új informatikai rendszerek bevezetésének következtében a fizetési felszólítások hatására befolyt összeg nem volt kimutatható, mivel elszámolás tekintetében nem különült el a végrehajtási cselekmények hatására befolyt összegektől. Így a teljesítésre történő előzetes felhívások adóbeszedésre gyakorolt hatása csak részlegesen volt kimutatható és a rendszer célszerűtlen módon nem adott visszacsatolást a fizetési felszólítások eredményességéről. (A NAV elnöke részére címzett 5. és 6. javaslat)

2. A végrehajtási tevékenység

Összegző megállapítás

A végrehajtási és követeléskezelési tevékenység szabályozási kereteit a NAV megfelelően kialakította. A követeléskezelési és végrehajtási szakterület az ellenőrzött ügyek mindegyikében végzett feladatokat a vagyon feltárása, a hátralék behajtása érdekében. A végrehajtási ügyek száma tömeges ügyintézést tett szükségessé, ezért a vagyonfeltárási és végrehajtási feladatokat a területi igazgatóságok a gyakorlatban – a belső szabályozásban leírtakkal ellentétben – prioritás szerint előállított feladat listák alapján hajtották végre. Ennek következtében a vagyonfeltárást a belső eljárásrendben leírtak ellenére nem minden esetben végezték el teljeskörűen, valamint a végrehajtás néhány vizsgált esetben nem került haladéktalanul megindításra, vagy a végrehajtás folyamata hosszabb időre megszakadt. A tartozás ideiglenesen eredménytelen végrehajtással érintett tartozásnak minősítése előtt a belső eljárásrendben leírtakkal ellentétben több esetben elmaradt a mögöttes kötelezés lehetőségének vizsgálata, valamint a minősítés évenkénti felülvizsgálata. Az informatikai rendszerek – a végrehajtási képességet befolyásoló hiányosságként – nem figyelmeztettek automatikusan az adóbeszedés érdekében még lehetséges, el nem végzett feladatokra.

A területi igazgatóságok a követeléskezelési és végrehajtási feladatokat egymástól függetlenül szervezték és leterheltségük eltérő mértékű volt. A NAV Központi Irányítás nem dolgozott ki módszertant az egyes területi szervek követeléskezelési és végrehajtási szakterületei leterheltségének, és az egyes követeléskezelési és végrehajtási cselekmények eredményének visszamérésére.

A NAV követeléskezelési és végrehajtási tevékenysége egy egymásba kapcsolódó folyamat, melynek elemeit *a III. számú melléklet* szemlélteti. A folyamat célja az adó-és vámszakmai hátralékok hatékony beszedése volt, olyan módon, hogy az az adósra nézve a legkisebb mértékű korlátozással járjon, ezért az egyes folyamatlépések nem voltak előre meghatározottak.

Az ellenőrzés eredményei az alábbi csoportosításban kerülnek bemutatásra:

- a vagyonfeltárási tevékenység és annak teljeskörűsége
- a végrehajtási eljárások és azok teljeskörűsége
- az ideiglenesen eredménytelen végrehajtással (IEV[25]) érintett tartozásállomány kezelése
- a tartozás végrehajtásához való jog elévülése

2.1 számú megállapítás	A NAV belső irányítási eszközeiben előírta a végrehajtási eljárások során a vagyonfeltárási feladatok elvégzésének teljeskörűségét, valamint meghatározta ezek elvégzésének határidejét, ugyanakkor a ténylegesen folytatott gyakorlat nem felelt meg a belső irányítási eszközökben előírtaknak. Az ellenőrzött tételek alapján a vagyonfeltárási tevékenységet a NAV a belső eljárásrendben leírtak ellenére néhány esetben nem végezte el teljeskörűen, vagy a belső irányítási eszközökben meghatározott határidőt meghaladóan végezte el. Ennek elsődleges oka az volt, hogy az ügyek számosságára tekintettel a területi igazgatóságokon az ügyintézők – a belső szabályozásban leírtakkal ellentétben – több rendszerből gyűjtött feladatlisták alapján prioritás szerint végezték a vagyonfeltárást. Az alkalmazott informatikai rendszerek nem figyelmeztettek a vagyonfeltárási feladatok végrehajtásának hiányára, ami negatívan befolyásolta a hátralékok végrehajtását.

A végrehajtási eljárásban **a vagyonfeltárási tevékenység** az adós jövedelmi- és vagyoni viszonyainak feltérképezése, számbevétele abból a célból, hogy a rendelkezésre álló adatok birtokában meghatározásra kerülhessen(ek) az(ok) a végrehajtási cselekmények, amelyek foganatosításával a hátralékot a NAV oldaláról nézve a leghatékonyabban, az adós oldaláról nézve pedig a legkisebb korlátozással be lehessen hajtani.

A NAV a vagyonfeltárási tevékenység lefolytatásának szabályait és felelőseit a 1004/2022/ASZH eljárási rendben alakította ki, mely alapján a végrehajtási eljárást lefolytató NAV területi szerveknél a követeléskezelési szervezeti egység feladata volt az adós vagyonelemeinek feltárása.

Az 1004/2022/ASZH eljárási rend szerint az új ügyekben az első inkasszó kiadásától számított nyolc nap elteltével kellett intézkedni a vagyonfeltárás, valamint a feltárt – a végrehajtandó hátralék fedezetéül szolgáló - vagyonelemek nyilvántartási adatok alapján történő lefoglalása iránt, ha az inkasszó nem vezetett eredményre. Pénzforgalmi számla adat hiányában – pl. adószámmal nem rendelkező magánszemély – a nyolc napot az első esemény vagy cselekménykód - az ügyintézés során elsőként rögzített intézkedés vagy esemény, amely alapul szolgál a határidők számításához - bejegyzésétől kellett számítani. A vagyonfeltárási feladatok ellátására 30 nap állt rendelkezésre; az EKÁER[26], illetve OPG[27] érintettség lekérdezésére 15 nap volt a határidő.

A vagyonfeltárás során az 1004/2022/ASZH eljárási rend 58. pontja alapján a kijelölt ügyintézőnek az alábbi feladatokat kellett elvégeznie:

- pénzforgalmi számlával nem rendelkező és rendelkező adózók esetében is intézkedni az EBT[28] rendszeren keresztül a pénzintézetek megkeresése érdekében;
- manuális úton lekérdezni a NYUFIG[29] által folyósított ellátási adatokat - KKSZB[30]-n keresztül - az erre kialakított felületen;
- a VHR-ben és a NYUFIG ellátások lekérdezése után rendelkezésre álló adatok alapján intézkedni a jövedelem-letiltás foganatosítása iránt;
- Jármű-nyilvántartási Rendszer adatainak, valamint a Takarnet Földhivatali Információs Rendszerben rendelkezésre álló adatok, valamint az IREN[31]-ben nyilvántartott adatok lekérdezése iránt intézkedni, sikeres lekérdezés esetén foglalást foganatosítani;

- a gazdasági társaság és az egyéni vállalkozó adózó követelés állományának feltárása érdekében intézkedni a vevő és egyéb követelést tartalmazó analitikus nyilvántartások bekérése iránt;
- a Járőr támogatási riport használatával meggyőződni arról, hogy az adósnak EKÁER, illetve OPG érintettsége van-e;
- az OFR[32] rendszerből lekérdezett kibocsátott és befogadott számlák adatai alapján, „eladói" számla-adatok esetén intézkedni a követelés(ek) lefoglalása iránt, „vevői" számla-adatok esetén pedig helyszíni eljárást kezdeményezni az ingóság(ok) lefoglalása céljából.

Az ÁSZ mintatételeken, kiválasztott ügyeken keresztül vizsgálta a követeléskezelési/végrehajtási folyamatot, annak problémáit, hiányosságait, melynek eredménye a mintatételek részletes felsorolásával a 4. táblázatban található.

4. táblázat

A MINTATÉTELEK ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELÉSE - KÖVETELÉSKEZELÉSI/VÉGREHAJTÁSI FOLYAMAT HIÁNYOSSÁGAI

A HIÁNYOSSÁG TÍPUSA (KIFEJTÉSE A JELENTÉSBEN)	A HIÁNYOSSÁG RÉSZLETES LEÍRÁSA	MINTATÉTELEK SORSZÁMA
Végrehajtási eljárás megindítása nem haladéktalanul történt (1.2. és 2.2. megállapítás)	Az 1004/2022/ASZH sz. eljárásrend 39. és 58. pontjaiban, valamint a 1003/2022/ASZH eljárási rend 28. pontjában előírtak ellenére nem intézkedtek a fizetési felszólításban megjelölt határidő leteltét követően haladéktalanul a végrehajtás megindítása, illetve a vagyonfeltárás iránt, a szüneteltető tényezőket is figyelembe véve, vagy az egymást követő vagyonfeltárási események, illetve végrehajtási cselekmények időben megszakadtak, majd hosszabb idő eltelte után folytatódtak.	11.; 20.; 22.; 23.; 24. 25.; 28.; 29.; 37.; 49.; 56.; 57.
Az előírt vagyonfeltárási feladatok elmaradása, valamint időbeli elhúzódása (2.1. megállapítás)	Az 1004/2022/ASZH eljárási rend 58. d) pont előírásában foglaltak ellenére nem került sor az IREN-ben nyilvántartott adatok lekérdezésére.	23.; 27., 34.; 37.; 40.; 46.; 54.; 58.
	Az 1004/2022/ASZH eljárási rend 58. b) pont előírásában foglaltak ellenére nem történt meg a NYUFIG által folyósított ellátási adatok lekérdezésre - KKSZB-n keresztül.	24.; 46.
	Az 1004/2022/ASZH eljárási rend 56-59. valamint 62. pontjaiban előírt határidőben nem intézkedtek a TakarNet adatok lekérdezéséről.	49., 50.
	Az 1004/2022/ASZH eljárási rend 56-59. valamint 62. pontjaiban foglalt határidőben nem intézkedtek a gépjármű adatok lekérdezéséről.	50.
	Eredményes GIR lekérdezés után nem haladéktalanul vagy a szabályzatban előírt határidőn belül történt meg a foglalás iránti intézkedés.	49.
	Az 1004/2022/ASZH eljárási rend 58. h) pontjában előírtakban foglaltak ellenére nem intézkedtek az OFR adatok lekérdezésről, valamint egy mintatétel esetében (49. mintatétel) nem az 1004/2022/ASZH eljárási rend 56-59. valamint 62. pontjaiban előírt határidőben történt az OFR adatok lekérdezése.	28.; 31.; 32.; 33.; 49.
	Az 1004/2022/ASZH eljárási rend 58. e) pont előírásában foglaltak ellenére nem intézkedtek a hierarchia térkép előállításáról.	37.; 40.
	Az 1004/2022/ASZH eljárási rend 58. g) pont előírásában foglaltak ellenére nem győződtek meg az adózó OPG érintettségéről	18., 47., 49., 50.
	Az 1004/2022/ASZH eljárási rend 58. g) pont előírásában foglaltak ellenére nem győződtek meg a Járőr támogatási riport használatával az adózó EKÁER érintettségéről, továbbá egy mintatétel esetében (33. mintatétel) nem az 1004/2022/ASZH eljárási rend 56-59. valamint 62. pontjaiban előírt határidőben történt az EKÁER érintettség vizsgálata.	18.; 28.; 32., 33.; 49.; 50.

A HIÁNYOSSÁG TÍPUSA (KIFEJTÉSE A JELENTÉSBEN)	A HIÁNYOSSÁG RÉSZLETES LEÍRÁSA	MINTATÉTELEK SORSZÁMA
IEV minősítés vagy felülvizsgálat problémái (2.3. megállapítás)	Az Avt. 20. § (1) bekezdésében, valamint az 1007/2022/VEZ eljárási rend 4.18. pontjában és az 1023/2023/ELN eljárási rend 4.21. pontjában foglaltak ellenére a mögöttes felelősség érvényesítésének első lépéseként előírt jogszerűségi vizsgálatot nem folytatták le, vagy a vizsgálat elvégzését az előírt feljegyzési forma keretében nem dokumentálták.	11.; 12.; 28.; 35., 36.; 39., 41.; 54., 56.; 58.; 59.
IEV minősítés vagy felülvizsgálat problémái (2.3. megállapítás)	Az Avt. 20. § (3) bekezdésével, az 1007/2022/VEZ eljárási rend 114. pontjával és az 1023/2023/ELN eljárási rend 115. pontjával ellentétesen a NAV az ideiglenesen behajthatatlannak minősített tartozások felülvizsgálatát nem, vagy nem éves gyakorisággal végezte el, illetőleg a felülvizsgálat elvégzését nem dokumentálta.	11.; 41.; 51.; 60.
Jogszabályi előírásoktól eltérő ügyintézés (2.2. megállapítás)	A Ctv. 26. § (4) bekezdésében foglaltak ellenére a NAV egy esetben (32. mintatétel) nem küldte meg a Cégbíróság felé az értesítést az első végrehajtási cselekmény foganatosításától számított 8 napon belül, további öt mintatétel esetében (28., 33., 47., 50., 59.) nem a Ctv. 26. § (4) bekezdésében és az eljárási rendben meghatározott határidőben értesítette a Cégbíróságot a cégbírósági bejegyzésre kötelezett vállalkozás elleni végrehajtási eljárás megindításáról.	28.; 32.; 33., 47.; 50.; 56., 59.
	A NAV az Avt. 11. §-a, az 1004/2022/ASZH eljárásrend 47. pontjában és az 1052/2023/ASZEH eljárási rend 2.4-2.5. pontjaiban foglaltak ellenére nem számította fel az első végrehajtási cselekmény foganatosításával egyidejűleg a végrehajtási költségátalányt, továbbá egy mintatétel (36. mintatétel) esetében nem az Avt 11. §-a és 1052/2023/ASZEH eljárási rend 2.8. pontjában előírt határidőben számolták fel a költségátalányt. A NAV az Avt. 11. §-a, az 1004/2022/ASZH eljárásrend 47. pontjában és az 1052/2023/ASZEH eljárási rend 2.6. pontjaiban foglaltak ellenére egy mintatétel esetében (35. mintatétel) nem számította fel a végrehajtási költségminimumot.	32.; 33.; 34.; 35.; 36., 37.; 38.; 39.
	A NAV elévült tételek automatikus törlési és az automatikus – évi egy alkalommal történő – késedelmi pótlék adószámlán történő könyvelési gyakorlata nem felelt meg az Avt. 19. § (1) – (4) bekezdésében foglaltaknak, nem intézkedtek az elévült tartozást terhelő késedelmi pótlék adószámláról való törlése iránt.	16.; 23.; 24.; 28.; 32.,40.; 51.
Jogszabályi előírásoktól eltérő ügyintézés (2.2. és 2.4. megállapítás)	A NAV – az Avt. 19. § (1) – (4) bekezdésében foglaltak ellenére – az adószámláról nem törölte az olyan tartozást, amelyhez kapcsolódóan a végrehajtáshoz való jog már elévült.	32.

Forrás: Mintatételek dokumentumai

A NAV egyes mintatételek esetében – annak ellenére, hogy a feltárt vagyonból a hátralék nem került kielégítésre – nem biztosította a teljeskörű vagyonfeltárást, mert a 1004/2022/ASZH eljárási rend 58. pontjában foglaltak ellenére nem végezte el az egyes vagyonfeltárási cselekményeket. A vagyonfeltárási feladatok elvégzéséről nem minden esetben intézkedett az 1004/2022/ASZH eljárási rend 62. pontjában szereplő 15, valamint 30 napos határidőben a NAV, az egymást követő vagyonfeltárási események időben megszakadtak, majd hosszabb idő eltelte után folytatódtak.

Az ÁSZ véleménye szerint teljeskörű vagyonfeltárás hiányában, vagy a vagyonfeltárás – a 1004/2022/ASZH eljárási rendben meghatározott határidőn túli – elhúzódása esetén fennáll a vagyonkimentés kockázata, azaz annak lehetősége, hogy az adós a tulajdonában lévő vagyontárgyra nézve olyan ügyletet köt, amely azt eredményezi, hogy a vagyontárgyat kivonja a végrehajtás alól. Másrészről pedig azért is szükséges a teljeskörű vagyonfeltárást elvégezni, mert csak a teljeskörűség esetében lehet meghatározni, hogy mely jövedelemre vagy vagyontárgyra foganatosított végrehajtási cselekménnyel lehet a leghatékonyabban a végrehajtási eljárást lefolytatni, a hátralékot behajtani.

A NAV interjú jegyzőkönyve szerint az eljárási rendekben nevesített vagyonfeltárási cselekmények sorrendiségét és határidejét érintően az életszerűséget és az eredményességet tartották szem előtt az igazgatóságok. Mivel egy ügyintézőre átlagosan több száz ügy volt szignálva, az eljárási rendben felsorolásként szereplő vagyonfeltárási és végrehajtási cselekmények nem egy általános check list-et jelentettek. Az ügyintézők munkáját a vagyonfeltárási feladatok és végrehajtási cselekmények sorrendjének kapcsán kontroll listák/feladat listák segítették, amelyet az igazgatóságok több rendszerből gyűjtöttek ki. Az excel táblaként előálló feladatlisták alapján végezték az ügyintézők a VHR rendszerben az egyes ügyek cselekményeit. (A NAV elnöke részére címzett 4., 5. és 6. javaslat)

A NAV nyilatkozata szerint a bevezetés alatt álló VEKTOR rendszerben már biztosított lesz a vagyonfeltárási feladatok elvégzésének határidőfigyelése és előrelépést fog jelenteni, hogy egyes vagyonfeltárási lépések (nyugdíjadatok lekérdezése, inkasszó kiadása, online számlaadatok lekérdezése, átvétele) automatizáltan fognak majd megtörténni, de teljes automatizmus nem várható, így továbbra is szükség lesz ügyintézői közreműködésre.

A NAV nyilatkozata alapján az alkalmazott informatikai rendszerek nem figyelmeztettek a vagyonfeltárási feladatok elvégzésének hiányára, ami negatívan befolyásolt a hátralékok végrehajtását. (A NAV elnöke részére címzett 7. javaslat)

2.2 számú megállapítás

A NAV belső irányítási eszközökben szabályozta az egyes végrehajtási cselekmények foganatosításának szabályait. A követeléskezelési és végrehajtási szakterület az ellenőrzött ügyek mindegyikében végzett feladatokat a hátralék behajtása érdekében. A végrehajtás tömeges ügyintézésének megszervezése a területi igazgatóságok feladata volt, mely feladatot az ellenőrzött időszakban az igazgatóságok összességében teljesítettek. Néhány mintatétel esetében a belső szabályzatokban meghatározott határidő leteltét követően nem került haladéktalanul megindításra a végrehajtási eljárás, vagy a végrehajtás folyamata hosszabb időre megszakadt, ami ezen ügyek esetében negatívan befolyásolta a végrehajtási képességet. A mintatételek közül néhány esetben a jogszabályi előírás ellenére elmaradt a végrehajtási költség előírása, a cégbíróság értesítése. Ezen feladatok elvégzésére automatizmus a rendszerekben nem működött. Az automatikus letéti számlákra beérkező bevétel kétharmada inkasszóból származott, a többi végrehajtási cselekményből származó bevétel nem volt elkülöníthető a rendszerben. Az egy alkalmazottra jutó végrehajtási cselekmények száma – különösen a kibocsátott inkasszók esetében – jelentősen eltért az egyes igazgatóságokon. Az eltérések feltárása érdekében a NAV Központi Irányítás nem dolgozott ki módszertant az egyes területi szervek követeléskezelési és végrehajtási szakterületei leterheltségének, és az egyes követeléskezelési és végrehajtási cselekmények eredményének visszamérésére.

A teljeskörű vagyonfeltárás alapján dönthető el, hogy a **végrehajtási cselekmények** közül melyet vagy melyeket szükséges a NAV-nak foganatosítania annak érdekében, hogy a hátralékot a leghatékonyabb módon be tudja hajtani.

Az Avt. 30.§ (2) bekezdése alapján 10 ezer forintot meg nem haladó nettó tartozás kapcsán – meghatározott jogalap szerinti tartozások kivételével – csak fizetési felhívással élhetett a NAV. Az Avt. 21. §. szakasz alapján a 10 ezer forintot meghaladó, de a központi költségvetésről szóló törvényben megállapított értékhatárt meg nem haladó, kis összegű követelés esetében, valamint 2024. 01. 29-től a 200 ezer forintot meg nem haladó követelés esetében pedig – szintén meghatározott jogalap szerinti tartozások kivételével – a hatósági átvezetésen kívül kizárólag hatósági átutalási megbízást és jövedelemletiltást foganatosíthatott a NAV a behajtás érdekében.

A NAV az 1004/2022/ASZH eljárási rendben előírta, hogy a végrehajtási eljárás megindítása előtt és az eljárás során végig szükséges a végrehajtást akadályozó tényezők vizsgálata. A végrehajtás lefolytatásának akadályát jelenthette többek között:

- az adós illetékességváltása,
- a hatósági átvezetés lehetősége,
- a végrehajtáshoz való jog elévülése,
- a végrehajtás szünetelését/ felfüggesztését eredményező körülmények,
- adózó által benyújtott olyan kötelezettség-csökkenést eredményező dokumentum (pl. önellenőrzés), amelynek figyelembevételével a tartozás megszűnt, esetleg csökkent,
- eljárás megindítását akadályozó egyéb tényezők.

Az egyes végrehajtási cselekmények csoportosítását az 5. táblázat szemlélteti.

5. táblázat

A VÉGREHAJTÁSI CSELEKMÉNYEK CSOPORTOSÍTÁSA	
Pénzforgalmi végrehajtás	hatósági átutalási megbízás (inkasszó) jövedelem-letiltás
Adminisztratív végrehajtás (közhiteles nyilvántartásból, vagy a vagyonfeltárás során rendelkezésre álló adatokból kiindulva)	nyilvántartási adatok alapján történő gépjárműfoglalás nyilvántartási adatok alapján történő ingatlanfoglalás vagy jelzálogjog bejegyzés követelésfoglalás üzletrészfoglalás
Helyszíni eljárás	végrehajtás alá vonható vagyonelemek lefoglalása értékesítésre irányuló eljárások

Forrás: NAV belső szabályzatok, ÁSZ saját szerkesztés

A NAV megalkotta az egyes végrehajtási cselekmények foganatosításának szabályozási keretrendszerét, ezen belül a végrehajtási cselekmények szabályait és felelőseit végrehajtási cselekményenként belső irányítási eszközökben határozta meg.

A mintatételek ellenőrzése alapján a követeléskezelési/végrehajtási folyamatot a NAV jellemzően a jogszabályi és belső előírások szerint hajtotta végre. Az ÁSZ a mintatételeket érintően a következő hiányosságokat tárta fel (A mintatételek részletes felsorolása a 4. számú táblázatban található.):

- A Ctv[33]. 26. § (1) bekezdés i) pontjában (4) bekezdésében, valamint az 1004/2022/ASZH eljárási rend 70. pontjában foglaltak ellenére a NAV nem minden esetben értesítette a Cégbíróságot a cégbírósági bejegyzésre kötelezett vállalkozás elleni végrehajtási eljárás megindításáról, vagy az értesítést nem az első végrehajtási cselekmény foganatosításával egyidejűleg tette meg. A NAV KI nyilatkozata alapján a VHR rendszer nem minden esetben támogatta automatizmusokkal a Cégbíróság értesítését. (A NAV elnöke részére címzett 1. javaslat)

A Cégbíróság értesítése, illetőleg az alapján a végrehajtási eljárás megindításának a cégjegyzékben történő feltüntetése garanciális jellegű adat az adós vállalkozás üzleti partnerei részére. Az üzleti partnerek a cégjegyzékre, mint közhiteles nyilvántartásra támaszkodva tudnak megfelelően alátámasztott döntést hozni arra nézve, hogy üzleti kapcsolatra kívánnak-e lépni a társasággal vagy sem, amelyre nézve – elsősorban a fizetési hajlandóságra, megbízhatóságra vonatkozóan – egyértelműen negatív jelzéssel bír, ha a társasággal szemben végrehajtási eljárás van folyamatban.

- Az Avt. 11. § (1) – (3), valamint (6) – (7) bekezdéseiben foglaltak ellenére nem minden mintatétel esetében került sor az első végrehajtási cselekmény foganatosításával egyidejűleg a végrehajtási költségátalány felszámítására, további egy esetben nem a jogszabályban előírt határidőben számították fel a költségátalányt, illetve egy esetben nem számították fel a végrehajtási költségminimumot. A NAV KI nyilatkozata alapján a VHR rendszer egyes végrehajtási cselekmények esetében támogatta a végrehajtási költségátalány előírását, de nem minden esetben, ezért fordulhatott elő, hogy nem teljeskörűen történt meg annak előírása. (A NAV elnöke részére címzett 1. javaslat)

A NAV nyilatkozata szerint a VEKTOR rendszerben a költségátalány felszámítása, valamint a Cégbíróságnak a végrehajtás megindításáról történő értesítése automatizált lesz, így nem ügyintézői döntésen vagy manuális eljáráson fog alapulni. A VEKTOR rendszerben kiadott cselekményeknél minden esetben vizsgálni fogja a program, hogy történt-e már az adott ügyben költségátalány felszámítás, valamint cégbírósági értesítés és ha nem, akkor ezt a cselekménnyel egyidejűleg automatikusan meg fogja tenni.

- Az 1004/2022/ASZH sz. eljárásrend 39. és 58. pontjaiban, valamint a 1003/2022/ASZH eljárási rend 28. pontjában előírtak ellenére – a szüneteltető tényezőket is figyelembe véve – nem minden esetben intézkedtek haladéktalanul a végrehajtás megindítása iránt, illetve a szüneteltető tényezőket is figyelembe véve, az egymást követő végrehajtási cselekmények időben megszakadtak, majd hosszabb idő eltelte után folytatódtak.

A 1004/2022/ASZH eljárási rend alapján a hátralék végrehajtásra történő leválogatását és ügyintézőre történő szignálását követően a kijelölt ügyintézőnek haladéktalanul intézkednie kellett az első végrehajtási cselekmény foganatosításáról. A pénzforgalmi számlával rendelkező adózók esetében a végrehajtási eljárást hatósági átutalási megbízással kellett megindítani, figyelemmel arra, hogy a végrehajtási eljárás során a követelés kielégítésének leggyorsabb és legegyszerűbb módja az adós pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt pénzeszközeinek végrehajtás alá vonása. Amennyiben a rendelkezésre álló adatok alapján az adózó

letiltható jövedelemmel rendelkezett, intézkedni kellett a jövedelem-letiltás kiadása iránt. Az igazgatóságok gyakorlata szerint, ha egy adott ügyben a magánszemély adós letiltható jövedelemmel (foglalkoztatásból adódó jövedelem, nyugdíj) rendelkezett, és előreláthatóan rövid időn belül megtérülhetett a tartozás a jövedelemletiltással, akkor nem folytattak további vagyonfeltárást, mert a munkaviszonyból származó jövedelemből valószínűsíthetően megtérült a hátralék.

A területi igazgatóságokon a követeléskezelési és végrehajtási szakterület átlagos statisztikai állományi létszáma, valamint az év végén nyitott VAN kartonok száma az alábbiak szerint alakult:

6. táblázat

AZ ÁTLAGOS STATISZTIKAI ÁLLOMÁNYI LÉTSZÁM ÉS A NYITOTT VÉGREHAJTÁSI ÜGYEK ALAKULÁSA (2022- 2024. ÉVEK)

MEGNEVEZÉS	2022. ÉV	2023. ÉV	2024. ÉV
A területi szervek követeléskezelési és végrehajtási szakterületének átlagos statisztikai állományi létszáma (fő)	2 193,10	2 175,80	2 166,32
Az év végi nyitott VAN kartonok (végrehajtási ügyek) száma (db)	429 799	407 128	412 855
Egy alkalmazottra jutó pénzkövetelés behajtására irányuló nyitott ügyek száma az év végén (db)	195,98	187,12	190,58

Forrás: KI-FVF éves beszámolók, NAV adatszolgáltatás, ÁSZ saját szerkesztés

A táblázatból látható, hogy a NAV-nak a végrehajtási ügyeket tömegesen kellett kezelnie. Ha figyelembe vesszük, hogy a szakterület átlagos statisztikai állományi létszámában nem kizárólag ügyintézők szerepelnek, egy ügyintézőnek folyamatosan több száz nyitott ügy kezelését kellett egyidejűleg végeznie.

Az igazgatóságok saját módszereket alakítottak ki a végrehajtási munka szervezésére. A NAV Borsod-Abaúj Zemplén Vármegyei Adó- és Vámigazgatósága az ügyek mennyiségére figyelemmel a leghatékonyabb munkaszervezési módszernek azt tartotta, hogy a végrehajtás folyamatát részcselekményekre bontották, a munkatársak szakosodtak, így az egyes részfolyamatokat tömegesen mindig ugyanazok az ügyintézők végezték. Folyamatosan listákat állítottak elő különböző rendszerekből, excel táblák összefuttatásával, melyekből a listán szereplő adózóknál végrehajtási cselekmény volt foganatosítható.

Az egyes években indított végrehajtási cselekmények darabszámát a 7. táblázat tartalmazza:

7. táblázat

AZ EGYES ÉVEKBEN INDÍTOTT VÉGREHAJTÁSI CSELEKMÉNYEK DARABSZÁMA (2022-2024. ÉVEK)

MEGNEVEZÉS	2022. ÉV	2023. ÉV	2024. ÉV	VÁLTOZÁS (%) 2024./ 2022.
Az adott évben kibocsátott inkasszók száma	454 795	623 773	669 088	147,1%
Az adott évben indított jövedelemletiltások száma	59 687	60 349	63 767	106,8%
Az adott évben indított ingófoglalások száma	35 966	45 876	54 734	152,2%
Az adott évben indított ingatlan foglalások száma	13 253	16 510	16 659	125,7%
Az adott évben indított ingó árverések száma	13 591	10 270	13 605	100,1%
Az adott évben indított ingatlanárverések száma	710	759	1 561	219,9%
Az adott évben indított árverésen kívüli értékesítések száma	444	461	487	109,7%

Forrás: NAV adatszolgáltatás, 5. sz. tanúsítvány, ÁSZ saját szerkesztés

Az ellenőrzött időszak előtt a NAV Évkönyvek tartalmaztak adatokat az egyes eljárási cselekményekből befolyt összegekre vonatkozóan. A 3.3 fókuszterületen bemutatott ÁKR I. informatikai fejlesztés hatásaként a fizetési felszólítások és az egyes végrehajtási cselekmények hatására a letéti számlákra befolyt összegek nem kerültek külön kimutatásra, kivéve az automatikus letéti számla inkasszós bevétele, valamint az elektronikus árverési bevételek. Ezáltal a követeléskezelési és végrehajtási cselekmények eredménye nem volt visszamérhető. (A NAV elnöke részére címzett 5. javaslat) A 8. táblázat tartalmazza a letéti számlákra beérkezett összegeket és azok ismert megoszlását. A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a 2024. évben a letéti számlákra befolyt bevételek kétharmada az automatikus letéti számlákra befolyt inkasszóból származott.

8. táblázat

LETÉTI SZÁMLÁKRA BEÉRKEZETT ÖSSZEGEK (2022-2024. ÉVEK)

LETÉTI SZÁMLÁKRA BEÉRKEZETT ÖSSZEGEK	2022. ÉV	2023. ÉV	2024. ÉV	2024. ÉV MEGOSZLÁSA
Automatikus letéti számla inkasszós bevétele (millió Ft)	118 243	161 368	221 680	67,4%
Automatikus letéti számla nem inkasszóból származó bevétele (millió Ft)	33 444	37 481	48 152	14,6%
Manuális letéti számla bevétele (millió Ft)	50 731	48 945	59 162	18,0%
Összesen	**202 418**	**247 793**	**328 994**	**100,0%**

Forrás: KI FVF éves beszámoló táblái, NAV adatszolgáltatás, ÁSZ saját szerkesztés

Végrehajtási eljárás teljeskörűségére, végrehajtási cselekmények időigényére, erőforrásigényére vonatkozó elemzéseket nyilatkozatuk alapján a NAV nem végzett. (A NAV elnöke részére címzett 5. és 6. javaslat) Az ÁSZ által, a rendelkezésre bocsátott adatok alapján végzett elemzés szerint az egyes területi igazgatóságok követeléskezelési és végrehajtási szakterületén a legnagyobb számú négy végrehajtási cselekmény egy munkavállalóra jutó fajlagos adatait, valamint a végrehajtási cselekmények darabszámát az *IV. számú melléklet* tartalmazza.

Az egy alkalmazottra jutó megindított végrehajtási cselekmények számában az egyes igazgatóságok között jelentős különbségek voltak, különösen az inkasszók esetében, ami országos szinten tekintve célszerűtlen volt. Ezen felül megfigyelhető volt, hogy az egy alkalmazottra jutó legmagasabb és legalacsonyabb eljárásszám tekintetében ugyanazon területi igazgatóságok voltak érintettek. Ezen mutató alapján a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Adó-és Vámigazgatóság öt esetben kezelte a legmagasabb számú egy főre jutó végrehajtási cselekményt, míg a Nógrád Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság öt esetben kezelte a legkevesebb fajlagos ügyszámot, valamint a 2024. évben mind a négy végrehajtási cselekmény-fajta tekintetében a legalacsonyabb fajlagos értekkel rendelkezett. Emellett a Nógrád Vármegyei Adó-és Vámigazgatóság esetében a 2024. évben az előző évekhez képest mind a négy végrehajtási cselekmény-típus esetében jelentős darabszám-csökkenés volt megfigyelhető. A 2024. év elején a 3.3 fókuszterületen ismertetett VEKTOR rendszer a Nógrád Vármegyei Adó-és Vámigazgatóságon került bevezetésre, mely hatást gyakorolhatott a fajlagos mutatók értékének csökkenésére. (A NAV elnöke részére címzett 5. és 6. és 7. javaslat)

Az ÁSZ véleménye szerint javasolt lenne a legnagyobb számú, és legnagyobb bevételt jelentő végrehajtási cselekmények esetében az eltérő területi leterheltség kiegyenlítése. Ennek érdekében indokolt megvizsgálni a pénzforgalmi végrehajtási cselekmények (inkasszó, jövedelem-letiltás) országos szinten egységes kezelésének lehetőségét.

2.3 számú megállapítás	A tartozás ideiglenesen eredménytelen végrehajtással érintett tartozásnak minősítésével és a minősítés felülvizsgálatával összefüggő szervezeti és működési kereteket a belső irányítási eszközeiben a NAV meghatározta, ugyanakkor a minősítéssel és a minősítés felülvizsgálatával kapcsolatos tevékenységet nem minden esetben a belső szabályozásában foglaltak szerint végezte. A tartozás ideiglenesen eredménytelen végrehajtással érintett tartozásnak minősítése előtt a belső szabályzatokban előírtak ellenére több ellenőrzött tétel esetében az előírások szerint dokumentálva nem történt meg a mögöttes kötelezés lehetőségének vizsgálata, valamint több esetben elmaradt az ideiglenesen eredménytelen végrehajtással érintett tartozásnak minősítés évenkénti felülvizsgálata.

Az Avt. 20. § (1) bekezdése lehetőséget adott arra, hogy a végrehajtási eljárást lefolytató adóhatóság az adós és – kötelezése esetén – az adó megfizetésére kötelezett személy végrehajtható vagyona hiányában a tartozást – vagy annak a végrehajtási eljárás során meg nem térülő részét – **ideiglenesen eredménytelen végrehajtással érintett tartozásnak** minősíthesse és a tartozás végrehajthatóvá válásáig, illetve a végrehajtáshoz való jog elévüléséig ezen a jogcímen tarthassa nyilván. Az IEV minősítés nem igényelte önálló alakszerű adóhatósági döntés – határozat – meghozatalát. Az Avt. 20. § (3) bekezdése alapján az IEV-ként nyilvántartott tartozásokat az adóhatóság évente köteles volt felülvizsgálni abból a célból, hogy a tartozások nem váltak-e végrehajthatóvá. Abban az esetben, ha a végrehajtáshoz való jog elévülési idején belül a tartozás végrehajthatóvá vált, az ideiglenesen eredménytelen végrehajtással érintettként nyilvántartott tartozást az adóhatóságnak ismét végrehajthatónak kellett minősítenie és gondoskodnia kellett a végrehajtási eljárás folytatásáról.

Az IEV minősítés megállapítását és nyilvántartásba vételének folyamatát az *V. számú melléklet* szemlélteti.

A NAV a tartozás ideiglenesen eredménytelen végrehajtással érintett tartozásnak minősítésével és a minősítés évenkénti felülvizsgálatával kapcsolatos szabályokról belső irányítási eszközt adott ki, a következők szerint:

- a tartozások ideiglenesen eredménytelen végrehajtással érintett tartozássá minősítéséről, nyilvántartásáról és felülvizsgálatáról szóló 1007/2022/VEZ eljárási rend[34], hatályos 2022. január 24. - 2023. június között), és
- a tartozások ideiglenesen eredménytelen végrehajtással érintett tartozássá minősítéséről, nyilvántartásáról és felülvizsgálatáról szóló a 1023/2023/ELN eljárási rend[35] (hatályos 2023. június 7-től).

IEV-vel érintett tartozásnak történő minősítésre az eljárásrendek abban az esetben adtak lehetőséget, ha:

- a vagyonkutatás sikertelennek bizonyult, azaz az adós nem rendelkezett lefoglalható vagyontárgyakkal (bankszámla, ingatlan, jármű), illetve amikor az adós jövedelme nem volt végrehajtás alá vonható (pl. jövedelme mentes a letiltás alól), vagy
- a természetes személy adós tartózkodási helye ismeretlen, vagy a jogi személy székhelyén illetőleg telephelyén nem volt fellelhető, és a nyilvántartásokban nem volt olyan információ, amely alapján a végrehajtás folytatható lett volna.

A két eljárási rend közötti legfőbb különbség, hogy a 2023. június 7-től hatályos eljárási rendben már meghatározásra került a helyszíni eljárás lefolytatása nélkül elvégezhető IEV minősítés vagy felülvizsgálat

esete is. Az eljárási rendek előírták, hogy az IEV minősítés tényét és okát dokumentálni, és utólag is hitelt érdemlően bizonyítani szükséges. E cél teljesülése érdekében a 1007/2022/VEZ eljárási rend és az 1023/2023/ELN eljárási rend mellékletében található feljegyzés alkalmazását írta elő a NAV.

A tartozás IEV minősítésének szükséges előfeltétele volt a végrehajtás teljeskörűsége. Csak teljeskörű végrehajtás esetén volt a tartozás IEV-nek minősíthető, azaz, ha az eljáró igazgatóság valamennyi, az adott ügyben lehetséges végrehajtási cselekménnyel élt, azonban azok nem, vagy csak részben vezettek eredményre. Az eljárási rendek abban az esetben minősítették teljeskörűnek a végrehajtási eljárást, ha:

- a végrehajtás kiterjedt a pénzforgalmi végrehajtásra, továbbá
- a végrehajtás kiterjedt az adminisztratív végrehajtásra, valamint
- helyszíni eljárás keretében a NAV megkísérelte lefoglalni az adózó végrehajtás alá vonható vagyonelemeit, és
- foglalás esetén az értékesítésre irányuló eljárásokat az illetékes igazgatóság lefolytatta.

Az eljárási rendek – az Avt. 20. § (1) bekezdésének és az Art. 60. § előírásainak megfelelően – kitértek arra is, hogy IEV minősítésre az adózóval szemben lefolytatott teljeskörű végrehajtás eredménytelenségét követően akkor kerülhet sor, ha:

- jogszerűségi vizsgálat keretében megállapították, hogy nincs a tartozás megfizetésére kötelezhető mögöttes felelős, ha pedig van mögöttes felelős, akkor
- célszerűségi vizsgálat keretében megállapították, hogy a rendelkezésre álló nyilvántartások jövedelem- és vagyonadatai alapján nem valószínűsíthető a mögöttes felelős elleni végrehajtás eredményessége.

A jogszerűségi és a célszerűségi vizsgálatot az eljárási rendek mellékletei szerinti az ügyintézőknek a feljegyzés alkalmazásával volt szükséges elvégezni és dokumentálni.

Az eljárási rendekben a NAV kialakította az IEV minősítések nyilvántartására és felülvizsgálatára vonatkozó szabályokat, amelyek alapján a tartozások IEV minősítésének felülvizsgálatát - a jogvesztő határidőn, illetve a tartozás végrehajtásához való jog elévülési idején belül – évente el kellett végezni. A tartozások IEV minősítése felülvizsgálatának az volt a célja, hogy a végrehajtáshoz való jog elévülési idején belül a NAV rendszeresen ellenőrizze a minősítés indokoltságát és szükség esetén intézkedjen a tartozás behajtása iránt. Amennyiben az adózó, vagy a tartozás megfizetésére kötelezhető adós körülményeinek megváltozása következtében a tartozás az elévülési időn belül részben vagy egészben végrehajthatóvá vált, a végrehajtás foganatosítása iránt intézkedni kellett. A tartozás IEV minősítésének felülvizsgálatáról – az IEV minősítési alapeljáráshoz hasonlóan – feljegyzés készült, amely a felülvizsgálat eredményének, valamint az IEV minősítés fenntartása okainak dokumentálására szolgált. A feljegyzési forma használata és a feljegyzés iktatása továbbá segítette az IEV minősítés felülvizsgálata megtörténtének és a felülvizsgálat eredményének utólagos, hitelt érdemlő bizonyíthatóságát is.

Az ÁSZ mintatételeken, kiválasztott ügyeken, keresztül vizsgálta az IEV minősítés folyamatát, annak problémáit, melynek eredménye a mintatételek részletes felsorolásával a 4. számú táblázatban található.

- Az Avt. 20. § (1) bekezdésében, valamint az 1007/2022/VEZ eljárási rend 4.18. pontjában és az 1023/2023/ELN eljárási rend 4.21. pontjában foglaltak ellenére a vizsgált mintatételek közül több esetben előfordult, hogy a mögöttes felelősség érvényesítésének első lépéseként előírt jogszerűségi vizsgálatot nem folytatták le, vagy a vizsgálat elvégzését az előírt feljegyzési forma keretében nem dokumentálták. (A NAV elnöke részére címzett 2. javaslat)

A mögöttes kötelezés jogszerűségi és célszerűségi vizsgálatának elmaradása azzal a veszéllyel járt, hogy nem mérte fel a NAV a mögöttes kötelezés lehetőségét, és ennek hiányában adott esetben úgy minősítette a tartozás IEV-nek, hogy létezett a tartozás megfizetésére kötelezhető személy, akivel szemben le lehetett volna folytatni a végrehajtási eljárást. Az ellenőrzött időszakban a NAV által alkalmazott szakrendszerek nem figyelmeztettek akkor, ha úgy került a tartozás IEV minősítésére sor, hogy elmaradt a mögöttes kötelezés jogszerűségi vizsgálata.

- Az Avt. 20. § (3) bekezdésével, az 1007/2022/VEZ eljárási rend 114. pontjával és az 1023/2023/ELN eljárási rend 115. pontjával ellentétesen a NAV egyes mintatételek esetében az ideiglenesen behajthatatlannak minősített tartozások felülvizsgálatát nem, vagy nem éves gyakorisággal végezte el, illetőleg a felülvizsgálat elvégzését nem dokumentálta. A felülvizsgálat elmaradása azzal a veszéllyel járt, hogy az adós jövedelmi-, vagyoni helyzetében bekövetkezett pozitív jellegű változás ellenére a végrehajtási eljárás nem folytatódott, így a tartozást – annak ellenére, hogy az adós képes lett volna a rendezésre – a NAV nem szedte be. (A NAV elnöke részére címzett 2. javaslat)
- Egyes igazgatóságok csak meghatározott összeg feletti tartozás esetén éltek az IEV minősítés lehetőségével, a rendelkezésre álló erőforrást pedig igyekeztek a működő adózók végrehajtható hátralékára, illetőleg végrehajtási cselekményeinek foganatosítására összpontosítani. Ezáltal – bár a belső szabályzatok erre vonatkozó kötelezést nem tartalmaztak – a vizsgált mintatételek kapcsán több esetben előfordult, hogy több éve húzódó végrehajtási ügyekben – a várhatóan eredménnyel járó lehetséges végrehajtási cselekményeket tekintve– nem történt meg a teljeskörű végrehajtás, és ezáltal az IEV minősítés sem történhetett meg. (A NAV elnöke részére címzett 4., 5. és 6. javaslat)

A NAV KI nyilatkozata szerint az igazgatóságok folyamatosan végezték a tartozások IEV minősítésének felülvizsgálatát, azonban az IEV-es hátralékok olyan mértékben nőttek, mellyel a felülvizsgálatok nem tudtak lépést tartani, az elmaradó felülvizsgálatok jelentős arányban az erőforrások hiányából adódhattak.

Az ellenőrzött időszakban az IEV -ként nyilvántartott tartozások alakulását az 12. ábra szemlélteti.

A NAV nyilatkozata szerint az ellenőrzött időszakban használt szakrendszer informatikai megoldással érdemben nem támogatta az IEV felülvizsgálatot, csak annyiban támogatta, hogy kilistázhatók voltak azok az ügyek, amelyek esetében a tartozás IEV minősítése nem volt felülvizsgálva. A VEKTOR ezzel szemben már támogatni fogja tudni a vagyonelemek vizsgálatát, illetve értesítést fog küldeni az IEV minősítés alatt megjelenő vagyonelemekről.

12. ábra

AZ IEV -KÉNT NYILVÁNTARTOTT TARTOZÁSOK ALAKULÁSA AZ ELLENŐRZÖTT IDŐSZAKBAN A LEVÁLOGATOTT VÉGREHAJTHATÓ HÁTRALÉKÁLLOMÁNYHOZ VISZONYÍTVA

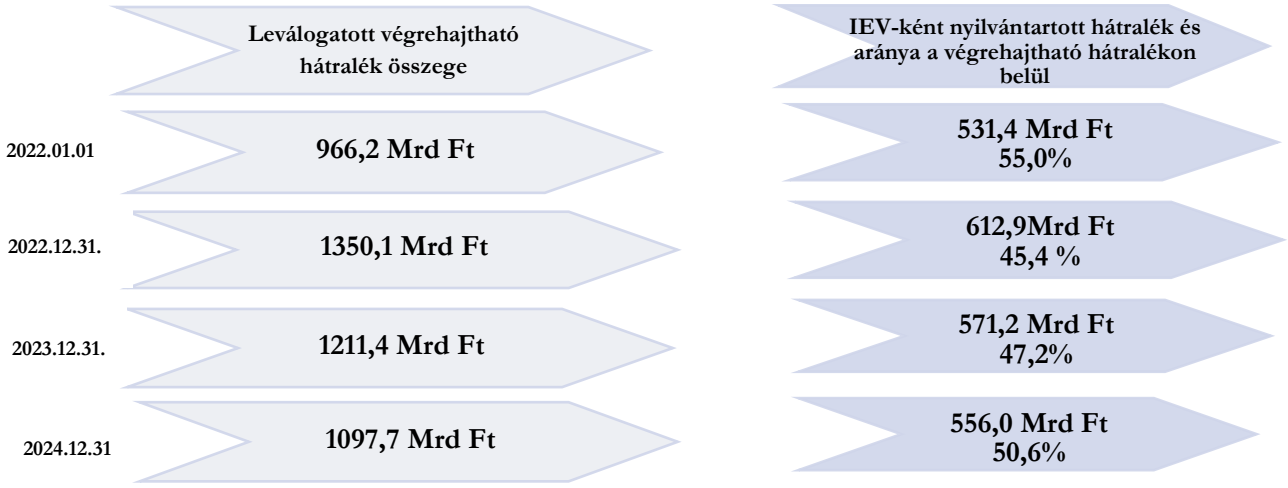

Forrás: NAV 2. és 3. számú tanúsítvány alapján, ÁSZ saját szerkesztés

Az ellenőrzött időszakban mind az élő magánszemélyek, mind a működő gazdálkodók hátralékállománya növekedett. Az IEV-ként nyilvántartott tartozás összege a legnagyobb arányban az élő magánszemélyek esetében növekedett, mivel esetükben a hátralék csak korlátozottan volt beszedhető, tekintettel arra, hogy sok esetben nem volt végrehajtható vagyonuk.

2.4 számú megállapítás	A NAV a tartozás végrehajtásához való jog elévülésével kapcsolatos szabályozást a belső irányítási eszközeiben kialakította és ennek megfelelően járt el, azonban az elévült tartozást terhelő késedelmi pótlék törlésével, illetve a késedelmi pótlék felszámításával kapcsolatos gyakorlat nem minden esetben felelt meg a jogszabályi előírásoknak. A magánszemélyek esetében jelentős volt azon elévülés miatt törölt, fajlagosan is nagy összegű hátralékok összege, melyek esetében a NAV nem indított végrehajtási eljárást, mely negatívan hatott a NAV által beszedett költségvetési bevételek alakulására.

A NAV tevékenységében **a tartozás végrehajtásához való jog elévülésével** kapcsolatos feladatellátás összetett folyamat, amely nem korlátozódott a végrehajtási szakterületre, hiszen nem feltétlenül folytattak végrehajtási eljárást arra a tartozásra nézve, amelyhez kapcsolódóan a végrehajtáshoz való jog elévült.

Az Avt. 18. § (1) bekezdés d) pontja értelmében a végrehajtási eljárást végzéssel meg kellett szüntetni, ha a tartozás végrehajtásához való jog elévült.

Az Avt. 19. § (1) bekezdése alapján a tartozás végrehajtásához való jog elévült az esedékesség naptári évének utolsó napjától számított négy év elteltével. Ezen előírás szerint a tartozás esedékességét követő negyedik év december 31-e volt az elévülés beálltának napja, ennek megfelelően az ötödik év január 1-jei időponttal kellett törölni azokat a tartozásokat az adószámláról, amelyekre nézve a végrehajtáshoz való jog elévült. Amennyiben az adóhatóság végrehajtási cselekményt foganatosított a tartozásra nézve, az elévülés hat hónappal meghosszabbodott. Az Avt. 19. § (4) bekezdésének garanciális szabálya értelmében, ha a tartozás végrehajtásához való jog elévült, a tartozást terhelő késedelmi pótlékot is elévültnek kellett tekinteni.

A NAV belső irányítási eszközében rendelkezett az elévült tartozások adóhatósági kezeléséről, szabályozva a kapcsolódó feladatokat és felelősöket. Az elévült adótartozás nyilvántartásból történő törléséről, illetve az elévült túlfizetés kezeléséről szóló 1033/2019/VEZ eljárási rend[36] 3.5. pontja szerint az adószámlák elévüléssel kapcsolatos felülvizsgálata folyamatos tevékenység volt. A NAV valamennyi, az adószámla egyenlegét figyelembe vevő eljárása során az azt lefolytató ügyintézőnek folyamatosan vizsgálnia kellett, hogy az adószámla tartalmaz-e elévült tételt. A 1033/2019/VEZ eljárási rend 7. 57. pontja alapján továbbá amennyiben az igazgatóság megállapította, hogy az adótartozás végrehajtáshoz való joga elévült, úgy intézkednie kellett az elévült tartozás adószámlán és szükség esetén a letéti nyilvántartásban történő törléséről. Az 1004/2022/ASZH eljárási rend szerint a TM modul – az ügyintézői manuális feladatellátást támogatva – vizsgálta, hogy beállt-e az elévülés hatálya, és a vélhetően elévült tartozást jelezte. Abban az esetben, ha a TM évülést jelzett, akkor a végrehajtási eljárás kezdeményezéséhez, illetve kiterjesztéséhez kapcsolódóan vizsgálni kellett a végrehajtáshoz való jog elévülését és adott esetben intézkedni kellett az elévüléssel érintett tartozás törlése, valamint a folyamatban lévő végrehajtási eljárás megszüntetése iránt.

A gyakorlat szerint az elévült hátralékok törlése a negyedik év után megtörtént (figyelemmel az elévülési jog megszakadására, hosszabbodására, nyugvására). Központilag évente többször történt az elévült hátralékok automatikus, folyamat-vezérelt törlése, azonban bizonyos tételek esetében szükséges volt ügyintézői manuális elszámolásra is. Amíg az elévült tételek nem kerültek törlésre az adószámlán, addig a fentmaradó hátralékra további végrehajtási cselekményt nem lehetett foganatosítani. A tartozás végrehajthatóságának minősítésére elsődlegesen a TM modul szolgált, amely több szempontot figyelembe véve vizsgálta a végrehajthatóságot (egyik ilyen szempont volt a végrehajtáshoz való jog elévülése), ezáltal biztosítva, hogy csak végrehajtható tartozásra folytassák le a végrehajtási eljárást. Azon tartozásokat, amelyhez kapcsolódóan a végrehajtáshoz való jog elévülése egyértelműen nem volt megállapítható a TM modul által, átadták az igazgatóságok részére felülvizsgálatra, így azok feldolgozása a továbbiakban manuálisan történt. Ennek során – amennyiben nem volt speciális körülmény – akkor az igazgatósági ügyintéző kijelölte az elévülés dátumát, beállította az évülést, majd a vezetői jóváhagyást követően az törlés automatikusan könyvelődött az adószámlára.

A tartozás végrehajtásához való jog elévülése miatt az adószámláról törölt hátralék alakulását a 2022-2024. években a 13. ábra mutatja be.

13. ábra

AZ ELÉVÜLÉS MIATT TÖRÖLT HÁTRALÉKOK ALAKULÁSA A 2022-2024. ÉVEKBEN, GAZDÁLKODÓ ÉS MAGÁNSZEMÉLY ADÓALANYOK MEGBONTÁSBAN (MRD FT)

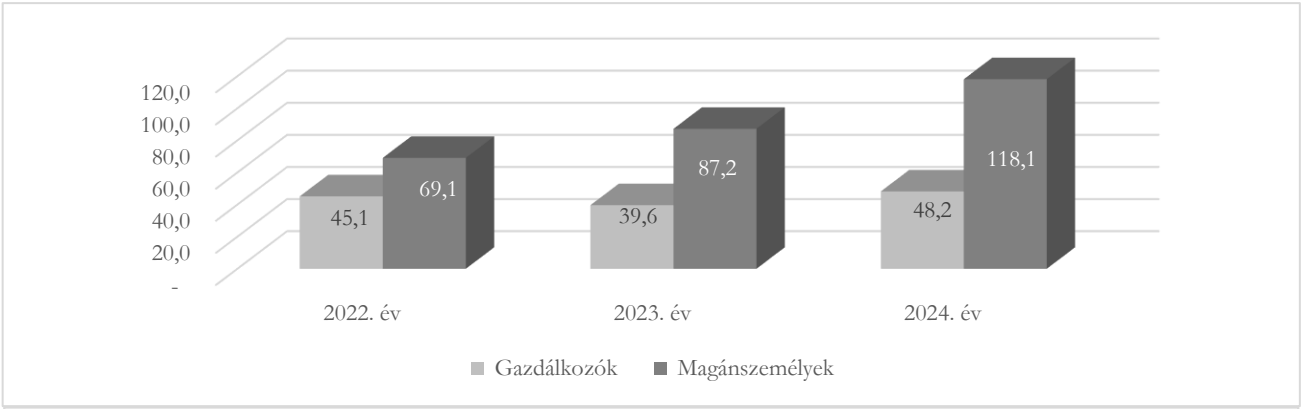

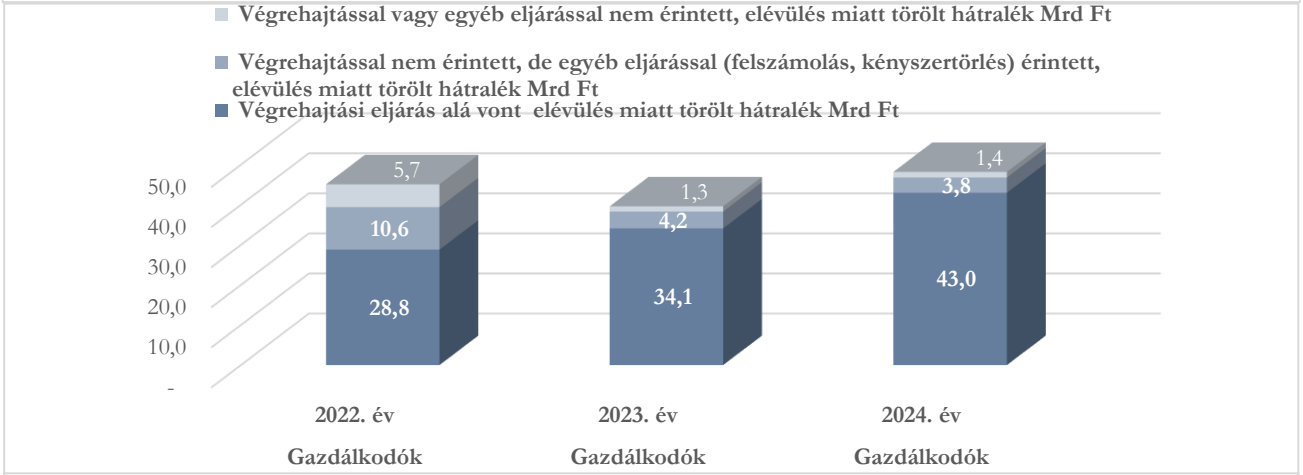

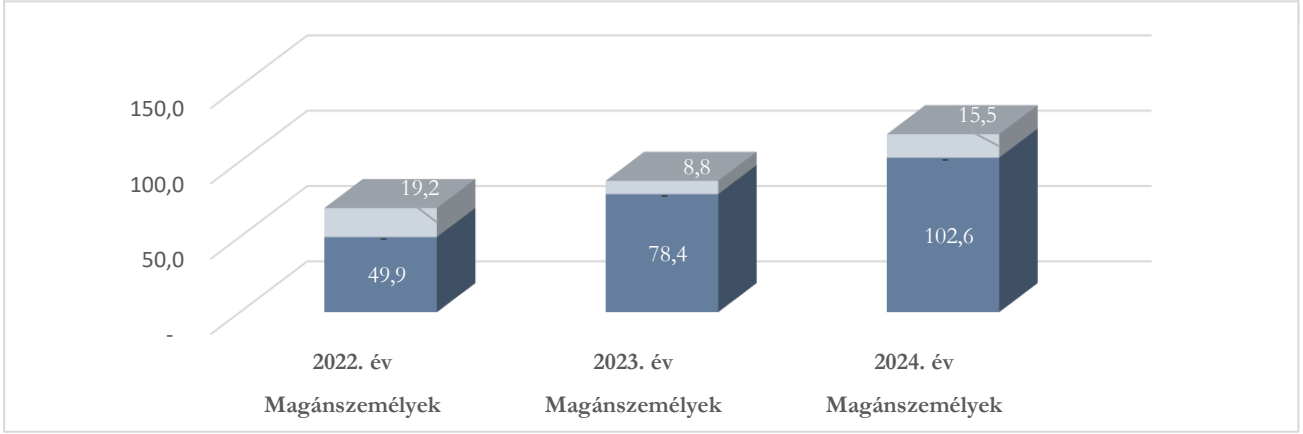

Forrás: NAV adatbázis alapján, ÁSZ saját szerkesztés

Az elévülés miatt az adószámláról törölt hátralék összege a 2022. évi 114,2 Mrd Ft-ról a 2023. évben 11,0%-kal, 126,8 Mrd Ft-ra növekedett. A növekvő tendencia a 2024. évben is folytatódott, az adószámláról elévülés miatt törölt hátralék összege 166,3 Mrd Ft-ot tett ki. Az ábrák alapján megállapítható, hogy különbség volt a gazdálkodók és a magánszemélyek elévülés miatt törölt hátralékállományának alakulásában és összetételében. Míg a gazdálkodók elévülés miatt törölt hátraléka nagyságrendjében nem változott a 2022-2024. közötti időszakban, addig a magánszemélyek elévülés miatt törölt hátraléka jelentősen megemelkedett az ellenőrzött években, és a 2024. évben már több mint kétszeresét tette ki a gazdálkodók évülés okán törölt hátralékának. Míg a gazdálkodók esetében az elévülés miatt törölt hátralékból sem összegében, sem arányában (az egyes években: 12,6%, 3,3%, 2,9%) nem volt

jelentős a végrehajtással vagy egyéb eljárással nem érintett, elévülés miatt törölt hátralék, addig a magánszemélyek esetében mind összegében, mind arányában (az egyes években: 27,8%, 10,1%, 13,1%) jelentős végrehajtással nem érintett hátralék került törlésre elévülés okán. A magánszemélyek esetében egyéb eljárások (felszámolás, kényszertörlés) alkalmazása nem volt értelmezhető.

A végrehajtással vagy egyéb eljárással nem érintett, elévülés miatt törölt hátralék állományát részletesebben a14. ábra mutatja be.

14. ábra

VÉGREHAJTÁSSAL VAGY EGYÉB ELJÁRÁSSAL NEM ÉRINTETT, ELÉVÜLÉS MIATT TÖRÖLT HÁTRALÉK ÖSSZEGHATÁROK SZERINTI MEGOSZLÁSA, GAZDÁLKODÓ ÉS MAGÁNSZEMÉLY ADÓALANYOK MEGBONTÁSBAN 2022-2024. ÉV (MILLIÓ FT), VALAMINT A 2024. ÉVBEN ÉRINTETT ADÓALANYOK SZÁMA

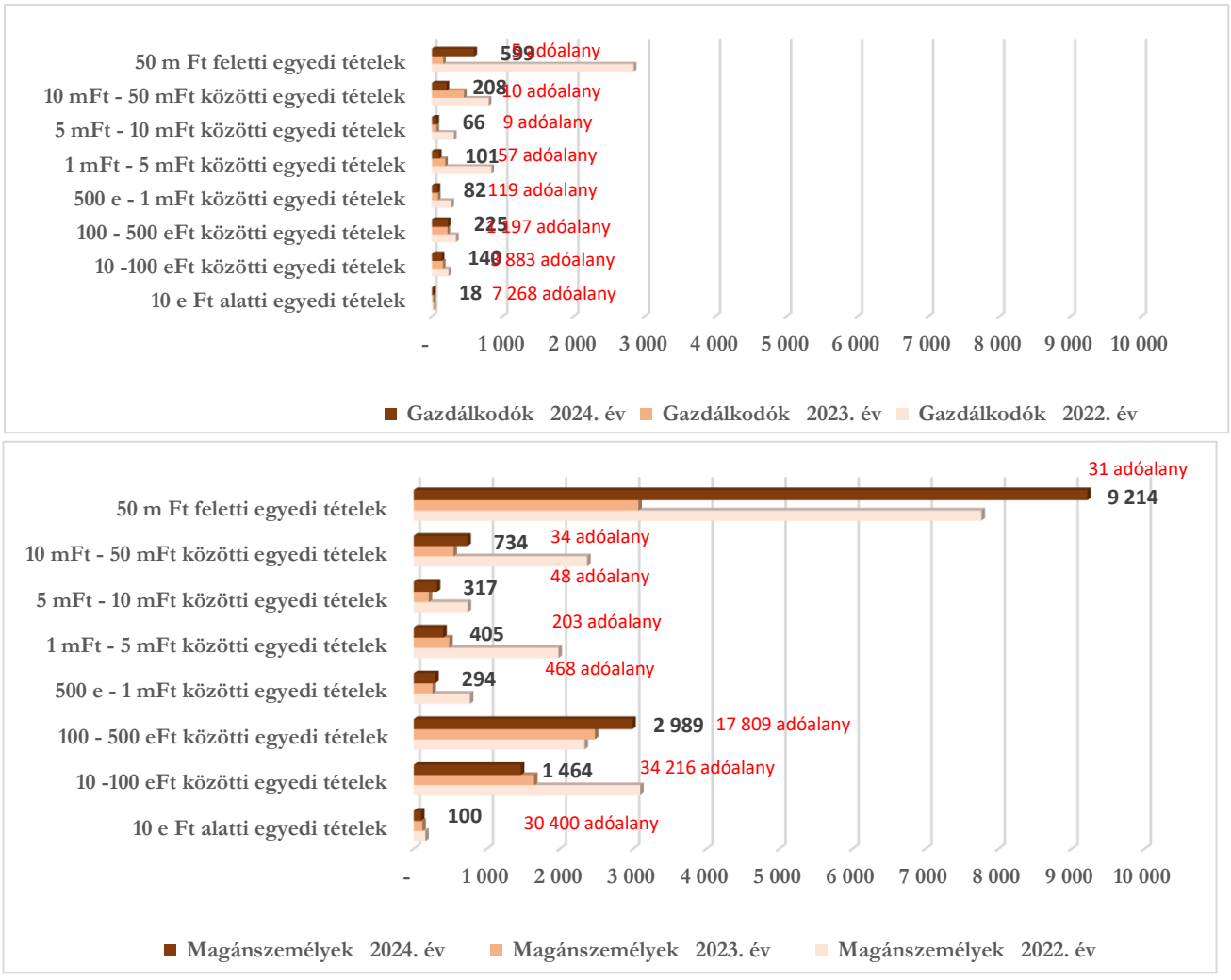

Forrás: NAV adatbázis alapján, ÁSZ saját szerkesztés

A 2024. évet nézve, az ábrából látható, hogy mind a gazdálkodók, mind a magánszemélyek vonatkozásában az 500 e Ft alatti egyedi tételek esetében nőtt meg a végrehajtással vagy egyéb eljárással nem érintett, elévülés miatt törölt hátralékkal rendelkező adóalanyok száma, ami összefügg a végrehajtásra történő leválogatás igazgatóságok által alkalmazott összeghatáraival. A magánszemélyek esetében különösen figyelemre méltó, hogy a 2024. évben mindössze 31 adóalany 9,2 Mrd Ft összegű végrehajtás alá nem vont hátraléka tette ki a végrehajtás alá nem vont, elévülés miatt törölt hátralék jelentős részét. A gazdálkodók esetében az 5 m Ft feletti egyedi összegű, végrehajtással vagy egyéb eljárással nem érintett adózók jelentős része egyéni vállalkozó volt. Az adóköteles ügyletekhez sok esetben csak nevüket adó

magánszemély és egyéni vállalkozó adózók felkutatása nehezebb, mint a gazdasági társaságok esetében. Ezen adóalanyok felhalmozott hátraléka a költségvetés elveszett bevétele és ezen probléma túlmutat a NAV követeléskezelési és végrehajtási tevékenységén.

A végrehajtással vagy egyéb eljárással nem érintett, elévülés miatt törölt, 1 m Ft feletti egyedi tételek összeg szerinti és az érintett adóalanyok száma szerinti megoszlását a területi igazgatóságonként a *VI. sz. melléklet* tartalmazza.

A végrehajtással vagy egyéb eljárással nem érintett, elévülés miatt törölt hátralékok alakulása és belső összetétele az ÁSZ véleménye szerint indokolttá teszi az egyes területi igazgatóságok által alkalmazott végrehajtási leválogatási paraméterek – köztük a leválogatási összeghatárok – időszakos központi nyomon követését.

Az ÁSZ mintatételeken, kiválasztott ügyeken, keresztül vizsgálta az elévült hátralékok törlésének rendszerét, annak problémáit, melyekre vonatkozó ÁSZ megállapítások a mintatételek részletes felsorolásával a 4. számú táblázatban található.

A NAV elévült tételek automatikus törlési és automatikus – évi egy alkalommal történő – késedelmi pótlék adószámlán történő könyvelési gyakorlata nem felelt meg az Avt. 19. § (1) – (4) bekezdésében és az Art. 206. § – 209. § foglaltaknak. A NAV az adott adóévet – naptári év – terhelő késedelmi pótlékot mindig a következő év novemberi esedékességgel írta elő az adószámlára. A késedelmi pótlék számításánál a pótlékalapot képező tartozás összegének napokra történő lebontásánál csak a pótlékfelszámítással érintett adóév eseményeit (kötelezettség előírás, törlés, befizetés, átvezetés stb.) vette figyelembe a rendszer, a következő időszak eseményeit már nem. Így például, ha a tartozás végrehajtásához való jog 2024. június 30-án elévült a rendszer automatikusan felszámította és az adószámlára könyvelte 2024 novemberében a tartozás után a 2023. adóévet terhelő késedelmi pótlékot, figyelmen kívül hagyva azt a tényt, hogy a tartozás végrehajtásához való jog időközben elévült, így az azt terhelő késedelmi pótlék is elévült. Mindezek után – manuális rendezésig – az adószámlán olyan hátralék került kimutatásra, amely elévült, végrehajtást arra vezetni nem lehetett. A fenti gyakorlatot az elévült adótartozás nyilvántartásból történő törléséről, illetve az elévült túlfizetés kezeléséről szóló 1033/2019/VEZ eljárási rendben úgy kezelték, hogy az 53.a) pont értelmében: „*a tőketartozás elévülésének időpontját követő időszakra felszámított nettó késedelmi pótlékot (mint jogtalanul felszámított késedelmi pótlékot hivatalból, nem pedig elévülés címén) az „ELJAR" rendszer*[37] *Késedelmi pótlék moduljában kell módosítani. A késedelmi pótlék tőketartozáshoz kapcsolódó elévültetését és a tőketartozás elévülésének időpontját követő időszakra felszámított nettó késedelmi pótlék átszámítását a folyószámla-kezelési szakterület végzi.*" Az eljárási rend ezen előírása a szabálytalanságot kezelte, azonban a probléma okát nem kezelte.

A NAV tájékoztatása szerint a késedelmi pótlékfelszámítási gyakorlat 2025 január 1-től megújult, és az évi egy alkalommal történő pótlékelőírás helyett havonta számítja fel és írja elő a NAV a késedelmi pótlékot az adószámlán. Míg korábban az évi egyszeri központi pótlékfelszámítás révén a tartozás keletkezése és a rá eső pótlék előírása időben jelentősen elvált egymástól, addig a havi pótlékfelszámítás már valós idejű adószámlakönyvelést tesz lehetővé, amely által a leírt gyakorlat megszüntetésre került.

A fentiek mellett két mintatétel esetében a NAV – az Avt. 19. § (4) bekezdésében foglaltak ellenére – az adószámláról nem törölte az olyan hátralékot, amelyhez kapcsolódóan a végrehajtáshoz való jog már elévült.

3. Végrehajtási képességre ható tényezők alakulása

Összegző megállapítás

A NAV központi teljesítménymérési rendszere keretében meghatározta és visszamérte a területi igazgatóságok végrehajtási szakterületeinek teljesítményét, ugyanakkor a hosszú távon alkalmazott rendszer nem differenciált az elvégzett teljesítmény szerint, az igazgatóságok jellemzően megfeleltek a teljesítmény-elvárásnak. A területi igazgatóságokon a szakterületi feladatmeghatározás és visszamérés nem volt összhangban az SZMSZ[38]-ben előírtakkal, valamint eltérő formában és intenzitással történt. Mindezek alapján országos szinten a végrehajtási szakterület teljesítményének visszamérése nem volt célszerűen kialakítva, így nem volt alkalmas a követeléskezelési és végrehajtási tevékenység értékelésére.

Az ellenőrzött időszak csökkenő átlaglétszáma mellett az általános közigazgatási végrehajtói státuszból fakadó feladatok további erőforrást vontak el az adó- és vámszakmai hátralékok behajtási tevékenységétől. A pénzkövetelések behajtására érkezett megkeresések alapján indított végrehajtások nagyobb ügyszám mellett alacsonyabb bevételt eredményeztek, mint az adó- és vámszakmai hátralékok végrehajtása. A meghatározott cselekmények végrehajtása külön munkaköröket igényelt a területi igazgatóságokon, ezen felül külső közreműködő szervezetek igénybevételét tette szükségessé. A többszereplőssé vált eljárásokban a NAV gyakran közvetítő szerepet töltött be. Mindezek negatívan hatottak a végrehajtási képességre.

A NAV 2021-2024. évi stratégiájában a végrehajtási feladatok informatikai fejlesztései közül az ÁKR I.[39] fejlesztés során kialakított rendszerek támogatták a végrehajtási feladatokat. Az ezt követően fejlesztett integrált automatizált VEKTOR rendszert a NAV a fejlesztőtől 2023. év végén hivatalosan átvette, azonban az ÁSZ jelentés lezárásáig a rendszer öt területi igazgatóságon került bevezetésre, ebből négy igazgatóság esetében kizárólag az új ügyek kezelésére. A NAV tájékoztatása szerint az országos bevezetés az újonnan induló ügyek esetében 2027. évben várható. Így a VEKTOR rendszer a jelentés lezárásáig országosan nem került teljeskörűen bevezetésre.

3.1 számú megállapítás	A követeléskezelési és végrehajtási szakterületet érintő kockázatok felmérése a Bkr.-ben előírtaknak megfelelően megtörtént. A területi igazgatóságok kockázati leltáraiban folyamatosan szerepeltek a nem elégséges humánerőforrás, az általános közigazgatási végrehajtó feladat, valamint az informatikai fejlesztések okozta kockázatok. Központi szinten kialakították a végrehajtási tevékenységhez kapcsolódó teljesítménymérés rendszerét, a teljesítmények visszamérése megtörtént. Ugyanakkor a központi teljesítménymérés egy mutatóra épült, a teljesítménymérés eredménye minimálisan differenciálta az értékelt szervezeti egységeket, ezáltal a visszamérés módszerét nem célszerűen alakította ki a NAV. A 2024. évtől bevezetett új ösztönzési rendszer már differenciált az igazgatóságok között, viszont a követeléskezelés hatékonysága az ellenőrzött időszakban csupán három hónapig volt része a minősítésnek, így nem volt alkalmas a követeléskezelési és végrehajtási tevékenység teljesítményének értékelésére. A területi igazgatóságok követeléskezelési és végrehajtási ütemezett feladatkiosztása a vizsgált három igazgatóság esetében megvalósult, ugyanakkor az időszakos feladatfelosztás és visszamérés nem volt összhangban az SZMSZ-ben előírtakkal. Az elvégzett feladatok visszajelentése a területi igazgatóság vezetője részére egy igazgatóság esetében dokumentáltan nem történt meg.

A követeléskezelési és végrehajtási szakterület kockázatainak felmérése a Bkr. integrált kockázatkezelésre vonatkozó előírásainak megfelelően a többi folyamat kockázataival együtt történt. A belső kontrollrendszer szabályait, működtetésének rendjét a NAV Egységes Belső Kontrollrendszeréről szóló szabályzata (BEKOR [40] szabályzat) tartalmazta. A BEKOR szabályzat az integrált kockázatkezelési rendszer kialakításának és működtetésének szabályai között meghatározta az azonosított kockázatok egységes formában és tartalommal történő leltárba vételi kötelezettségét, a kockázatok értékelését és meghatározott érték fölött a kockázatok kezelését. A területi igazgatóságok kockázati leltáraikat a BEKOR szabályzatban meghatározott formában és adattartalommal készítették el, melyek a követeléskezelési és végrehajtási szakterületre vonatkozóan tartalmazták a kockázatokat és azok értékelését. A kockázatok a jövőre vonatkoztak, de következtetni lehet belőlük arra, mely tényezőknek volt kitett a szakterület tevékenysége az ellenőrzött időszakban. A 9. táblázat a kockázati leltárakban meghatározott és jelen ÁSZ ellenőrzésben vizsgált, a végrehajtási képességre ható tényezőkkel kapcsolatos kockázatokat tartalmazza.

9. táblázat

A VÉGREHAJTÁSI KÉPESSÉGRE HATÓ KOCKÁZATOK

HUMÁN ERŐFORRÁS KOCKÁZATOK
A feladatellátáshoz szükséges humánerőforrás folyamatos csökkenése, váratlan kapacitás-kiesések az ügyintézési határidők túllépését eredményezik.
Nem minden indokolt esetben áll rendelkezésre elegendő humán kapacitás, így nem lehetséges valamennyi érintett adózó vonatkozásában a szükséges végrehajtási cselekmények elvégzése.
A munkavállalók fluktuációja kapcsán az ügyintézők leterheltsége növekszik az új kollégák betanítása okán.
A szakterületen rendelkezésre álló jogász létszám behatárolja a kezdeményezhető peres eljárások számát. A jogszerű és célszerű esetekben nem minden esetben tudnak élni a perindítás lehetőségével, így elmaradnak a mögöttes felelősségre vonások.

AZ ÁLTALÁNOS VÉGREHAJTÓI STÁTUSZBÓL FAKADÓ KOCKÁZATOK
A NAV-hoz telepített külső megkeresésére folytatott eljárások jelentős többletfeladatait nem követte megfelelően a humánerőforrás biztosítása. Ezen többletfeladatok következtében csökken az adóhátralék beszedésére fordítható erőforrás, mert a megnövekedett számú külső megkeresésre folytatott eljárások jelentős kapacitást kötnek le, ellenben nem eredményezik az adóbevétel növekedését.
A meghatározott cselekmények végrehajtását igénylő nagy számú helyszíni eljárások magasabb preferenciájú feladatok elvégzésétől vonják el a humánerőforrás kapacitást.
A meghatározott cselekmények végrehajtása feladat elvégzéséhez nem áll rendelkezésre időben megfelelő létszámú közreműködő szervezet és az elvégzendő, halasztást nem tűrő cselekmények kivitelezési költségeinek forrása.
A meghatározott cselekmények végrehajtására vonatkozó központi fedezethiány balesetveszélyes helyzeteket, kártérítési igények felmerülését okozhatják.
A törvényszéki ügyek okán az adózói kör jelentősen megváltozott. Gyakran erőszakos bűncselekmények, élet elleni, testi sértéses bűncselekmények elkövetőivel kerülnek személyes kontaktusba a végrehajtók.
INFORMATIKAI RENDSZEREK ÁLTALÁNOS KOCKÁZATAI
Az Ákr. informatikai fejlesztés során létrehozott informatikai környezetben előforduló átmeneti leállások, programhibák, program módosítások következtében a feladatok feltorlódnak, ami a hátralékállomány növekedését, a végrehajtási eljárások forgási sebességnek megnövekedését vonja maga után.
Nem minden esetben történik meg a rendelkezésre álló valamennyi - a végrehajthatóságról való bizonyosságszerzést elősegítő - elérhető szakrendszer következetes használata.

Forrás: NAV területi igazgatóságok kockázati leltárai, ÁSZ saját szerkesztés

A kockázati leltárakban a területi igazgatóságok megítélése szerint az esetek többségében a feltárt kockázatok nem érték el azt a szintet, amely esetében intézkedési tervet kellett volna készíteni, így a kockázatok további kezelése nem volt nyomon követhető. Az ÁSZ véleménye szerint a jelen jelentésben feltárt problémák felvetik, hogy a NAV részéről célszerű lenne átgondolni a végrehajtási képességre ható kockázatok értékelését, és ez alapján a kezelésükre szolgáló intézkedések előírását és megvalósítását.

A végrehajtási tevékenységhez kapcsolódó célok meghatározása és nyomon követése esetében külön volt érdemes vizsgálni a NAV KI, valamint a területi igazgatóságok ezirányú feladatait.

A célmeghatározás és visszamérés központi és területei elemeit az 15. ábra szemlélteti:

15. ábra

A CÉLOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ÉS VISSZAMÉRÉSÉNEK KÖZPONTI ÉS TERÜLETEI ELMEI

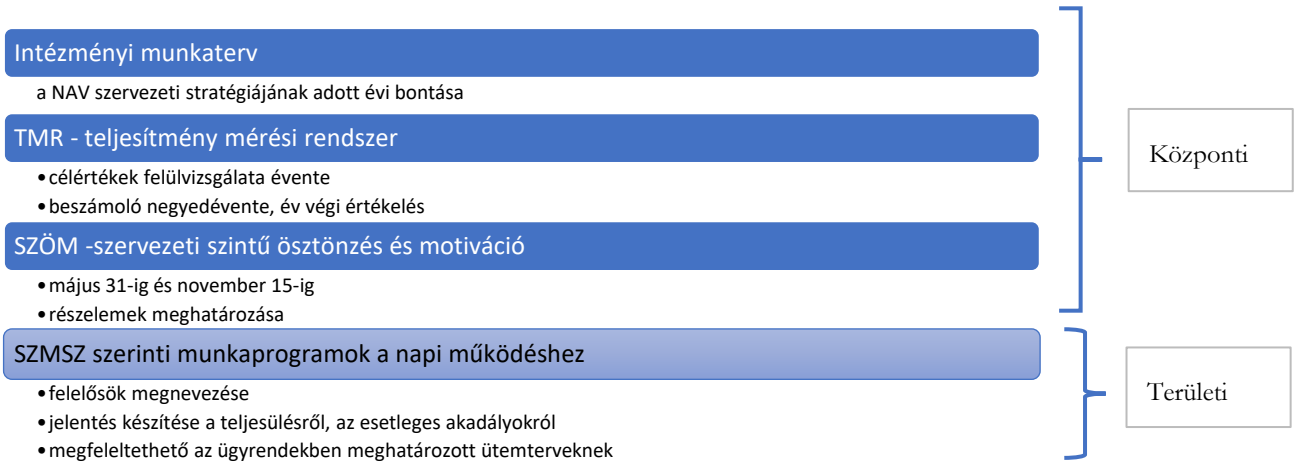

Forrás: NAV SZMSZ, belső szabályzatok, ÁSZ saját szerkesztés

A NAV 2022. augusztus 06-tól hatályos SZMSZ-e alapján a tervszerű munkát a NAV szervezeti stratégiájának adott évre lebontott **intézményi munkaterve** biztosította, amely az adott évre vonatkozóan tartalmazta a szervezeti célokat, programokat és intézkedéseket, és ezek teljesítési határidejét. Az ellenőrzött évekre vonatkozó intézményi munkatervek rendelkezésre álltak, és

tartalmazták a határidőket, felelősöket, közreműködőket. A 2022. évi intézményi munkaterv a végrehajtási tevékenységgel kapcsolatban a végrehajtási eljárások korszerűsítése stratégiai célhoz kapcsolódó részleteket tartalmazta, ezen belül feladatként jelölte meg az ÁKR II. – VEKTOR rendszer fejlesztését és ennek részfeladatait. A feladat teljesülésére kiírt időszak 2021.01.01-2023.10.24. volt. A 2023. évi intézményi munkaterv a részfeladatok teljesítési határidőire vonatkozóan módosításokat tartalmazott és a tevékenység befejezésének dátumaként 2024.05.24-et jelölte meg. A 2024. évi intézményi munkatervben a befejezési dátum 2024.11.20-ra módosult. A VEKTOR rendszer fejlesztésével kapcsolatos megállapításokat a 3.3. alfókuszterület tartalmazza.

A NAV szintű teljesítménymérést és annak nyilvántartását az ellenőrzött időszakban a NAV vezetője a szervezeti teljesítménymérésről és annak nyilvántartásáról szóló 2005/2020/VEZ szabályzatban (továbbiakban: TMR szabályzat[41]) és a 2024. évi szervezeti szintű ösztönzés és motiváció módjáról szóló 2007/2024/ELN szabályzatban (továbbiakban: SZÖM[42]) határozta meg.

A TMR szabályzatban a NAV meghatározta a teljesítménymérés folyamatát, ami kiterjedt a teljesítmény tervezésére, mérésére és értékelésére is. Az elvárt teljesítmény meghatározása öt fókuszterületen történt, melyek közül az egyik a bevétel maximalizálása (bevételek biztosítása és jogkövetésre ösztönzés) volt. A teljesülés visszaméréséhez szükséges fő- és az azokhoz kapcsolódó részmutatókat a szabályzatban meghatározták. A mutatószámok célértékei évente egyszer, az adott év január 31. napjáig felülvizsgálhatók voltak, és ezen időpontig voltak meghatározhatók a következő évre újként bevezetett mutatószámok bázis vagy kiindulási értékei is. A NAV tájékoztatása szerint a koronavírus járvány idején a végrehajtási eljárások szünetelése miatt a szakterületen a korábbi mutatószámok alapján történt teljesítménymérés felfüggesztésre került, és 2023. október 1-től kezdődött meg a *„B-3-1 NAV követelések kezelésének hatékonysága”* teljesítménymérési mutató alkalmazása. A mutató a követeléskezelés és a végrehajtás során befolyt bevétel évesített összegét arányosította ezen összeg és működő adózók végrehajtható hátralékának összegével[c]. A mutató célértékeként a NAV 30%-ot határozott meg, a szakterület teljesítményének visszamérése 2023. októberétől havonta történt. A visszamért érték NAV szinten valamennyi hónapban elérte a meghatározott 30%-os célértéket. Az egyes területi igazgatóságok esetében a 2023. október -2024. december közötti 15 hónap során mért mutató minimum és maximum értékét a 16. ábra mutatja.

[c] *„B-3-1”* = (BT + MT-1) / (BT + MT-1 + HT-1) ahol
BT: letéti számlára befolyt tárgyidőszaki végrehajtási és fizetési értesítési bevételek éves szinten (e Ft)
MT-1: a tárgyidőszakot megelőző hónap végéig 100%-ban megtérült fizetési tájékoztatókban a megtérülés összege éves szinten (e Ft)
HT-1: a folyószámla szerinti, IEV nélküli, tárgyidőszak előtti hónapban kimutatott működő (élő) hátralék összege (e Ft)

16. ábra

2023. OKTÓBER - 2024. DECEMBER KÖZÖTT A B-3-1 MUTATÓ (KÖVETELÉSEK KEZELÉSÉNEK HATÉKONYSÁGA) MINIMUM ÉS MAXIUM ÉRTÉKEI TERÜLETI IGAZGATÓSÁGONKÉNT

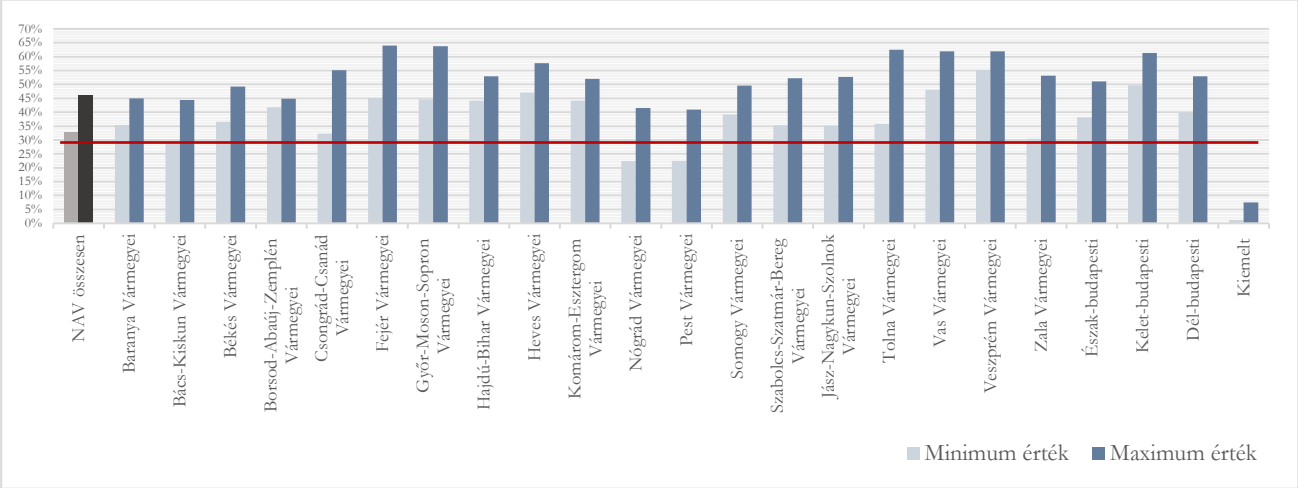

Forrás: NAV adatszolgáltatás, ÁSZ saját szerkesztés

Az ellenőrzött időszakban összesen négy igazgatóság visszamért értékei között szerepelt határérték alatti adat. A 15 hónap alatt egy igazgatóság esetében (Bács-Kiskun Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság) csak egy hónapban, míg egy igazgatóság esetében (Pest Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság) összesen négy hónapban nem érte el a mutató az elvárt szintet. A Kiemelt Adó- és Vámigazgatóság mutatója mindvégig a határérték alatt maradt, ugyanakkor az igazgatóság speciális adózói körrel rendelkezett. A Nógrád Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság mutatója 2024. januárig a határérték felett teljesült, 2024. februárjától az év végéig azonban minden hónapban alatta maradt. A Nógrád Vármegyei Adó- és Vámigazgatóságnál történt meg 2023. év végén a VEKTOR rendszer bevezetése, ami az áttérést követő kezdeti időszakban hatást gyakorolhatott e mutató értékére.

A teljesítménymutatók lényege az, hogy az értékelt egységek között differenciál a visszamért teljesítmény alapján. Az ÁSZ véleménye szerint az alkalmazott egy darab mutatószám ezt a funkciót nem töltötte be, ezért megfontolandó a szakterület összetett feladatrendszerét jobban visszamérő, több mutatóból álló központi teljesítménymérési rendszer kialakítása. Amennyiben a mutatórendszer differenciál, akkor képes megfelelő ösztöntő erővel hatni.

A 2024. évtől egy új, **szervezeti szintű ösztönzési és motivációs rendszer** került bevezetésre a NAV-nál. A SZÖM szabályzat szerint a 2024. évet két vonatkozási időszakra bontva a NAV által több részelem került meghatározásra, olyan módon, hogy az ösztönzött szerv vonatkozásában a részmutatók magas teljesítményre ösztönzők, de reálisan elvárhatóak legyenek. A minősítés a teljesítés százalékos aránya szerint történt. Az első vonatkozási időszak 2024. május 31-én, a második 2024. november 15-én zárult. A területi igazgatóságok követeléskezelési és végrehajtási tevékenysége tekintetében kizárólag az első vonatkozási időszakban került részelem meghatározásra A „működő hátralékállomány [43]csökkentése a vonatkozási időszakban” elnevezésű részelem előírta, hogy az igazgatóságok csökkentsék a vonatkozási időszakban az átlagos működő adózói hátralékállományuk értékét több, mint 5%-kal a bázis időszaki saját működő adózói hátralékállományukhoz viszonyítva. A mutató visszamért értékére a 2024. március-május közötti időszak adatai álltak rendelkezésre. Ez alapján 2024. március hónapban 10 igazgatóság, 2024. április-május hónapokban hét-hét igazgatóság nem tudta teljesíteni a hátralékállomány csökkentésére

A NAV tájékoztatása szerint a 2025. évtől kezdődően a SZÖM a végrehajtási terület tekintetében már tartalmazott részelemeket. Az év első vonatkozási időszakában „A kiemelt végrehajtási cselekmények számosságának erősítése" részelem, a második vonatkozási időszakban "Konvergálás mutató - Az igazgatóságok ösztönzése a főbb végrehajtási cselekmények növelése céljából a vonatkozási időszakban" részelem került alkalmazásra. Ezáltal javult a szakterület teljesítmény-visszamérési rendszerének célszerűsége.

vonatkozó részmutató elvárt értékét. A SZÖM differenciált az igazgatóságok között, ugyanakkor mivel a követeléskezelési és végrehajtási tevékenysége tekintetében kizárólag az első vonatkozási időszakban került részelem meghatározásra, a visszamérési folyamat szűk időtávra koncentrálódott, így nem volt alkalmas a követeléskezelési és végrehajtási tevékenység teljesítményének értékelésére. (A NAV elnöke részére címzett 5. és 6. javaslat)

A NAV nyilatkozata alapján a követeléskezelési és végrehajtási szakterületen nem alkalmaztak mutatószámokat a folyamatok időigényének, erőforrásigényének felmérésére, mivel ilyen típusú mutatókat és elemzéseket az egységes és stabil informatikai környezet kialakítását követően tervezik bevezetni. Az igazgatóságokon működő informatikai rendszerek különbözősége nem tette lehetővé a tevékenység objektív összemérhetőségét. (A NAV elnöke részére címzett 7. javaslat)

A NAV $SZMSZ_2$ 67. § (4)-(5) bekezdésének rendelkezése szerint a **területi szervek napi működésének ütemezettségét** a negyedéves munkaprogramok biztosították, melyek heti ütemezésben a végrehajtásért felelős megnevezésével határozták meg a működéshez kapcsolódó kiemelt szakmai feladatokat, és a területi szervek az ügyrendjeiben meghatározottak szerint kísérték figyelemmel a végrehajtást, valamint a teljesítésről, annak határidőben történő végrehajtásának akadályairól jelentést készítettek a szerv vezetőjének. A területi igazgatóságok ügyrendjei – a Tolna Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság kivételével – tartalmaztak előírásokat követeléskezelési vagy követeléskezelési és végrehajtási **ütemterv** összeállítására, teljesülésének figyelemmel kísérésére, szükség esetén az intézkedések megtételének kezdeményezésére. Ez az ütemterv volt megfeleltethető az $SZMSZ_2$-ben előírt munkaprogramnak. Az ÁSZ három igazgatóság esetében vizsgálta meg a követeléskezelési és végrehajtási szakterületre vonatkozó ütemtervek kiadásának és a teljesítés visszajelentésének gyakorlatát: a Kelet-budapesti, Pest Vármegyei, valamint a Nógrád Vármegyei Adó- és Vámigazgatóságnál.

- A Kelet-budapesti Adó- és Vámigazgatóság igazgatója részéről a megküldött dokumentumok alapján évente egyszer történt az igazgatóság kiemelt stratégiai célkitűzéseinek teljesítéséhez kapcsolódó szakterületi feladatok meghatározása. A végrehajtási szakterület vezetője a kiemelt ügyekről és feladatok elvégzéséről havi jelentéseket készített.
- A Pest Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság igazgatója a megküldött dokumentumok alapján rendszeresen adott ki intézkedési terveket a végrehajtási szakterület részére, melynek teljesítéséről a végrehajtási szakterület vezetője rendszeresen küldött jelentéseket.
- A Nógrád Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság esetében a megküldött dokumentumok alapján a 2022. II. félévre, 2023. évre, 2024. évre történt intézkedési terv kiadása a végrehajtási szakterület részére, azonban a kiadott feladatok végrehajtásának teljesítéséről, akadályáról nem készült jelentés.

A fentiek alapján az ÁSZ megállapította, hogy a területi szerveknél történt időszakos feladatfelosztás és visszamérés, de az nem volt összhangban az $SZMSZ_2$ 67. § (4)-(5) bekezdésében előírtakkal. (A NAV elnöke részére címzett 3. javaslat) A NAV nyilatkozata szerint a NAV KI nem írta elő és közvetlenül nem

vizsgálta az ütemtervek összeállítását és teljesülését, a területi szervek szakmai tevékenységének nyomon követése a TMR és SZÖM mutatókkal, valamint a statisztikai adatok monitoringjával történt.

3.2 számú megállapítás	A NAV az általános közigazgatási végrehajtói státuszából fakadóan bővülő feladatait csökkenő létszámmal végezte. A külső szervek pénzkövetelések behajtására érkezett megkeresései esetében – összehasonlítva az adó- és vámszakmai hátralék beszedésére saját hatáskörben indított végrehajtásokkal – jelentősen magasabb ügyszám mellett kevesebb köztartozást szedett be a NAV. Ennek fő okai az ügyek és az adósok jellege miatt nehezebben megtérülő hátraléktípusok, valamint a NAV, mint közvetítő szereplő okozta pótlólagos információáramlás nehézségei voltak. További ok, hogy az Avt. alapján ezen hátralékok döntő része a befolyt összegek elszámolása során hátrasorolt követelésnek minősült. A meghatározott cselekmények végrehajtása nem épült be szervesen az adó- és vámszakmai hátralékok követeléskezelési és végrehajtási folyamatába. A feladatot az adózástól idegen ágazati szabályozások miatt külön munkakörök kialakításával végezték a területi igazgatóságok. Ezenfelül külső közreműködők igénybevétele vált szükségessé, melyekkel kapcsolatos kiadások alacsony arányban térültek meg. A beérkezett megkeresések le nem zárt ügyállománya és ezen belül a még eljárás alá nem vont ügyek száma az ellenőrzött időszakban folyamatosan növekedett.

Az általános közigazgatási végrehajtói szervvé válás és annak bővülése „Az ellenőrzés eredményei" bevezető részében ismertetett folyamat eredményeként a 2018-2019. években jelentős változást eredményezett a követeléskezelési és végrehajtási szakterület munkájában. Az ellenőrzött időszakban a NAV által végzett végrehajtási tevékenységek típusait a *VII. számú melléklet* táblázata foglalja össze. A változással a közigazgatási és törvényszéki végrehajtási feladatkör nagy része a NAV hatáskörébe került, beleértve a közigazgatási és törvényszéki döntésekben előírt, meghatározott cselekmények végrehajtását is. A feladat növekedésével bővült az alkalmazandó jogszabályok és belső szabályozók köre. A NAV vezetője a 2018. január 1-jét követően indult és 2021. június 30-ig lefolytatott Ákr. szerinti meghatározott cselekmény végrehajtására irányuló eljárások tekintetében törvényességi vizsgálatot rendelt el, melynek eredményeként a NAV KI Törvényességi és Felügyeleti Főosztálya által készített Összefoglaló jelentés[44] intézkedési kötelezettségként előírta többek között a belső szabályozók további bővítését, jogszabály módosítások kezdeményezését. Az általános közigazgatási végrehajtási státusz a területi igazgatóságok megnövekedett napi operatív feladatain túl jelentős szabályozási, külső egyeztetési feladatot is rótt a szakterület vezetésére.

A feladatbővüléssel páthuzamosan a korábbi feladatgazdák humán erőforrása nem került átadásra a NAV részére, emellett meghatározó tényező volt az is, hogy a követeléskezelési és végrehajtási szakterület átlagos statisztikai állományi létszáma az évek során folyamatosan, 2017. évről 2024. évre közel 5%-kal 2276,9 főről 2166,3 főre csökkent.

A következőkben külön mutatjuk be a pénzkövetelés behajtására, valamint a meghatározott cselekmények végrehajtására irányuló külső megkeresésesek hatásait.

A külső szervek pénzkövetelések behajtására érkezett megkereséseinek száma a 2017-2024. közötti időszakban folyamatosan meghaladta a saját hatáskörben indított végrehajtások számát, míg a külső megkeresésekkel érintett és behajtott összeg jelentősen alatta maradt az adó- és vámszakmai végrehajtásokban érintett és behajtott tartozások értékének. Azaz a pénzkövetelés behajtásra irányuló külső megkeresések nagyobb ügyszámmal kevesebb bevételt eredményeztek.

17. ábra

SAJÁT HATÁSKÖRBEN ÉS MEGKERESŐ SZERVEK KÉRELMÉRE INDULT PÉNZKÖVETELÉSEK BEHAJTÁSÁRA VONATKOZÓ VÉGREHAJTÁSOK ALAKULÁSA 2017-2024 KÖZÖTT

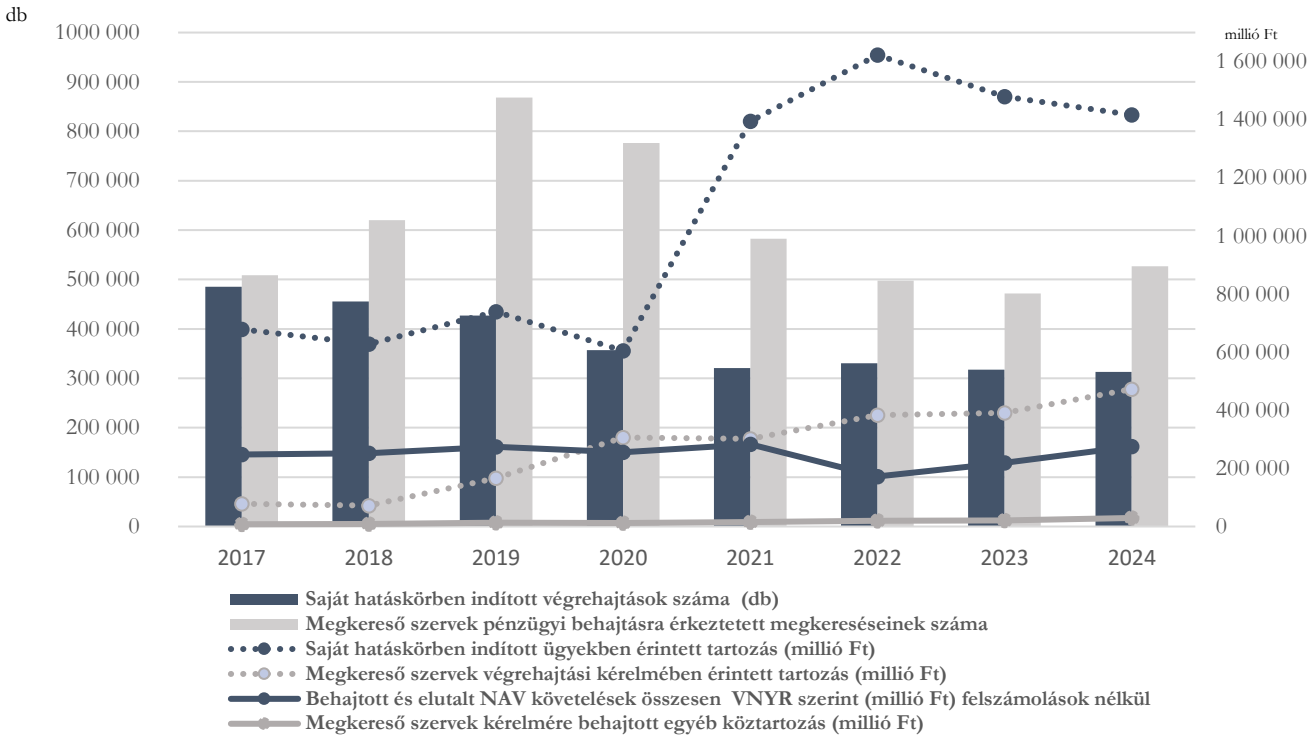

Forrás: NAV KI-FVF éves beszámolók, ÁSZ saját szerkesztés

A pénzkövetelés behajtására irányuló megkeresések nem alkottak heterogén állományt. A folyamatban lévő ügyek darabszáma és a megkereséssel érintett hátralék összege a 2022-2024. évek fordulónapjain, valamint az évente behajtott összegek a megkeresések típusai szerint megbontva a 18. ábra szerint alakultak:

18. ábra

PÉNZKÖVETELÉS BEHAJTÁSÁRA IRÁNYULÓ KÜLSŐ MEGKERESÉSEK FOLYAMATBAN LÉVŐ ÁLLOMÁNYÁNAK DARABSZÁMA ÉS A HÁTRALÉK ÖSSZEGE (M FT) A 2022. ÉV ELEJÉN ÉS 2022-2024. ÉVEK VÉGÉN, VALAMINT A BEHAJTOTT HÁTRALÉKOK ÖSSZEGE A 2022-2024. ÉVEKBEN (M FT) A MEGKERESÉSEK TÍPUSAI SZERINT

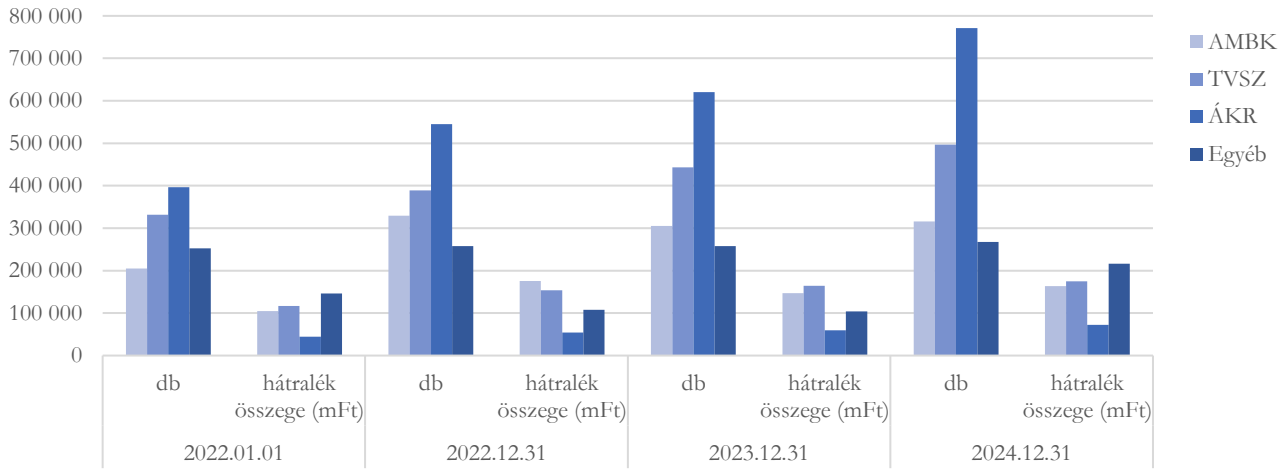

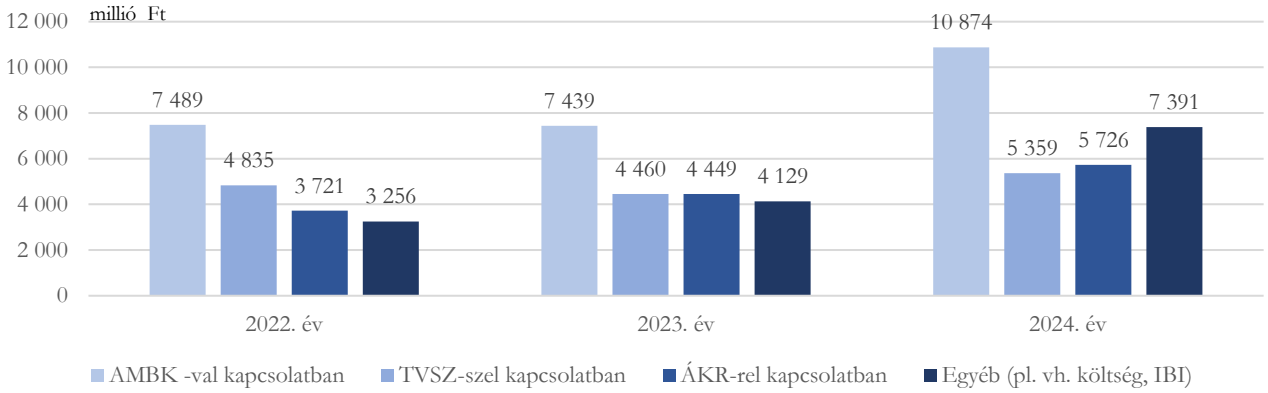

Forrás: NAV 6. számú tanúsítvány, KI-FVF éves beszámolók, ÁSZ saját szerkesztés

Megjegyzés: AMBK (adók módjára behajtható köztartozások), TVSZ (törvényszéki ügyek), ÁKR (általános közigazgatási rendtartáson alapuló ügyek), Egyéb kategória: a NAV egyéb szakterületei által indított ideiglenes biztosítási intézkedések, pénzkövetelés biztosítása (IBI-PK, lásd Értelmező szótár), valamint végrehajtási költségek

Az ábrák alapján látható, hogy a megkeresésre folytatott végrehajtási eljárásokon belül az általános végrehajtói státusszal a NAV hatáskörébe került, Ákr-en alapuló és törvényszéki megkeresések végrehajtásai kimagasló darabszámuk ellenére kevesebb bevételt hoztak, mint a hagyományos, adók módjára behajtott köztartozások, vagy a 2024. év esetében az egyéb kategóriába sorolt (pl. IBI-PK) megkeresések végrehajtásai.

A pénzkövetelés behajtására irányuló megkeresések 2024. év végi nyitott állományában a legtöbb folyamatban lévő ügyszámú, valamint legnagyobb hátralék összegű tíz jogcím adatai a *VIII. számú mellékletben* találhatóak.

Ezen jogcímek közül a „*Rendőrség közúti közlekedési bírság, objektív felelősség körében kiszabott közigazgatási bírság”,* valamint „*A büntetés-végrehajtási szervezetet a fogvatartottal - illetőleg a volt fogvatartottal - szemben megillető*

követelés" ügyeit vizsgálta meg két-két mintatételen keresztül az ÁSZ. A mintatételek, valamint a területi igazgatókkal folytatott interjúk alapján a végrehajtási eljárást az alábbi tényezők nehezítették:

- Bár a pénzkövetelés végrehajtására irányuló külső megkereséseket a szakterület együtt kezelte saját hátralékállományával, azaz a végrehajtási cselekmények minden pénzkövetelés behajtására irányultak, a külső megkeresések rendkívül sok jogcímen érkeztek, ahol az **eltérő ágazati szabályokat** is figyelembe kellett venni.
- A megkeresések elektronikus úton, a VKAPU rendszeren (lásd: Értelmező szótár) keresztül érkeztek be a NAV-hoz, viszont a VKAPU rendszerben a megkeresők számára csak korlátozott információ volt elérhető az eljárás állásáról (státusz, a megkeresés NAV-nál aktuális egyenlege). Ezért **a megkereső szervek sok esetben írásban érdeklődtek** a végrehajtás állásáról.
- Az adósok sok esetben nem tudtak a fentálló hátralékukról, vagy a hátralék megfizetését a megkereső szerv részére teljesítették. Ezen esetekben **a NAV közvetítő szerepet töltött be** az érintett felek, hatóságok között, az emiatt szükséges levelezés növelte az ügyintézési időt.
- Az ügyintézés több szakrendszer együttes használatával történt. A 2022. évben **a bevezetett új szakrendszerek több esetben nem, vagy csak részlegesen működtek**, illetve nem megfelelően kommunikáltak egymással. (lásd 3.3. fókuszterület)
- Egyes jogcímek esetében **az adósok sajátos csoportja nehezítette a végrehajtást**. Példaként *„A büntetés-végrehajtási szervezetet a fogvatartottal - illetőleg a volt fogvatartottal - szemben megillető követelés"* jogcím esetén a hátralék összege sok esetben nem érte el a leválogatási összeghatárt, a követeléskezelés és a végrehajtás a börtönbüntetését töltő és vagyonnal nem rendelkező adósok esetében kevéssé vezetett eredményre.

A külső megkeresésekre folytatott végrehajtások hatékonyságának elmaradása az adó- és vámtartozások végrehajtásának hatékonyságától az Avt. -ben meghatározott elszámolási okra is visszavezethető volt. A külső megkereséssel érintett hátralékos adózók hátralékaira – egyes privilegizált bűnügyi követelések kivételével – befolyt összegek elszámolása során az Avt. 13. § (2) bekezdése alapján a külső megkereséssel érintett hátralékösszegek hátrasorolt követeléseknek minősültek, vagyis azok kiegyenlítése csak az adó- és vámtartozások kielégítését követően történhetett meg.

A meghatározott cselekmények végrehajtására érkezett külső megkeresések kapcsán a megkereső szerv a NAV intézkedése eredményeként az adóssal szemben nem pénzkövetelés megfizetését, hanem meghatározott cselekmény elvégzését vagy meghatározott magatartást, cselekmény tűrését, abbahagyását várta el. A végrehajtási ügyek során eljárási bírság kiszabásra kerülhetett, amely már pénzkövetelést jelentett, azonban ettől eltekintve a végrehajtók a NAV végrehajtási szakterület eredeti tevékenységétől - a pénzkövetelések behajtásától - eltérő feladatot kellett, hogy ellássanak. Az Avt. alapján amennyiben az adós az ismételten kiszabott eljárási bírság ellenére sem teljesítette a meghatározott cselekményt, vagy a meghatározott cselekmény végrehajtása – az életet, egészséget, testi épséget közvetlenül veszélyeztető helyzet megszüntetése érdekében – nem tűrt halasztást, a NAV a meghatározott cselekményt el kellett, hogy végezze. Amennyiben annak elvégzése olyan szakértelmet, hatósági engedélyt vagy eszközt igényelt, amellyel a NAV nem rendelkezett, közreműködő szervezetet vehetett igénybe. A meghatározott cselekmény elvégzése során felmerült költség – például a közreműködő szervezet díja – az adóst terhelte, amely szintén pénzkövetelést keletkeztetett az adóssal szemben.

A meghatározott cselekmények végrehajtására érkezett külső megkeresések év végi állományát a 19. ábra mutatja:

19. ábra

A MEGHATÁROZOTT CSELEKMÉNYEK VÉGREHAJTÁSÁRA ÉRKEZETT KÜLSŐ MEGKERESÉSEK ÜGYÁLLOMÁNYA ÉS A FOLYAMATBAN LÉVŐ VÉGREHAJTÁSOK SZÁMA

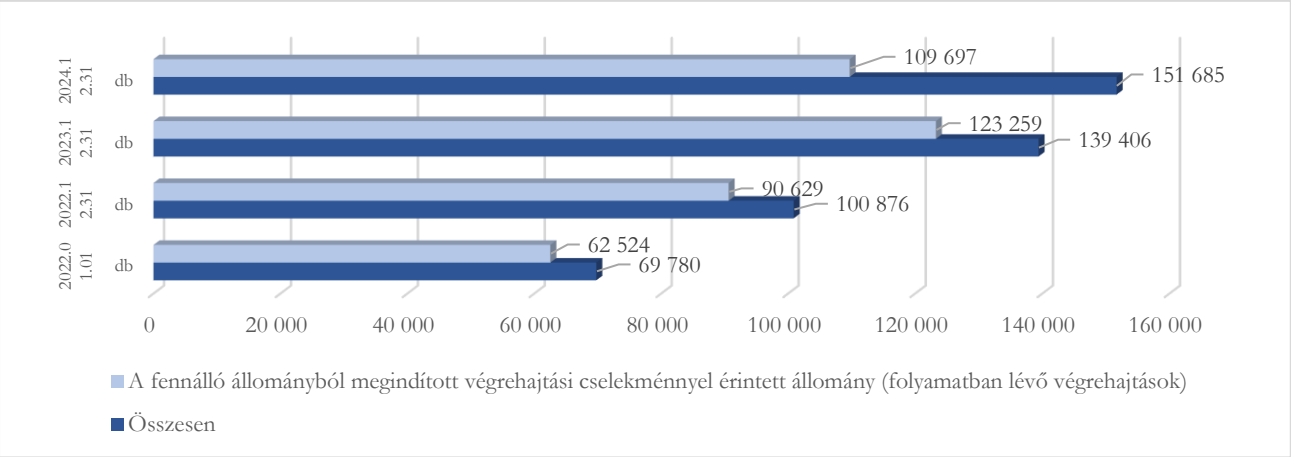

Forrás: NAV 6. számú tanúsítvány, ÁSZ saját szerkesztés

Az ügyállomány három év alatt több, mint kétszeresére emelkedett, és ezzel párhuzamosan nőtt azon ügyek száma, ahol a NAV még nem kezdte meg a végrehajtást, azaz az ügyek egyre növekvő mértékben torlódtak fel. E tényező még jelentősebb, ha figyelembe vesszük, hogy a 2024. évben 12 242 db meghatározott cselekmény végrehajtására irányuló megkeresés érkezett a NAV-hoz, mely jelentősebb kevesebb, mint a 2022. évben történt megkeresések száma (52 912 db)[d].

A meghatározott cselekmények ellenőrzött időszakban hatályos végrehajtási jogcímeit és a 2024. 12. 31-én nyitott ügyek számát a *IX. számú melléklet* tartalmazza. A 2024. 12. 31-én nyitott ügyek 98%-át négy jogcímhez tartozó megkeresés tette ki, a 2%-on 22 különféle jogcím osztozott. Ez a megoszlás azért is problémás volt, mert sokféle egyedi szabályozású, kevés ügyszámú esetet kellett kezelni, miközben nagy számban halmozódtak fel a legnagyobb ügyszámú, kevés eredményt hozó, okirattal kapcsolatos eljárások, jellemzően lejárt okiratok visszaszolgáltatásának végrehajtása.

10. táblázat

A MEGHATÁROZOTT CSELEKMÉNYEK VÉGREHAJTÁSÁRA ÉRKEZETT KÜLSŐ MEGKERESÉSEK NYITOTT ÜGYÁLLOMÁNYÁNAK ÖSSZETÉTELE JOGCÍMEK SZERINT

	2022.01.01	2022.12.31	2023.12.31	2024.12.31	2024.12.31-I ÁLLOMÁNY ÖSSZETÉTELE	VÁLTOZÁS (%) 2024.12.31/ 2022.01.01.
Okirattal kapcsolatos eljárás	62 124	87 837	122 131	131 716	86,8%	212,0%
Egyéb közigazgatási megkeresés	848	5 012	7 723	8 301	5,5%	978,9%
Büntető eljárásban elrendelet zár alá vétel	2 828	3 117	3 311	3 519	2,3%	124,4%
Építésügyi kötelezés	2 352	2 975	3 902	5 134	3,4%	218,3%
Egyéb jogcímek (22 db jogcím)	1 628	1 935	2 339	3 015	2,0%	185,2%
Összesen	69 780	100 876	139 406	151 685	100,0%	217,4%

Forrás: NAV 6. számú tanúsítvány, ÁSZ saját szerkesztés

[d] A csökkenés oka, hogy a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet 1/D § (6) bekezdése 2024. január 1-jétől módosult. A törvénymódosítás szerint a rendeletben meghatározott kötelezettségek teljesítésének elmaradása esetén a végrehajtási eljárás az új ügyek esetében már nem a NAV, hanem a kormányhivatalok feladata.

A NAV területi igazgatóságok fontossági sorrendben indították az ügyeket, így elsődleges cél volt azon állapotok megszüntetése, ahol azonnali élet és balesetveszély állt fenn. Az adott évben újonnan indított végrehajtások száma – az okirattal kapcsolatos megkeresések csökkenése miatt – jelentősen csökkent a 2024. évben. A területi igazgatóságok külön végrehajtókat foglalkoztattak a meghatározott cselekmények végrehajtására érkezett külső megkeresések kezelésére, mely a teljes követeléskezelési és végrehajtási szakterület átlagos állományi létszámának 6,5% - 6,3% - 5,0% át tette ki sorrendben a 2022-2024. években. A 2024. évben jelentősen csökkent a meghatározott cselekmények végrehajtását végző végrehajtókra fajlagosan jutó új eljárások száma, azonban az egyes területi igazgatóságok esetében nagyok voltak az eltérések, melyeket a *X. számú melléklet* táblázata szemléltet.

Az interjúk és a kiválasztott mintatételek alapján a meghatározott cselekmények végrehajtását az alábbi tényezők nehezítették:

- A kötelezően csatolt iratokból sok esetben nem volt megállapítható a tényállás, így az ügyintézőknek **írásos egyeztetést kellett folytatniuk a megkereső szervvel.**
- A nem konkrét személyhez kötődő meghatározott cselekmények végrehajtási ügyei összetettek voltak, megjelentek egyéb szereplők is (pl.: építésügyi kötelezés jogcím esetén a szomszédos ingatlan tulajdonosai), az érintettek nem mindig voltak együttműködők. Az ügyek rendezéséhez esetenként több hatóság együttműködése volt szükséges, ekkor **a NAV közvetítő szerepet kellett, hogy betöltsön a hatóságok között.**
- A törvényszéki jogcímek esetében jellemző volt, hogy **az eljárások alanyai kriminalizált körbe tartoztak**, amely erre felkészült végrehajtók részvételét igényelte.
- A speciális szakértelmet igénylő jogcímek esetén **közreműködő szervezet igénybevétele vált szükségessé**. A közreműködő szerveztek díjazására évente meghatározott keretösszeg állt rendelkezésre. **A kerettel való gazdálkodás behatárolta**, lassította az ügyek lefolyását.

A közreműködő szervezetek igénybevétele jelentősen megemelte a meghatározott cselekmények végrehajtásának költségeit. Ezen költségek jogilag átterhelhetők voltak az adósokra, viszont tekintettel arra, hogy az adósok gyakran azért nem teljesítették önként a meghatározott cselekménnyel érintett kötelezettséget, mert az ahhoz szükséges forrással, vagyonnal nem rendelkeztek, a költségek csak részben térültek meg. A közreműködő szervezetek által elvégzett, meghatározott cselekmények költségének megtérülési aránya havonta visszamérésre került, az arány a 2022-2024. években 7,94 -19,34 % között alakult, így a meghatározott cselekmények végrehajtása a végrehajtói állomány leterheltségén kívül tényleges kiadást is jelentett az költségvetésnek.

3.3 számú megállapítás	Az ellenőrzött időszakban az általános végrehajtói státuszból fakadó feladatbővülés kezelését támogatta a végrehajtási szakterület informatikai fejlesztése. A fejlesztés első szakasza 2021. év végére megvalósult. A fejlesztés következő lépése a rendszerintegráció és a követeléskezelési és végrehajtási feladatok során az automatizmusok megvalósítása volt. Ezen feladatra indult a VEKTOR projekt, mely 2023. novemberében lezárásra került. Azonban a VEKTOR rendszer a jelentés lezárásáig országosan nem került teljeskörűen bevezetésre. A rendszert a helyszíni ellenőrzés időszakában egy területi igazgatóságon működtette a NAV, a jelentés lezárásáig a NAV tájékoztatása szerint további négy igazgatóságon került bevezetésre, kizárólag az új ügyek kezelésére. A NAV tájékoztatása szerint országos bevezetés az újonnan induló ügyek esetében 2027. évben várható.

A NAV 2021 – 2024. évekre vonatkozó stratégiája kiemelt célként definiálta a széttagolt informatikai környezet egységesítését, komplex, integrált, megbízható szakrendszerek kialakítását. A követeléskezelési és végrehajtási szakterület vonatkozásában az általános közigazgatási végrehajtó szervi feladatok ellátása kapcsán a stratégia célként írta elő a végrehajtást támogató rendszer fejlesztését, a végrehajtási feladatok informatikai hátterének megújítását, a tömeges feldolgozást automatizmusokkal, az ügyintézői munkavégzést gyorsabb információ-megjelenítéssel támogató VEKTOR rendszer (lásd: Értelmező Szótár) megvalósítását.

20. ábra

A NAV 2021 - 2024. ÉVEKRE VONATKOZÓ STRATÉGIÁJÁBÓL A VÉGREHAJTÁSI ELJÁRÁSOK. KORSZERŰSÍTÉSÉT TÁMOGATÓ INFORMATIKAI FEJLESZTÉSEK

STRATÉGIAI IRÁNY, CÉL, RÉSZCÉL	KEZDÉS	BEFEJEZÉS
III.2. Végrehajtási eljárások korszerűsítése	2020.01.01	2023.07.30
ÁKR I.	2020.01.01	2021.06.30
ÁKR II. – VEKTOR rendszer fejlesztés	2021.01.01	2022.08.09
ÁKR III. - Elektronikus Árverési Felület rendszer fejlesztése	2022.01.01	2023.07.30

Forrás: A NAV 2021.-2024. évekre vonatkozó stratégiája, 29. oldal

A célok közül a követeléskezelési és végrehajtási feladatok teljes körét befolyásoló ÁKR I. és ÁKR II. - VEKTOR rendszer fejlesztés informatikai megvalósulását vizsgálta az ÁSZ.

Az „Általános közigazgatási végrehajtást foganatosító hatósággá válás feltételeinek megteremtése” (ÁKR I.) című projekt a NAV 2021.-2024. évi stratégiája előtt 2017. évben indult el. Célja az általános közigazgatási végrehajtási hatósággá válás feltételeinek megteremtésével összefüggő irányítási, szabályozási, szakmai és informatikai feladatok végrehajtása, valamint a tevékenység felügyelete, koordinálása volt, melyek közül a jelentésben az informatikai fejlesztéseket emeljük ki. A NAV elnöke által 2017.05.17-án jóváhagyott projektalapító dokumentumban rögzített célok megvalósulása visszamérésének ÁSZ általi elemzése nem volt lehetséges, mivel a 2018.09.07-én kiadott,

5041/2018/VEZ számú körlevél[45] a projektet lezárta és a feladat folytatását munkacsoport keretében rendelte megvalósítani. A NAV nyilatkozata szerint a projekt lezárása miatt visszaméréseket nem végeztek, ezért lezárási és visszamérési dokumentumok nem készültek. Az ÁSZ véleménye szerint egy ilyen mértékű informatikai fejlesztés esetében célszerű lett volna az eredmények visszamérése. Ettől függetlenül megállapítható, hogy a feladatbővülés kapcsán az alábbi fejlesztések történtek:

1. VKAPU: a végrehajtásra vonatkozó külső megkeresések beküldésének informatikai megújítása, melynek során a régi nyomtatványos rendszer lecserélésre került, létrejött egy webes felület, ahol átadható a megkeresés, nagy tömegű átadás esetén gép-gép kapcsolat útján is automatikusan. A felületen a megkereső szervek információt kaptak arról, hogy az adott pillanatban mekkora összegű a megkeresésük szerinti követelésük aktuális egyenlege a NAV-nál. (lásd még: Értelmező Szótár)
2. VNYR (Végrehajtási Nyilvántartási Rendszer): a külső megkeresések NAV által végrehajtásra átvett kötelezettségeinek vezetésére létrehozott egyedi, analitikus nyilvántartó informatikai program, melynek újdonsága a megkeresések és azok módosításának automatikus könyvelése, így kisebb humánerőforrást igényelt a nyilvántartás vezetése.
3. Tartozásmegállapító modul (TM modul): újonnan kifejlesztett modul, melynek feladata az adószámla és a VNYR hátralék/befizetés adatai alapján a végrehajtható hátralék megállapítása. Valós időben automatikusan megállapítja a tartozásokat/túlfizetéseket és egyenlegeket, majd a NAV szakrendszereiből összegyűjti, vizsgálja az egyenleget befolyásoló tényezőket és korrigálja azokat. Ezen adatok felhasználásával megállapítja az adózó végrehajtható tartozását, átvezethető túlfizetését, továbbá támogatja a hatósági átvezetést és fizetési tájékoztatók tömeges, automatizált kiküldését. Amennyiben az adózó tartozását a program valamilyen akadály miatt nem tudja automatikusan megállapítani, az adózó tartozás megállapítását manuális ágra tereli, ahol ügyintézői beavatkozással történik a végrehajtható tartozás megállapítása.
4. Végrehajtás Analitika (VAN karton): a területi igazgatóságok által vezetett korábbi letéti kartonokat váltotta fel a követeléskezelési folyamatba már bevont tételek nyilvántartására, a hátralék és a befizetések nyomon követésére. A korábbi letéti kartonokon az ügyintézők manuálisan vezették fel a változásokat, míg a VAN karton esetében a változások rögzítése automatizált, így kevesebb az ügyintézői feladat a rendszerben. 2021. év végén került sor a VAN kartonok megnyitására, a korábbi letéti kartonokról az adatok tömeges migrálására.

A 2022. évben a rendszerek kezdeti működésében voltak fennakadások. Előfordult, hogy a pénzkövetelések behajtására érkezett megkeresés hátraléka késve került leválogatásra, az igazgatóságok nyilatkozatai szerint vélhetően a VKAPU, VNYR, TM rendszerek nem megfelelő kompatibilitása miatt (65., 68., 69. sz. mintatétel). A NAV KI-FVF 2023. I. félévi tevékenységéről szóló beszámoló alapján is kiemelt jelentőségű feladat volt az ÁKR rendszerek folyamatos hibajavítása és fejlesztése, az igazgatóságokkal történő szoros együttműködésben.

Az új fejlesztésű rendszerek mellett továbbra is használatban maradt a korábbi Végrehajtási és Hátralékkezelési Rendszer (VHR), amely a követeléskezelési és végrehajtási feladatokat ellátó szervezeti egységek ügyviteli, adminisztratív munkafolyamatainak informatikai támogatását biztosította. Az egyes végrehajtási cselekményeknél az iratok előállításában segítette az ügyintézőket (pl.: az inkasszó indítása, banki megkeresések, követelésfoglalás, gépjárműfoglalás indítása, foglalási jegyzőkönyvek készítése). Az informatikai fejlesztés következő szakasza a VHR rendszer kiváltásával egy integrált automatizált rendszer, a VEKTOR fejlesztése volt.

A Végrehajtási Eljárást Koordináló és Támogató Operatív Rendszer (VEKTOR) fejlesztését a KÖFOP-1.0.0-VEKOP-15-2016-0003 számú, „Adóügyi igazgatási eljárások egyszerűsítése, adminisztratív terhek csökkentése" elnevezésű kiemelt projekt részeként, európai uniós támogatásából, 2020. évben kezdte meg a NAV. Közbeszerzési eljárás eredményeként a NAV és a FORNAX ICT Kft. között vállalkozási szerződés jött létre a VEKTOR szoftverrendszer és adattárház-funkciók kialakítására, valamint a bevezetés befejezésétől, szakaszos bevezetés esetén az első bevezetés lezárásától, számított 12 havi rendszertámogatásra. A rendszer fejlesztésére és bevezetésére I-III. mérföldkövet határoztak meg, a mérföldkövek tervezett megvalósítási időtartama az előző mérföldkő befejezését követően, hónapokban került meghatározásra. A Projekt Alapító Dokumentum szerint a bevezetés céldátuma 2022. 07. 26., a támogatási időszak leteltét követően a projekt záródátuma 2023. 08. 16. volt.

A szerződést a felek két alkalommal – 2021. és 2022. évben – módosították, melynek során emelkedett a vállalkozói díj összege, valamint a fejlesztés időtartama. A módosítások fő okai a NAV által rendelkezésre bocsátott információk szerint az alábbiak voltak:

- A 2021. évben Magyarországon elfogadásra került a Nemzeti Digitális Stratégia (röviden: NDS[46]), emiatt a VEKTOR projekt felülvizsgálata vált szükségessé, annak érdekében, hogy az NDS hosszú távú céljaival összhangban legyen. Az NDS kapcsán készült SWOT analízis[47] gyengeségként azonosította az ún. örökölt rendszereket, amelynek különösen a VEKTOR és VAN kapcsolata tekintetében volt relevanciája. A VEKTOR – VAN éles üzemi együttműködése, a különböző platformokon működő rendszerek közötti adatkapcsolat, nagy kockázatot jelentett volna, ezért szükségessé vált a meglévő VAN modul kiváltása az új VEKTOR szakrendszerben a Végrehajtási Tartozás Részletező (VTR[48]) üzleti modullal.
- NDS célkitűzése volt a Kormányzati Adatközpont (KAK[49]) létrehozása az adatalapú közigazgatás megteremtése, a kormányzati IT-biztonság növelése érdekében. Mivel a VEKTOR rendkívül szenzitív adatokat kezel, szükségessé vált a KAK-ba történő integrálása a digitális biztonság magasabb szintjének elérése érdekében. Figyelemmel arra, hogy a közbeszerzés kiírása és a szerződéskötés időszakában a KAK követelményei még nem voltak meghatározhatóak, az ehhez kapcsolódó többletkövetelményeknek való megfelelés hatással volt a társrendszeri interfészek tervezési és fejlesztési munkálataira.
- A VEKTOR rendszer tényleges, részletesen meghatározott adatszerkezetére csak a projekt tervezési szakaszában derült fény, itt történt meg az új rendszer adatkör szintű tervezése, amely, mint kiderült, lényegesen eltért a kiváltandó VHR rendszer adatszerkezetétől.
- A változó jogszabályi háttér hatásköri és szervezeti változásokat eredményezett, változások eredményeképpen szükségessé vált a műszaki tartalom módosítása.

A szerződés módosításainak, valamint az I-III. mérföldkövek számlázott ellenértékének összefoglalója a *XI. számú mellékletben* található. A számlák kifizetését a Miniszterelnöki Kabinetiroda Európai Uniós Fejlesztések Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkársága, mint Irányító Hatóság jóváhagyta. A kifizetések összege ezen felül tartalmazott bruttó 558 292 eFt (nettó 439 600 eFt) saját forrást is.

A III. mérföldkő számlája alapján 2023. novemberében kiegyenlítésre került a projekt szerződés szerinti teljes ellenértéke, a teljesítésigazolási jegyzőkönyv szerint a vállalkozó a felsorolt eredménytermékeket leszállította, támogatta a NAV migrációs tesztelését, közreműködött a VEKTOR rendszer éles bevezetésében, továbbá elvégezte a fejlesztés tesztelését. A VEKTOR projektnek nem készült külön projektzáró dokumentuma, ilyen dokumentum a teljes KÖFOP-1.0.0-VEKOP-15-2016-0003 számú, „Adóügyi igazgatási eljárások egyszerűsítése, adminisztratív terhek csökkentése" elnevezésű kiemelt

projekt estében készült. Fenntartási jelentések nem készültek, mivel ezen kiemelt projekt tekintetében nem került meghatározásra fenntartási időszak.

Az ÁSZ helyszíni ellenőrzésének időszakában a VEKTOR rendszert kizárólag a Nógrád Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság követeléskezelési és végrehajtási szakterülete alkalmazta. Az igazgatóság teljeskörűen használta a VEKTOR rendszert, más végrehajtási rendszert nem használt.

A vállalkozói díj teljes összegének kifizetése óta (2023. november 28.) a VEKTOR rendszerrel kapcsolatban nem merült fel többletköltség, a vállalkozó részére nem történt újabb kifizetés.

A VEKTOR országos bevezetését a NAV nyilatkozata alapján az alábbi tényezők gátolták

- Költségoptimalizálás miatt a program a KAK felhőből a NAV szervereire került áttelepítésre. Emiatt újabb vizsgálatok és beállítások váltak szükségessé az országos bevezetés érdekében.
- Az elektronikus ingatlan nyilvántartás (ENIG[50]) bevezetése folyamatban van, emiatt átállás és fejlesztés vált szükségessé a VEKTOR rendszerben, amely az ENIG folyamatban lévő fejlesztéséhez kötött.
- Programmódosítás szükséges a 2025. 07. 01-től hatályos új jövedelemletiltási szabályok miatt.
- A Nógrád Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság visszajelzései alapján több ponton kisebb rendszer módosítás, finomhangolás szükséges.

A VEKTOR rendszer országos bevezetésére az ÁSZ helyszíni ellenőrzés időszakában nem állt rendelkezésre ütemterv, a helyszíni ellenőrzés során a NAV arról tájékoztatta az ÁSZ-t, hogy az országos bevezetés következő lépcsőjeként 2025. IV. negyedévében a Győr-Moson-Sopron Vármegyei Adó- és Vámigazgatóságon tervezik bevezetni a rendszert. Ezt követően, az ÁSZ jelentés lezártáig további négy területi igazgatóság vezette be a rendszert (Kelet-budapesti Adó- és Vámigazgatóság, Győr-Moson-Sopron Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság, Vas Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság, Zala Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság) azonban kizárólag az új ügyek kezelésére. A 23 területi igazgatóságból öt igazgatóság esetében történt meg a rendszer használatba vétele hibrid módon, mivel a VEKTOR bevezetésekor folyamatban lévő ügyek esetében továbbra is a korábbi szakrendszert használják, amely tehát kifutó jelleggel működik. A NAV tájékoztatása szerint az országos bevezetés várhatóan a 2027. évben történik meg.

A fent ismertetettek alapján a NAV 2021-2024. évi stratégiájában az ÁKR II. -VEKTOR rendszer fejlesztéseként kitűzött cél nem teljesült. A VEKTOR rendszer bevezetése egy teljes rendszerátállást jelent a követeléskezelési és végrehajtási feladatok integrált, automatizált elvégzésével. A jelenleg használt rendszer nem alkalmas ezen feladatok országos ellátására. (A NAV elnöke részére címzett 7. javaslat)

JAVASLATOK

Az ÁSZ tv. 33. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében az ellenőrzött szervezet vezetője köteles a jelentésben foglalt megállapításokhoz kapcsolódó intézkedési tervet összeállítani és azt a jelentés kézhezvételétől számított 30 napon belül az ÁSZ részére megküldeni. Az ÁSZ a jelentésben foglalt megállapításokhoz kapcsolódóan az alábbi javaslatok tekintetében várja el az intézkedési terv elkészítését.

NEMZETI ADÓ- ÉS VÁMHIVATAL ELNÖKÉNEK

1. *Tegyen intézkedéseket olyan kontrolleljárás kialakítása és működtetése érdekében, amely biztosítja az érintett valamennyi esetben a Ctv. 26. § (4) bekezdésében foglaltak szerint a Cégbíróság értesítését, valamint Avt. 11. § (1) – (7) bekezdéseiben foglaltak szerint a végrehajtási költségátalány/költségminimum felszámítását.*

2. *Tegyen intézkedéseket olyan kontrolleljárás kialakítása és működtetése érdekében, amely biztosítja az ideiglenesen eredménytelen végrehajtással érintett tartozássá minősítést megelőzően a 1023/2023/ELN eljárási rendben előírt mögöttes felelősség érvényesítésének vizsgálatát.*

3. *A NAV Központi Irányítás kísérje figyelemmel a területi szervek követeléskezelési és végrehajtási szakterülete vonatkozásában az SZMSZ 67. § (4)-(5) bekezdésében előírt munkaprogramok és az azokban szereplő feladatok végrehajtásáról készítendő jelentések elkészítésének megvalósulását.*

4. *Tekintse át a 1004/2022/ASZH eljárási rendet abból a szempontból, hogy az eljárásrend megfelel-e a területi szervek gyakorlatában megvalósuló vagyonfeltárási tevékenységének és tegyen lépéseket az eljárásrend és a gyakorlat összehangolására.*

5. *A NAV Központi Irányítás kísérje figyelemmel a végrehajtásra történő leválogatás összeghatárait az egyes területi szervek esetében, valamint dolgozzon ki módszertant az egyes területi szervek követeléskezelési és végrehajtási szakterületei leterheltségének, és az egyes követeléskezelési és végrehajtási cselekmények eredményének visszamérésére, valamint működtesse a visszamérési rendszert.*

6. *A NAV Központi Irányítás a leválogatási összeghatárok, a szakterületi leterheltség és az egyes követeléskezelési és végrehajtási cselekmények eredményének visszamérési adatai alapján – megfontolva a jelentésben szereplő ÁSZ véleményeket – tegyen lépéseket az adó-és vámszakmai hátralékok végrehajtásából származó költségvetési bevételek növelése érdekében.*

7. *Vizsgálja meg a VEKTOR rendszer országos bevezetésének lehetőségét és mérje fel a rendszer használhatóságát, valamint ennek akadálya esetén – megfontolva a jelentésben szereplő ÁSZ véleményeket – alternatívaként olyan integrált, a követeléskezelési és végrehajtási feladatellátást automatizmusokkal támogató informatikai rendszer fejlesztésének lehetőségét, amely elősegíti az adó- és vámszakmai hátralékok végrehajtásából származó költségvetési bevételek növelését, valamint tegyen intézkedéseket az informatikai rendszer fejlesztése és bevezetése érdekében.*

I. FÜGGELÉK: ÉSZREVÉTELEK

A jelentéstervezetet az ÁSZ 15 napos észrevételezésre megküldte az ellenőrzött szervezet vezetőjének az ÁSZ tv. 29. § (1) bekezdése előírásának megfelelően.*

A jelentéstervezet megállapításaira a Nemzeti Adó- és Vámhivatal elnöke észrevételt tett.

Az ÁSZ tv. 29. § (3) bekezdésével összhangban az Állami Számvevőszék a Függelékben feltünteti a megállapításokkal kapcsolatban tett, el nem fogadott észrevételeket, és megindokolja, hogy azokat miért nem fogadta el.

1. Észrevétel:

1. Észrevétellel érintett megállapítás:

„Az ellenőrzött 2022 – 2024. évek fordulónapjain a NAV által nyilvántartott és kezelt adó- és vámszakmai hátralék állomány meghaladta a 2000 Mrd Ft-ot, ezért nagy jelentőségű annak vizsgálata és ismerete, hogy mely tényezők befolyásolták az ezen hátralék állományra vonatkozó adóbeszedési képességet." (Összefoglalás 5. oldal)

1. Észrevétel tartalma:

A jelentéstervezet összefoglalójában említett 2000 milliárd forint kezelt hátralékállomány esetében kiemelten hangsúlyozni kell, hogy 54 %-ának beszedésére a NAV-nak sem ráhatása, sem esélye nincs, mivel az már megszűnt, kényszertörölt, vagy felszámolás alatt állókhoz kötődik; további 27%-a esetében pedig a végrehajtás már lefolytatásra került, de vagyontalanság miatt eredményre nem vezetett. Ennek a ténynek a kiemelése nem csupán a NAV végrehajtási tevékenysége megítélésének szempontjából fontos, hanem a költségvetési bevételekre gyakorolt hatás megértése érdekében is.

1. Észrevétel kezelése: Az 1. Észrevételt az Állami Számvevőszék részben fogadta el, melynek indoka:

Az összefoglalás bevezető részében szereplő, a hátralékállomány évfordulókon fennálló összege az ellenőrzött időszak (2022. – 2024. évek) NAV évkönyveiben is megtalálható nyilvánosan elérhető adat. (2022. évi Évkönyv 7. o.: 2 019,3 Mrd Ft, 2023. évi Évkönyv 8. o.: 2 140 Mrd Ft, 2024. évi Évkönyv 8. o.: 2 053,3 Mrd Ft). Ugyanakkor, mivel ez az adat a jelentés későbbi részében is szerepel, az összefoglalás bevezető bekezdéséből az ÁSZ törölte a konkrét számadatot.

A jelentéstervezet további részében a hátralékállomány elemzése kapcsán folyamatosan megjelenítettük a hátralékállomány összetételére, és ezáltal a beszedhetőségre vonatkozó részletesebb információkat:

* **29. §** (1) Az Állami Számvevőszék az ellenőrzési megállapításait megküldi az ellenőrzött szervezet vezetőjének vagy az általa megbízott személynek, és annak, akinek személyes felelősségét állapította meg.

(2) Az ellenőrzött szervezet vezetője és a felelősként megjelölt személy az ellenőrzés megállapításaira tizenöt napon belül írásban észrevételt tehet.

(3) Az Állami Számvevőszék az észrevételre a beérkezésétől számított harminc napon belül írásban válaszol. A figyelembe nem vett észrevételeket köteles a jelentésben feltüntetni, és megindokolni, hogy azokat miért nem fogadta el.

„Mivel a működő adóalanyok esetében volt várható eredményes végrehajtás, a végrehajtási képességet elsősorban ezen adóalanyok hátralékának alakulása befolyásolta" (Összefoglalás 5-6. oldal)

„A hátralékállomány összesen adatainak viszonylagos változatlansága mellett is fontos volt a hátralékállomány belső szerkezete alakulásának vizsgálata, mivel ennek elmozdulása hatást gyakorolt a NAV végrehajtási képességére." (14. oldal)

„5. ábra: A NAV adó- és vámszakmai hátralékállományának és a hátralékos adóalanyok számának adózói típusok és összeghatárok szerinti megoszlása 2022. év elején és a 2022-2024 évek végén (millió Ft, darab)" (15. oldal)

„A nem működő adózók hátralékállományában – ahogy a teljes hátralékállományon belül is – a felszámolási eljárás és a kényszertörlési eljárás alatt állók alacsony behajtási eredményességű hátraléka volt jelentős, amelynek behajtását a végrehajtási eljárást végző szervezeti egységektől eltérő szervezeti egységek végezték." (16. oldal)

„12. ábra: az IEV -ként nyilvántartott tartozások alakulása az ellenőrzött időszakban a leválogatott végrehajtható hátralékállományhoz viszonyítva" (39. oldal)

„Az ellenőrzött időszakban mind az élő magánszemélyek, mind a működő gazdálkodók hátralékállománya növekedett. Az IEV-ként nyilvántartott tartozás összege a legnagyobb arányban az élő magánszemélyek esetében növekedett, mivel esetükben a hátralék csak korlátozottan volt beszedhető, tekintettel arra, hogy sok esetben nem volt végrehajtható vagyonuk." (39. oldal)

„A magánszemélyek esetében különösen figyelemre méltó, hogy a 2024. évben mindössze 31 adóalany 9,2 Mrd Ft összegű végrehajtás alá nem vont hátraléka tette ki a végrehajtás alá nem vont, elévülés miatt törölt hátralék jelentős részét. A gazdálkodók esetében az 5 m Ft feletti egyedi összegű, végrehajtással vagy egyéb eljárással nem érintett adózók jelentős része egyéni vállalkozó volt. Az adóköteles ügyletekhez sok esetben csak nevüket adó magánszemély és egyéni vállalkozó adózók felkutatása nehezebb, mint a gazdasági társaságok esetében. Ezen adóalanyok felhalmozott hátraléka a költségvetés elveszett bevétele és ezen probléma túlmutat a NAV követeléskezelési és végrehajtási tevékenységén." (43. oldal)

Módosított megállapítás: „Az ellenőrzött 2022 – 2024. évek fordulónapjain a NAV által nyilvántartott és kezelt adó- és vámszakmai hátralék állomány nagyságrendje miatt kiemelt jelentőségű annak vizsgálata és ismerete, hogy mely tényezők befolyásolták az ezen hátralék állományra vonatkozó adóbeszedési képességet." (Összefoglalás 5. oldal)

2. Észrevétel:

2. Észrevétellel érintett megállapítás:

Az észrevétel a jelentéstervezet egészére vonatkozik, ezen belül különösen az 1.2 megállapításra: „A fizetési felszólítás hatására befolyt összeg nem volt elkülönítetten kimutatható a végrehajtási cselekmények hatására befolyt összegektől, ezáltal a fizetési felszólítások hatása nem volt visszamérhető" (22. oldal), „Így a teljesítésre történő előzetes felhívások adóbeszedésre gyakorolt hatása csak részlegesen volt kimutatható és a rendszer célszerűtlen módon nem adott visszacsatolást a fizetési felszólítások eredményességéről" (24. oldal), valamint a 3.ábrára (12. oldal)

2. Észrevétel tartalma:

Jelen tervezetben nem érhető tetten az a megközelítés, hogy a behajtási tevékenység első lépése **annak megakadályozása, hogy a hátralék egyáltalán kialakuljon, és csak azokban az esetekben kerüljön sor tényleges kényszercselekményekre, ahol az már valóban indokolt.** Továbbá a jelentés tervezetben rögzítésre kerül, hogy a fizetési felszólítások eredménye a bevételek címkézésének elmaradása okán nem mérhető, azonban fontosnak tartom kiemelni, hogy a végrehajtást megelőző utolsó lépés a fizetési felszólítás, aminek kiadása előtt a NAV számos egyéb módon is intézkedik annak érdekében, hogy az adózókat önkéntes jogkövetésre ösztönözze. Sok esetben a fizetési kötelezettséget megállapító határozatában is tájékoztatást nyújt a fizetési kedvezmények lehetőségéről, illetve a médiajelenléttel is kampányszerűen felhívja az adózók figyelmét a bevallási, fizetési határidőkre, a fizetési kedvezmények lehetőségére. A megtett intézkedések együttesen – a komplex prevenciós szemléletmód – nem, vagy csak közvetetten jelentős erőforrás ráfordítással becsülhetők, azonban ráhatásuk nem vitatható a hátralékállomány vizsgált időszakban tapasztalt inflációtól elmaradó dinamikájára.

A hátralékos adózók száma 2022. január 1. és 2024. december 31. között 3%-kal, több mint 40.000-rel csökkent, míg a hátralékállomány ugyanezen időszakban mindössze 5,5%-kal emelkedett, miközben a végrehajtás bevételei a 2022-es 172,2 Mrd forintról 2024-re közel 60%-kal 274,8 Mrd forintra nőttek, mely kétségtelenül mutatja, hogy a hivatal megfelelő és hatékony válaszokat talált a kihívásokra.

2. Észrevétel kezelése: A 2. Észrevételt az Állami Számvevőszék nem fogadta el, melynek indoka:

A jelentéstervezet II. Függelék: Ellenőrzési megközelítés fejezet „Az ellenőrzés tárgya" pont tartalmazza, hogy jelen ellenőrzés a NAV mely tevékenységeire terjedt ki. Az észrevétel olyan területek bemutatását hiányolja, melyekre az ellenőrzés tárgya nem terjedt ki, és ezáltal a jelentéstervezet sem tartalmaz erre vonatkozó megállapításokat. A NAV egész tevékenységének végső célja az adóbevételek beszedése, ezáltal a hátralék kialakulásának megakadályozása, ezen belül került behatárolásra az ellenőrzés tárgya. Az adóbeszedésre irányuló cselekmények közül a fizetési felszólítások kibocsátása– mely hatásának elemzése az ellenőrzés tárgyát képezte – kiemelt jelentőségű. Ezért továbbra is tényszerű az a megállapítás, miszerint a teljesítésre történő előzetes felhívások adóbeszedésre gyakorolt hatása csak részlegesen volt kimutatható és a rendszer célszerűtlen módon nem adott visszacsatolást a fizetési felszólítások eredményességéről.

Az észrevételpont második bekezdésében szereplő adatokat a jelentéstervezet tartalmazza (3. ábra, 14. oldal), ugyanakkor a statisztikai adatok változásából nem lehetséges következtetést levonni a NAV adó-és vámszakmai hátralékállományára vonatkozó végrehajtási tevékenysége folyamatainak megfelelőségéről. A hatékonyság megítélése még kevésbé lehetséges. A jelentéstervezet éppen arra hívja fel a figyelmet, hogy hiányok tapasztalhatók a folyamatok központi visszamérése területén, ami a hatékonyság mérésének feltétele is egyben.

<u>3. Észrevétel:</u>

3. Észrevétellel érintett megállapítás:

„Az elévült hátralékok törlése során a hátralékot terhelő késedelmi pótlék törlése nem minden esetben felelt meg az Avt. előírásainak." (Összefoglalás 6. oldal), valamint a 2.4. megállapítás: „az elévült tartozást terhelő késedelmi pótlék törlésével, illetve a késedelmi pótlék felszámításával kapcsolatos gyakorlat nem minden esetben felelt meg a jogszabályi előírásoknak" (37. oldal, részletesen 40-41. oldal)

3. Észrevétel tartalma:

A pótlékszámítás folyamatával kapcsolatban a jelentésben több ponton is megemlítésre kerül, hogy az elévült tőketartozása jutó késedelmi pótlék kezelése nem minden esetben felelt meg az Avt. előírásainak, mivel az elévülés időpontját követően az elévült tőketartozásra késedelmi pótlék került felszámításra és előírásra. Ezzel kapcsolatban jelezni kívánom, hogy a nettó késedelmi pótlék szankciós jellegű jogkövetkezmény, amelynek megállapítására kizárólag a szankcionálandó mulasztás, jelen esetben a befizetés késedelmes teljesítését vagy annak elmaradását követően kerülhet sor, így az elévült tőketartozás esetében is előfordulhat olyan helyzet, amikor az elévülést követő esedékességgel kerül előírásra olyan késedelmi pótlék, amely a tőketartozás elévülésig terjedő pótlékolási időszakára vonatkozik. Ez az utolsó pótlékrész ugyanis kizárólag az érintett időszak lezárását követően, utólag állapítható meg, így annak előírása időben szükségképpen a tőketartozás elévülési időpontját fogja követni. Azonban ezen pótlék a tőke tartozás elévülésének időpontjáig felszámított késedelmi pótlék, melynek sajátossága, hogy az esedékessége a tőketartozás elévülési időpontját követő lesz.

3. Észrevétel kezelése: A 3. Észrevételt az Állami Számvevőszék nem fogadta el, melynek indoka:

Az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény (továbbiakban: Avt.) 19. § (4) bekezdése szerint, ha a tartozás végrehajtásához való jog elévült, a tartozást terhelő késedelmi pótlékot is elévültnek kell tekinteni. A jelentéstervezet az elévült tartozások és kapcsolódó pótlékok törlésének folyamatában azt a 2025. év előtt fennálló problémát azonosította, hogy a NAV az adott adóévet – naptári év – terhelő késedelmi pótlékot mindig a következő év novemberi esedékességgel számította fel és könyvelte az adószámlára. A késedelmi pótlék számításánál a pótlékalapot képező tartozás összegének napokra történő lebontásánál csak a pótlékfelszámítással érintett adóév eseményeit (kötelezettség előírás, törlés, befizetés, átvezetés stb.) vette figyelembe a rendszer, a következő időszak eseményeit már nem. Így például, ha a tartozás végrehajtásához való jog 2024. június 30-án elévült, a rendszer automatikusan felszámította és az adószámlára könyvelte 2024 novemberében a tartozás után a 2023. adóévet terhelő késedelmi pótlékot, figyelmen kívül hagyva azt a tényt, hogy a tartozás végrehajtásához való jog időközben elévült, így az azt terhelő késedelmi pótlék is elévült. Azaz a megállapítás nem a tőketartozás elévülésének időpontjáig felszámított késedelmi pótlékra vonatkozik, hanem azon pótlék előírására, amelyet az elévült tartozás okán már eleve nem lehetett volna felszámolni. Az automatikusan felszámított pótlékot manuálisan volt szükséges törölni, ami többletfeladatot jelentett, ráadásul a manuális rendezésig az adószámlán olyan hátralék került kimutatásra, amely elévült, végrehajtást arra vezetni nem lehetett.

Ugyanakkor a jelentéstervezetben keretes írás tartalmazza, hogy az ellenőrzött időszakot követően, a 2025. évtől a havi pótlékfelszámítás bevezetésével a leírt gyakorlat megszüntetésre került. (43. oldal)

4. Észrevétel:

4. Észrevétellel érintett megállapítás:

10. ábra, valamint az ábrát követő szöveg:

„Az ábrából látható, hogy a 2022 – 2024. évek fordulóján a működő adózók hátralékának egy része (18,3 – 22,0 %-a) végrehajtásra le nem válogatott hátralék volt. Az ellenőrzött 10 db le nem válogatott hátralékos adózó esetében (1.-10. sorszámú mintatétel) a hátralékállomány le nem válogatásának fő okai az alábbiak voltak:

- A hátralékállomány minden időpontban tartalmazott olyan összegeket, amelyek rövid időn belül rendezésre kerültek. (5., 6., 9., 10. számú mintatételek)

- A nyilvántartott hátralék egy része jogilag nem volt végrehajtható: az adós a hátralék jogosságát vitatta, végleges döntés a hátralék jogosságáról nem született, más esetben adózó részletfizetési kedvezményt kért vagy kapott, illetve csődeljárás/felszámolás alatt állt. (3., 7. számú mintatételek)
- Az Európai Közösségen belüli távértékesítéshez kapcsolódó általános forgalmi adókötelezettség egyablakos bevallására szolgáló rendszerben (OSS rendszer) az ellenőrzött időszakban a befizetések egy része nem volt látható, azokat vissza kellett igazoltatni a tagországokkal. A visszaigazolás beérkezéséig az adózóknak látszólagos hátralékuk keletkezett (1., 2. számú mintatételek). A 2024. évi hátralékállomány csökkenését a KI-FVF 2024. évi tevékenységéről szóló tájékoztatója szerint elsősorban a nagyösszegű külföldi általános forgalmi adó befizetések könyvelésének rendeződése okozta.

A hátralék összege nem érte el az illetékes területi igazgatóság szűrési paraméterként beállított összegét. A leválogatási összegek értékét az adott területi igazgatóság humánerőforrás kapacitása is befolyásolta (4., 8. számú mintatételek). A helyszíni ellenőrzés jegyzőkönyvében foglaltak szerint a hátralék és a végrehajtásra leválogatott hátralék közötti különbséget az okozta, hogy az igazgatóságok kapacitása valamennyi hátralék kezelésére nem volt elegendő, az adótartozások behajtásán túl jelentős erőforrást kötöttek le a külső megkeresésre folytatott végrehajtási eljárások. Az ÁSZ véleménye szerint a csökkenő létszám mellett folyamatosan növekvő feladatok negatívan hatottak a végrehajtási képességre." (21-22. oldal)

4. Észrevétel tartalma:

Jelentéstervezet 13. oldal. 1.1 számú megállapítása kapcsán a 21. oldalon szereplő 10. számú ábra, illetve szövegkörnyezet alapján - álláspontom szerint - a hátralékok elemzése során részben pontatlan következtetéseket vont le az ellenőrzés.

Az adószámla minden hátralékot, kötelezettséget és befizetést nyilvántart, amelyből az is következik, hogy a fennálló, de **jogi akadály miatt nem végrehajtható** hátralékot is. Ezen hátralék tekintetében a végrehajtás nem indulhat meg. Ilyenek különösen:

- a végrehajtást szüneteltető fizetési kedvezményi eljárással érintett adózói hátralékok,
- a vélhetően elévüléssel érintett hátralékok,
- folyamatban lévő bevallás javítással, vagy ehhez hasonló eljárásokkal érintett hátralékok,
- az egyéb jogcímen szüneteléssel, felfüggesztéssel, peres eljárásban halasztó hatállyal érintett hátralékok.

4. Észrevétel kezelése: A 4. Észrevételt az Állami Számvevőszék nem fogadta el, melynek indoka:

A 10. ábra az ellenőrzés során a NAV által rendelkezésre bocsátott adatok – a működő adózók le nem válogatott hátralékösszege, annak aránya – megjelenítése.

Ezt követően a mintaként ellenőrzött 10 db le nem válogatott hátralékos adózó esetében kerültek felsorolásra a hátralékállomány le nem válogatásának fő okai, melyek között szerepel az észrevételben felsorolt jogi akadályok egy része is (fizetési kedvezmény, az adós a hátralék jogosságát vitatta.)

Ugyanakkor a hátralékállomány le nem válogatása nem kizárólag jogi akadályokra volt visszavezethető. Egyes tételek esetén a hátralék összege nem érte el az illetékes területi igazgatóság szűrési paraméterként beállított összegét. A leválogatási összegek értékét az adott területi igazgatóság humánerőforrás kapacitása is befolyásolta. Igy ennek megjelenítése az okok között továbbra is indokolt.

5. Észrevétel:

5. Észrevétellel érintett megállapítás:

A 4., 5., és 6. ábrák (13., 14., és 15. oldal)

5. Észrevétel tartalma:

A tervezetben a hátralékok **működő és nem működő hátralékra történő felosztása nem teljes következetességgel történik,** illetve a táblázatokban (14., 15. és 16. oldal) összemosódnak az adatok, melyek így alkalmasak részben téves következtetések levonására, különösen a témában nem kellő jártassággal rendelkező olvasó számára.

A tanúsítványokban is külön szerepelnek a **nem működő hátralékok**, de azt hangsúlyozni szükséges, hogy **csak nagyon szűk körben képezhet közös halmazt a követeléskezelési és végrehajtási tevékenységgel**, úgy hátralék, mint bevétel szempontjából.

Az első klasszikus halmaz **a felszámolási eljárások** halmaza, ahol a NAV mint hitelező jár el. A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (továbbiakban: Cstv.) 38. § (1) bekezdése alapján felszámolási eljárás alatt álló adózókkal szemben végrehajtásnak helye nincs, a folyamatban lévő végrehajtási eljárásokat haladéktalanul meg kell szüntetni, a lefoglalt, de nem értékesített vagyonelemeket a felszámolónak át kell adni. Ezen hátralék a legkisebb mértékben sem kezelhető azonos módon a működő hátralékkal.

Szintén kivételt képeznek az esetek számosságában a **kényszertörlési eljárás** alatt álló adózók, az adószámában már törölt, de még kényszertörlés alatt nem álló adózók köre, ahol a cégbíróság vagy a NAV már intézkedett a törvénysértőn működő cég jogutód nélkül történő megszüntetése iránt, a törlési eljárás a kényszertörlési eljárás közzétételével már folyamatban is van és ezen eljárásokban kell közreműködnie a NAV-nak, tipikusan nem végrehajtási eszközökkel. Ilyenek például az ismert vagyon bejelentési és követelés bejelentési feladat a cégbíróság felé.

Szintén kivételt képeznek a **csődeljárás alatt** álló adózók, illetve azon adózók, amelyeknél a felszámolás, kényszertörlés már befejezésre került és a NAV a folyószámla rendezési feladatait látja el (az esetleges mögöttes felelősségi és peres feladatai mellett).

Különleges adózói kör azon állomány is, amely **felszámolási eljárás kezdeményezéssel érintett**. Itt a NAV, mint a Cstv. szerinti hitelező jár el a törvényszék előtt, és bírósági nemperes eljárásban igazolja fizetésképtelenség fennálltát, az esetek döntő többségében eredménytelen végrehajtásra hivatkozva. A bíróság csak akkor rendeli el a felszámolást, ha a törvényi feltétel teljesül. Ez az esetek döntő többségében a Cstv. 27. § (2) bekezdésének c) pontja szerinti eredménytelen végrehajtás.

A fentiekre tekintettel javaslom, hogy az egyes fő hátralék típusokat szíveskedjenek sokkal határozottabban és szemléletesebben elhatárolni és a táblázatokat ennek megfelelően szerepeltetni.

5. Észrevétel kezelése: Az 5. Észrevételt az Állami Számvevőszék részben fogadta el, melynek indoka:

Az adózók 4., 5., és 6. ábrákon szereplő besorolását a NAV által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján szerepeltettük az ábrákon. A 4., 5., és 6. ábrákon szereplő besorolás a három darab ábra tekintetében konzisztens, és tartalmazza a 4. ábrán ismertetett adózói két főtípus megnevezését. Az 5. ábra kizárólag a két főtípus szerinti összesített adatokat mutatja be darabszám és MFt érték szerint, a 11 altípus megnevezését és az eszerinti megbontást nem tartalmazza, így az adatok az ábrán valóban összevontan jelennek meg. Ugyanakkor

ez önmagában nem eredményez megtévesztő vagy téves következtetést, mivel az ábra célja nem az altípusok részletes összehasonlítása, hanem a főtípusok aggregált bemutatása.

Az altípusokra vonatkozó részletes bontás a 6. ábrán, illetve a kapcsolódó szöveges magyarázatban rendelkezésre áll, így az információk összességükben egyértelmű és helyes értelmezést tesznek lehetővé.

A három ábrán és a hozzájuk tartozó szövegrészekben a NAV adó- és vámszakmai hátralékállománya összetételének elemzése történik a hátralékos adózói típusok tekintetében. Ezen elemzés alapján a NAV követeléskezelési és végrehajtási tevékenységére vonatkozóan nem vontunk le megállapítást. Ugyanakkor a jelentésben nem szereplő, esetleges téves következtetések megelőzése érdekében a 4. ábrát követő bekezdés után – az észrevételt figyelembe véve – kiemelve szerepeltetjük, hogy a nem működő hátralékok csak nagyon szűk körben érintettek a követeléskezelési és végrehajtási tevékenységgel.

Módosított megállapítás: a 4. ábrát követő első bekezdés után új szövegrész: „Fontos megjegyzés továbbá, hogy a nem működő hátralékok csak nagyon szűk körben voltak érintettek a jelentés későbbi pontjaiban ellenőrzött és elemzett követeléskezelési és végrehajtási tevékenységgel." (13. oldal)

6. Észrevétel:

6. Észrevétellel érintett megállapítás:

2.1 számú megállapítás releváns része: „A NAV belső irányítási eszközeiben előírta a végrehajtási eljárások során a vagyonfeltárási feladatok elvégzésének teljeskörűségét, valamint meghatározta ezek elvégzésének határidejét, ugyanakkor a ténylegesen folytatott gyakorlat nem felelt meg a belső irányítási eszközökben előírtaknak. Az ellenőrzött tételek alapján **a vagyonfeltárási tevékenységet** a NAV a belső eljárásrendben leírtak ellenére néhány esetben nem végezte el teljeskörűen, vagy **a belső irányítási eszközökben meghatározott határidőt meghaladóan végezte el.** Ennek elsődleges oka az volt, hogy az ügyek számosságára tekintettel a területi igazgatóságokon az ügyintézők – a belső szabályozásban leírtakkal ellentétben – több rendszerből gyűjtött feladatlisták alapján prioritás szerint végezték a vagyonfeltárást." 26. oldal

2.2 számú megállapítás releváns része: „A NAV belső irányítási eszközökben szabályozta az egyes végrehajtási cselekmények foganatosításának szabályait. A követeléskezelési és végrehajtási szakterület az ellenőrzött ügyek mindegyikében végzett feladatokat a hátralék behajtása érdekében. A végrehajtás tömeges ügyintézésének megszervezése a területi igazgatóságok feladata volt, mely feladatot az ellenőrzött időszakban az igazgatóságok összességében teljesítettek. **Néhány mintatétel esetében a belső szabályzatokban meghatározott határidő leteltét követően nem került haladéktalanul megindításra a végrehajtási eljárás**, vagy a végrehajtás folyamata hosszabb időre megszakadt, ami ezen ügyek esetében negatívan befolyásolta a végrehajtási képességet." 29. oldal

6. Észrevétel tartalma:

Jelentéstervezet 27. oldal 2.1 számú, valamint a 31. oldal 2.2 számú megállapításaihoz az alábbiakat kívánom megjegyezni.

Azt, hogy egy végrehajtási eljárásban mikor, milyen végrehajtási cselekményt foganatosít a végrehajtó, az Avt. 5. § alapján maga állapítja meg. A közigazgatási végrehajtási eljárás abból a szempontból egy különleges eljárás, hogy annak célja nem egy hatósági döntés - vagy döntéssel egyenértékű intézkedés - meghozatala, hanem egy már meghozott és véglegessé vált döntésben, vagy egyéb végrehajtható okiratban [Avt. 29. § (1) bekezdés]

foglalt kötelezettség kikényszerítése. Mindezekre tekintettel az eljárási cselekmények időpontjára, határidejére vonatkozó, a közigazgatási eljárásra egyébként jellemző szigorú előírások a végrehajtásra nem értelmezhetők (nem elvárható pl. a végrehajtási eljárás befejezése az általános 30 napos ügyintézési határidőben, amikor például a hatósági átutalási megbízás sorbaállítási ideje 35 nap).

Az Avt. 2. §-a alapján megállapítható továbbá, hogy a végrehajtási cselekményekre vonatkozóan az Avt. 5. § rendelkezése felülírja az Air. ügyintézési és egyéb határidőkre vonatkozó rendelkezéseit („A végrehajtási cselekmények sorrendjét, **időpontját** az adóhatóság **e törvény keretei között** maga határozza meg"). Valós késedelem tehát csak abban az esetben állapítható meg, ha az eljárás során az Avt. által előírt határidőt nem tartotta be az adóhatóság, ez jellemzően a lefoglalt vagyontárgy árverésre történő kitűzése esetén fordulhat elő. Ezt a jelentéstervezet az 56. mintatétel esetén érintette, azonban az érintett ügyben a három lefoglalt vagyontárgy közül kettő zálogjoggal terhelt volt, amelyek értékesítése szűk kivételektől eltekintve nem a NAV hatáskörébe tartozik, és mindenképpen meg kell előznie egy bírósági nemperes eljárásnak, aminek befejezésére a NAV-nak semmiféle ráhatása nincs.

A határidő túllépések kapcsán határozott álláspontom, hogy az **egyes cselekmények, események időpontjának mechanikus vizsgálata félrevezető eredményt hozhat**. Figyelmen kívül hagyja ugyanis, hogy a végrehajtási eljárás egy összetett folyamat, ráadásul a megelőző adóigazgatási eljárásokban tett egyes események (pl. egy önellenőrzés benyújtása egy már folyamatban lévő végrehajtási eljárás során) ugyanúgy hatással vannak a következő lépés meghatározására, mint a korábbi végrehajtási cselekmények eredményei (pl. folyamatos, de nem teljes megtérülés hatósági átutalási megbízásokból). A mintatételek vizsgálata kapcsán minden késedelem esetén egyedileg szükséges lenne a háttérben meghúzódó okok feltárása annak eldöntéséhez, hogy a késedelem egyben mulasztást is jelent-e vagy sem.

Ezzel összefüggésben hangsúlyozni kívánom azt is, hogy **a jelentéstervezetben hivatkozott 1004/2022/ASZH eljárási rend 62. pontja** - amellyel összefüggésben a jelentéstervezet a határidő túllépéseket az egyes mintatételek kapcsán megállapította - **nem a vagyonfeltárási cselekmény elvégzésére, hanem a lekérdezés eredményének szakrendszerekben (VHR, VEKTOR, DOKU) történő adminisztrálására határoz meg határidőt.**

6. Észrevétel kezelése: A 6. Észrevételt az Állami Számvevőszék részben fogadta el, melynek indoka:

A jelentéstervezetben többször szerepel az észrevételben is idézett Avt. jogszabályhely, miszerint a jogszabályban felsorolt végrehajtási cselekmények elvégzését, elvégzésének sorrendjét a NAV az Avt. keretei között maga határozhatta meg.

Ez ugyanakkor nem azt jelenti, hogy a követeléskezelési és végrehajtási cselekményeket minden szabályozás nélkül, esetlegesen végezhetik az ügyintézők, és egyéb feladatgazdák. Ezen tevékenységre is vonatkozik a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (Bkr.) 6. § (2) bekezdése, amely szerint a költségvetési szerv vezetője köteles olyan szabályzatokat kiadni, folyamatokat kialakítani és működtetni a szervezeten belül, amelyek biztosítják a rendelkezésre álló források átlátható, szabályszerű, szabályozott, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását. Azaz belső szabályzatokban rendelkezni szükséges a folyamatok elvégzésének menetéről, így a belső szabályzatokban előírt határidők előírást jelentenek a folyamat elvégzése tekintetében.

Az ellenőrzés megállapította, hogy a NAV belső irányítási eszközeiben előírta a végrehajtási eljárások során a vagyonfeltárási feladatok elvégzésének teljeskörűségét, valamint meghatározta ezek elvégzésének határidejét és szabályozta az egyes végrehajtási cselekmények foganatosításának szabályait. Konkrétan ez azt jelenti, hogy az

1004/2022/ASZH eljárási rend szerint az új ügyekben az első inkasszó kiadásától számított nyolc nap elteltével kellett intézkedni a vagyonfeltárás, valamint a feltárt – a végrehajtandó hátralék fedezetéül szolgáló - vagyonelemek nyilvántartási adatok alapján történő lefoglalása iránt, ha az inkasszó nem vezetett eredményre. Pénzforgalmi számla adat hiányában – pl. adószámmal nem rendelkező magánszemély – a nyolc napot az első esemény vagy cselekménykód - az ügyintézés során elsőként rögzített intézkedés vagy esemény, amely alapul szolgál a határidők számításához - bejegyzésétől kellett számítani. A belső szabályzatban felsorolt vagyonfeltárási feladatok ellátására 30 nap állt rendelkezésre; az EKÁER, illetve OPG érintettség lekérdezésére 15 nap volt a határidő. Az észrevétel szerint a fent hivatkozott határidők nem a vagyonfeltárási cselekmény elvégzésére, hanem a lekérdezés eredményének szakrendszerekben történő adminisztrálására vonatkoznak. A lekérdezés eredményének szakrendszerekben történő adminisztrálása nyilvánvalóan a feladat elvégzését követően történhet meg, azaz az adminisztrálás határideje magában kell, hogy foglalja a feladat elvégzésének határidejét is.

A mintatételeket a teljességi és hitelességi nyilatkozattal alátámasztott dokumentumok alapján értékelte az ÁSZ, valamint minden mintatétel esetében összefoglalót kért a kiválasztott végrehajtási ügyről, amely tartalmazza a főbb cselekményeket, az eljárás esetleges szünetelésének, felfüggesztésének indokait, a befolyt összegeket, az elévült összegeket, az eljárás jelenlegi állapotát, azaz figyelembevételre kerültek az akadályozó tényezők.

Fontos azonban megjegyezni, hogy az ellenőrzés nem korlátozódott a belső szabályzatokban előírt határidők vizsgálatára, hanem ennél átfogóbban, a követeléskezelési és végrehajtási folyamat átvilágítását, a folyamat előrehaladást akadályozó tényezők beazonosítását tartalmazza a jelentéstervezet.

Az 56. mintatétel esetében az észrevétel szerint a lefoglalt vagyontárgy árverésre történő kitűzése során a késedelem oka az volt, hogy a három lefoglalt vagyontárgy közül kettő zálogjoggal terhelt volt, ezért szükséges volt megvárni a bírósági nemperes eljárás befejezését. A dokumentumokat áttekintve elfogadjuk az észrevétel ezen részét, és a 4. táblázatból törlésre kerül ezen hiányosságra vonatkozóan az 56. mintatétel.

Módosított megállapítás: A 4. táblázatban a mintatételek felsorolásából törlésre került az alábbi sor: A lefoglalt ingóságok értékesítése iránt nem az Avt. 58. § (1) bekezdésében előírt határidőn belül intézkedtek. 56. sorszámú tétel.

7. Észrevétel: az észrevételt az ÁSZ elfogadta.

8. Észrevétel:

8. Észrevétellel érintett megállapítás:

2.3 számú megállapítás: „A tartozás ideiglenesen eredménytelen végrehajtással érintett tartozásnak minősítésével és a minősítés felülvizsgálatával összefüggő szervezeti és működési kereteket a belső irányítási eszközeiben a NAV meghatározta, ugyanakkor a minősítéssel és a minősítés felülvizsgálatával kapcsolatos tevékenységet nem minden esetben a belső szabályozásában foglaltak szerint végezte. **A tartozás ideiglenesen eredménytelen végrehajtással érintett tartozásnak minősítése előtt a belső szabályzatokban előírtak ellenére több ellenőrzött tétel esetében elmaradt a mögöttes kötelezés lehetőségének vizsgálata,** valamint több esetben elmaradt az ideiglenesen eredménytelen végrehajtással érintett tartozásnak minősítés évenkénti felülvizsgálata.” (34. oldal)

8. Észrevétel tartalma:

Jelentéstervezet 35. oldal, 2.3 számú megállapítása kapcsán:

Az IEV minősítést megelőző mögöttes felelősség vizsgálat esetén szükséges rámutatni arra, hogy az érintett mintatételek többségénél csak a jogszerűségi vizsgálat eredményének önálló dokumentálása maradt el, egyebekben az IEV feljegyzések esetén jellemzően jelölték, hogy nincs mögöttes felelős, ami egy jogszerűségi vizsgálat eredménye. Ennek legfőbb indoka, hogy a jogszerűségi vizsgálat iratmintája (2. melléklet a mögöttes felelősség érvényesítéséről szóló 1015/2022/ASZH eljárási rendhez) csak abban az esetben értelmezhető és tölthető ki megfelelően, ha van mögöttes felelős. A mintatételek közül a 11. és az 59. mintatétel az, ahol a jogszerűségi vizsgálat elmaradt, további 3 esetben (39., 41. és 54. mintatétel) erre vonatkozóan ellentmondásosak az iratok (igazgatói nyilatkozat szerint az nem volt, ellenben az IEV feljegyzésen jelölték, hogy nincs mögöttes felelős), míg a többi esetben legfeljebb a feljegyzés mellőzésében hibázott az igazgatóság.

8. Észrevétel kezelése: A 8. Észrevételt az Állami Számvevőszék részben fogadta el, melynek indoka:

A NAV a tartozás ideiglenesen eredménytelen végrehajtással érintett tartozásnak minősítésével kapcsolatos szabályokat időrendi sorrendben az alábbi két eljárási rendben szabályozta:

- a tartozások ideiglenesen eredménytelen végrehajtással érintett tartozássá minősítéséről, nyilvántartásáról és felülvizsgálatáról szóló 1007/2022/VEZ eljárási rend, hatályos 2022. január 24. - 2023. június között), és
- a tartozások ideiglenesen eredménytelen végrehajtással érintett tartozássá minősítéséről, nyilvántartásáról és felülvizsgálatáról szóló a 1023/2023/ELN eljárási rend (hatályos 2023. június 7-től).

Az eljárási rendek kitértek arra is, hogy IEV minősítésre az adózóval szemben lefolytatott teljeskörű végrehajtás eredménytelenségét követően akkor kerülhet sor, ha:

- jogszerűségi vizsgálat keretében megállapították, hogy nincs a tartozás megfizetésére kötelezhető mögöttes felelős, ha pedig van mögöttes felelős, akkor
- célszerűségi vizsgálat keretében megállapították, hogy a rendelkezésre álló nyilvántartások jövedelem- és vagyonadatai alapján nem valószínűsíthető a mögöttes felelős elleni végrehajtás eredményessége. (4. 19. illetve 4.22 pont)

A mögöttes felelősség érvényesítésének részletszabályait a Nemzeti Adó- és Vámhivatal adószakmai ügyeiért felelős szakmai helyettese által kiadott 1015/2022/ASZH eljárási rend tartalmazta, melynek 4.7. pontja előírta, hogy a jogszerűségi vizsgálat elvégzéséről feljegyzést (2. melléklet) kell készíteni. A 2-3. melléklete tartalmazta a mögöttes kötelezés jogszerűségi és célszerűségi vizsgálatának dokumentálási formáját. Azaz a belső szabályzat szerint nem volt elegendő a 1007/2022/VEZ eljárási rend, majd 1023/2023/ELN eljárási rend 1. számú mellékletén – az IEV feljegyzés összesített dokumentumán – jelölni, hogy nincs mögöttes felelős. Azon túl, hogy ez az eljárás a belső szabályozóknak nem felelt meg, egy erre szolgáló négyzet bejelölése alapján a vezetői kontroll sem valósulhatott meg. Erre példaként szolgál az észrevételben is megnevezett 39., 41. és 54. mintatétel, ahol az észrevétel szerint a mögöttes felelősség vizsgálatának elvégzésére vonatkozóan ellentmondásosak az iratok (igazgatói nyilatkozat szerint az nem volt, ellenben az IEV feljegyzésen jelölték, hogy nincs mögöttes felelős). Az érintett mintatételek esetében tehát problémás volt a folyamat, a vezetői kontroll nem valósulhatott meg. Ugyanakkor mivel nem zárható ki, hogy informálisan történt valamiféle, a mögöttes felelősség érvényesítésére irányuló vizsgálat a 2.3 számú megállapítás megfogalmazása pontosításra került.

Módosított megállapítás: 2.3 számú megállapítás: „A tartozás ideiglenesen eredménytelen végrehajtással érintett tartozásnak minősítésével és a minősítés felülvizsgálatával összefüggő szervezeti és működési kereteket a belső irányítási eszközeiben a NAV meghatározta, ugyanakkor a minősítéssel és a minősítés felülvizsgálatával kapcsolatos tevékenységet nem minden esetben a belső szabályozásában foglaltak szerint végezte. **A tartozás ideiglenesen eredménytelen végrehajtással érintett tartozásnak minősítése előtt a belső szabályzatokban előírtak ellenére több ellenőrzött tétel esetében az előírások szerint dokumentálva nem történt meg a mögöttes kötelezés lehetőségének vizsgálata,** valamint több esetben elmaradt az ideiglenesen eredménytelen végrehajtással érintett tartozásnak minősítés évenkénti felülvizsgálata.” (34. oldal)

9. Észrevétel:

9. Észrevétellel érintett megállapítás:

„2.4 számú megállapítás: A NAV a tartozás végrehajtásához való jog elévülésével kapcsolatos szabályozást a belső irányítási eszközeiben kialakította és ennek megfelelően járt el, azonban az elévült tartozást terhelő késedelmi pótlék törlésével, illetve a késedelmi pótlék felszámításával kapcsolatos gyakorlat nem minden esetben felelt meg a jogszabályi előírásoknak.” (37. oldal)

Konkrétan: „A NAV – az Avt. 19. § (1) – (4) bekezdésében foglaltak ellenére – az adószámláról nem törölte az olyan tartozást, amelyhez kapcsolódóan a végrehajtáshoz való jog már elévült. – 28. mintatétel” (28. oldal, 4. táblázat utolsó sor)

9. Észrevétel tartalma:

Jelentéstervezet 39. oldal, 2.4 számú megállapításához:

A 28. mintatétel kapcsán nem beazonosítható, hogy pontosan mely elévült tétel adószámláról való törlésének elmaradását állapította meg az ellenőrzés. Az általunk elvégzett felülvizsgálat alapján - a megküldött adószámla kivonatok ellenőrzésével - elévült, de nem törölt tétel nem volt fellelhető. Voltak ugyan 2016-2019. közötti eredeti esedékességű tételek az adószámlán, azonban ezek késedelmesen, 2020. október 24-én benyújtott bevallásokon alapultak, így a végrehajtásukhoz való jog elévülése az Avt. 19. § (2) bekezdése alapján ezen a napon megszakadt és újrakezdődött, elévülésük a vizsgált időszakban nem következett be.

9. Észrevétel kezelése: A 9. Észrevételt az Állami Számvevőszék részben fogadta el, melynek indoka:

A 28. mintatétel kapcsán az ellenőrzés során megküldött adószámla kivonatok áttekintése alapján helytálló az észrevétel, miszerint a hátralékösszeg nem tartalmazott elévült tételt, ezért a 4. táblázat utolsó sorából törlésre került a 28. mintatétel. Ugyanakkor a jelentéstervezet 2.4 megállapításának módosítása nem indokolt, mivel a megállapítás a késedelmi pótlék felszámításával, illetve az elévült tartozást terhelő késedelmi pótlék törlésével kapcsolatos gyakorlatra vonatkozik, melyről a 3. és 10. számú észrevételben jeleztünk vissza.

Módosított megállapítás: a 4. táblázat utolsó sorából törlésre került a 28. mintatétel. (28. oldal, 4. táblázat utolsó sor)

10. Észrevétel:

10. Észrevétellel érintett megállapítás:

„Így például, ha a tartozás végrehajtásához való jog 2024. június 30-án elévült a rendszer automatikusan felszámította és az adószámlára könyvelte 2024. novemberében a tartozás után a 2023. adóévet terhelő késedelmi pótlékot, figyelmen kívül hagyva azt a tényt, hogy a tartozás végrehajtásához való jog időközben elévült, így az azt terhelő késedelmi pótlék is elévült." (41. oldal)

10. Észrevétel tartalma:

Jelentéstervezet 2.4 számú megállapításához tartozó, 43. oldalon található kijelentéshez:

„Így például, ha a tartozás végrehajtásához való jog 2024. június 30-án elévült a rendszer automatikusan felszámította és az adószámlára könyvelte 2024. novemberében a tartozás után a 2023. adóévet terhelő késedelmi pótlékot, figyelmen kívül hagyva azt a tényt, hogy a tartozás végrehajtásához való jog időközben elévült, így az azt terhelő késedelmi pótlék is elévült."

A jelölt szövegrésszel kapcsolatban jelezni kívánom, hogy a nettó késedelmi pótlék szankciós jellegére tekintettel annak megállapítására kizárólag a szankcionálandó mulasztás - azaz az adott fizetési kötelezettség elmulasztása - bekövetkezését követően kerülhet sor. Ennek megfelelően a késedelmi pótlék egy adott időszakra (éves vagy havi bontásban) minden esetben utólag kerül felszámításra és előírásra. E sajátosságból szükségszerűen következik, hogy az elévült tőketartozás esetén az elévülés időpontját követő esedékességgel előírt késedelmi pótlék még magában foglalja az elévülésig terjedő pótlékolási időszak utolsó részére eső pótlékrészt. Ezen, elévült tőke tartozásra jutó utolsó időszakra vonatkozó pótlékrész rendezése kizárólag az azt tartalmazó előírást követően válik lehetségessé.

10. Észrevétel kezelése: A 10. Észrevételt az Állami Számvevőszék nem fogadta el, melynek indoka:

Az észrevételben a NAV elismerte az ellenőrzött időszakban alkalmazott gyakorlatot. Ebben az esetben a jelentéstervezetben az évenkénti egyszeri pótlékfelszámítás és az elévült tételek törlése kapcsán hívtuk fel a figyelmet egy, az ellenőrzött időszakban fennálló folyamatokat érintő problémára. Eszerint a NAV az adott adóévet – naptári év – terhelő késedelmi pótlékot mindig a következő év novemberi esedékességgel számította fel és könyvelte az adószámlára. A késedelmi pótlék számításánál a pótlékalapot képező tartozás összegének napokra történő lebontásánál csak a pótlékfelszámítással érintett adóév eseményeit (kötelezettség előírás, törlés, befizetés, átvezetés stb.) vette figyelembe a rendszer, a következő időszak eseményeit már nem. Így az elévült adótartozás nyilvántartásból történő törléséről, illetve az elévült túlfizetés kezeléséről szóló 1033/2019/VEZ eljárási rendben leírtak szerint utólag, a folyószámla kezelési szakterületen manuálisan volt szükséges az elévült tartozásra előírt pótlékok törlése. Ugyanezen témakörre vonatkozott a 3. észrevétel, ezért a 3. észrevétel kezeléséhez írt indoklás jelen esetben is releváns. A jelentéstervezetben keretes írásban jeleztük, hogy a NAV tájékoztatása szerint a késedelmi pótlékfelszámítási gyakorlat 2025 január 1-től megújult, és az évi egy alkalommal történő pótlékelőírás helyett havonta számítja fel és írja elő a NAV a késedelmi pótlékot az adószámlán. Míg korábban az évi egyszeri központi pótlékfelszámítás révén a tartozás keletkezése és a rá eső pótlék előírása időben jelentősen elvált egymástól, addig a havi pótlékfelszámítás már valós idejű adószámlakönyvelést tesz lehetővé, amely által a leírt gyakorlat megszüntetésre került.

11. Észrevétel:

11. Észrevétellel érintett megállapítás:

3.1 megállapítás részlete: „Központi szinten kialakították a végrehajtási tevékenységhez kapcsolódó teljesítménymérés rendszerét, a teljesítmények visszamérése megtörtént. **Ugyanakkor a központi teljesítménymérés egy mutatóra épült, a teljesítménymérés eredménye minimálisan differenciálta az értékelt szervezeti egységeket, ezáltal a visszamérés módszerét nem célszerűen alakította ki a NAV.** A 2024. évtől bevezetett új ösztönzési rendszer már differenciált az igazgatóságok között, viszont a követeléskezelés hatékonysága az ellenőrzött időszakban csupán három hónapig volt része a minősítésnek, így nem volt alkalmas a követeléskezelési és végrehajtási tevékenység teljesítményének értékelésére." (43. oldal)

11. Észrevétel tartalma:

Jelentéstervezet 46. oldal, 3.1 számú megállapítása:

A végrehajtási szakterület elsődlegesen használt követeléskezelés hatékonysága mutatója kapcsán az alábbiakat szükséges hangsúlyozni a szervezeti teljesítménymérés és az attól önállóan működtetett szervezeti szintű ösztönzési rendszer kapcsán, és **ennek megfelelően kérem a leírtak pontosító módosítását**.

A NAV 2020-tól működő szervezeti szintű teljesítménymérési rendszerébe (a továbbiakban: TMR) 2023. októberétől került bevezetésre a „NAV követelések kezelésének hatékonysága" részmutató. A mutató - pontosan annak érdekében, hogy a végre nem hajtható hátralékok tekintetében végzett teljesítmény is mérhető legyen - mind a működő, végrehajtható, mind pedig a működő, de végre nem hajtható hátralékokkal szembe állítja a végrehajtási bevételeket. Pontosan annak érdekében, hogy a követeléskezelési és végrehajtási tevékenység mellett a fizetési kedvezményi és fizetésképtelenségi munka működő adózókat érintő része is mért legyen.

A TMR alapvető jellemzője, hogy NAV szinten követi nyomon a teljesítménycélok és –elvárások alakulását és teljesülését, így a hivatal a különböző szakmai tevékenységeihez kapcsolódóan meghatározza az elérendő célokat, célértékeket és ezeket mérő mutatószámokat, amellyel az egyes területeken megteremti a teljesítményalapú feladatellátás feltételeit, az eredményesség visszamérhetőségét. A célértékek teljesüléséért az egész NAV felel, azaz a kitűzött célok eléréséért a NAV valamennyi szerve felelős, akár közvetlenül, akár közvetve. A hozzájárulás módját és mértékét az egyes mutatószámok jellege határozza meg. Az egyes célértékek teljesülését természetesen befolyásolhatják akár a NAV-on belüli, akár attól független tényezők/események.

Így nem helytálló az a megfogalmazásuk, hogy „a teljesítménymérés eredménye minimálisan differenciálta az értékelt szervezeti egységeket, ezáltal a visszamérés módszerét nem célszerűen kialakította ki a NAV". A teljesítménymérésnek nem része a szervezeti egységenkénti követelmények megfogalmazása és azok értékelése, differenciálása.

Megállapításuk következő mondatában szereplő, 2024. évtől bevezetett új ösztönzési rendszernek (a továbbiakban: SZÖM) pedig teljesen más a funkciója, mint a TMR-nek, ugyanis a SZÖM a NAV adott évi szervezeti szintű anyagi ösztönzési és motivációs rendszerét szabályozza. Célja a hivatal hagyományos és stratégiai feladataira való összpontosítás elősegítése, a minél magasabb szintű teljesítményre való serkentés megteremtése, valamint az ahhoz kapcsolódó anyagi források szervek közötti elosztási módjának szabályozása évente két vonatkozási időszak alkalmazásával, amelyben az egyes időszakok esetében más-más részelemek kerülnek alkalmazásra. A 2024. évben az első vonatkozási időszakban valóban volt a területi szervek végrehajtási területe vonatkozásában részelem meghatározva, még pedig „Az igazgatóságok működő hátralékállományának

csökkentése a vonatkozási időszakban". 2024. év második vonatkozási időszakában, amely június 1-jén kezdődött ez a részelem nem került meghatározásra, mivel az adott időszak aktuálisabb feladataihoz kapcsolódó részelemek (pl.: igazgatósági elévültetések – amely szintén befolyásolja a hátralékállomány alakulását) kerültek meghatározásra.

Megjegyzem ugyanakkor, hogy 2025. első vonatkozási időszakában a végrehajtási terület újabb részelemmel került ösztönzésre, „A kiemelt végrehajtási cselekmények számosságának erősítése" részelemen, a második vonatkozási időszakban pedig a" Konvergálás mutató részelem - Az igazgatóságok ösztönzése a főbb végrehajtási cselekmények növelése céljából a vonatkozási időszakban" részelemen keresztül.

11. Észrevétel kezelése: A 11. Észrevételt az Állami Számvevőszék részben fogadta el, melynek indoka:

A jelentéstervezet „Az ellenőrzés eredményei" 2. pontjában megállapításra került, hogy a végrehajtási és követeléskezelési tevékenység szabályozási kereteit a NAV megfelelően kialakította. Ugyanakkor a végrehajtási ügyek száma tömeges ügyintézést tett szükségessé, ezért a vagyonfeltárási és végrehajtási feladatokat a területi igazgatóságok a gyakorlatban – a belső szabályozásban leírtakkal ellentétben – prioritás szerint előállított feladat listák alapján hajtották végre. A területi igazgatóságok a követeléskezelési és végrehajtási feladatokat egymástól függetlenül szervezték és leterheltségük eltérő mértékű volt.

Ha mindezek mellett figyelembe vesszük, hogy a követeléskezelési és végrehajtási terület feladatai elvégzésére a jogszabályok nem írnak elő a hatósági eljárásokra jellemző szigorú eljárási szabályokat (pl. sorrend, határidő), felvetődött a folyamatok országos szintű koordinációjának, a teljesítmény előírásának és visszamérésének szükségessége, melynek megléte vagy hiánya hatással volt a végrehajtási képességre.

A NAV 2020-tól működő szervezeti szintű teljesítménymérési rendszerével (a továbbiakban: TMR) kapcsolatban a jelentéstervezetben megállapításra került, hogy a követeléskezelés és végrehajtás területén egy mutatóra épült, a teljesítménymérés eredménye minimálisan differenciálta az értékelt szervezeti egységeket. Ez konkrétan azt jelentette, hogy a mutató célértékeként meghatározott 30%-os értéket néhány sajátos helyzetben lévő területi igazgatóság kivételével az értékelt területi igazgatóságok minden esetben teljesítették. A teljesítménymérés akkor célszerű, nevéből adódóan, ha valóban differenciáltan vissza képes mérni a teljesítményt. Az észrevétel szerint „A célértékek teljesüléséért az egész NAV felel, azaz a kitűzött célok eléréséért a NAV valamennyi szerve felelős, akár közvetlenül, akár közvetve." Amennyiben egy célérték teljesüléséért mindenki felelős, akkor valójában nincs felelőse az adott cél teljesülésének, ami szintén a teljesítménymérés célszerűtlenségét támasztja alá.

A 2024. évtől bevezetett új ösztönzési rendszerrel (a továbbiakban: SZÖM) kapcsolatban az ellenőrzött időszakra vonatkozóan került megfogalmazásra a megállapítás. Az észrevétel alapján megjegyzésként szerepeltetjük a leíró részben, hogy a NAV tájékoztatása szerint a 2025. évben mindkét vonatkozási időszak tekintetében a végrehajtási szakterület újabb részelemmel került ösztönzésre.

A teljesítménymérésre vonatkozó megállapítások a jelentéstervezet „Az ellenőrzés eredményei" 2. pontjában szereplő, a központi kordináció hiányára vonatkozó egyéb megállapításokkal együtt támasztják alá a jelentéstervezet 5. és 6. javaslatát.

Módosított megállapítás: 47. oldalon a SZÖM leíró résznél keretes írásban új szövegrészként szerepeltetve: A NAV tájékoztatása szerint a 2025. évtől kezdődően a SZÖM a végrehajtási terület tekintetében már tartalmazott részelemeket. Az év első vonatkozási időszakában „A kiemelt végrehajtási cselekmények számosságának erősítése" részelem, a második vonatkozási időszakban a "Konvergálás mutató - Az igazgatóságok ösztönzése a főbb végrehajtási cselekmények növelése céljából a vonatkozási időszakban"

részelem került alkalmazásra. Ezáltal javult a szakterület teljesítmény-visszamérési rendszerének célszerűsége. (47. oldal)

12-14. Észrevételek: az észrevételeket az ÁSZ elfogadta.

15. Észrevétel:

15. Észrevétellel érintett megállapítás:

„Az ezt követően fejlesztett integrált automatizált VEKTOR rendszert a NAV a fejlesztőtől hivatalosan átvette, azonban a rendszer kizárólag egy területi igazgatóságon került alkalmazásra, ahol a bevezetést követően érdemben csökkent a végrehajtási cselekmények száma. A VEKTOR országos bevezetésére az ÁSZ ellenőrzés időpontjában nem állt rendelkezésre ütemterv, ezért a VEKTOR informatikai fejlesztése nem volt eredményes." (42. oldal)

„A fejlesztés következő lépése a rendszerintegráció és a követeléskezelési és végrehajtási feladatok során az automatizmusok megvalósítása volt. Ezen feladatra indult a VEKTOR projekt, mely 2023. novemberében lezárásra került. Azonban a fejlesztés nem volt eredményes, mivel a rendszert a helyszíni ellenőrzés időszakában kizárólag egy területi igazgatóságon vezette be a NAV és nem rendelkezett az országos bevezetés további részletes ütemtervével." (54. oldal)

„A projekt 2023. év végén zárult, azonban a rendszer bevezetése az ÁSZ helyszíni ellenőrzésének lezárásáig kizárólag a NAV Nógrád Vármegyei Adó- és Vámigazgatóságán történt meg, az országos bevezetésre irányuló lépések az ellenőrzött időszakban nem voltak eredményesek. A VEKTOR rendszer országos bevezetésére az ÁSZ helyszíni ellenőrzésének időszakában nem állt rendelkezésre ütemterv." (7. oldal)

„A VEKTOR rendszer országos bevezetésére az ÁSZ helyszíni ellenőrzés időszakában nem állt rendelkezésre ütemterv, a helyszíni ellenőrzés során a NAV arról tájékoztatta az ÁSZ-t, hogy az országos bevezetés következő lépcsőjeként 2025. IV. negyedévében a Győr-Moson-Sopron Vármegyei Adó- és Vámigazgatóságon tervezik bevezetni a rendszert. Ezt követően, a nagyobb vármegyei tapasztalatok ismeretében, a helyzetértékelés és a bevezetés tapasztalatai alapján születik döntés a további igazgatóságokon való alkalmazására. Ezáltal az országos bevezetés időpontja az ellenőrzés lezárásakor nem volt ismert, a VEKTOR rendszer országos bevezetése nem volt eredményes.

A fent ismertetettek alapján a NAV 2021-2024. évi stratégiájában az ÁKR II. -VEKTOR rendszer fejlesztéseként kitűzött cél nem teljesült." (57. oldal)

15. Észrevétel tartalma:

Jelentéstervezet 58. oldal, 3.3 számú megállapítása kapcsán:

A jelentéstervezet több pontban is hivatkozik arra, hogy a VEKTOR országos bevezetése nem volt sikeres (8. és 61. oldal) valamint ebből következtetést tartalmaz arra, hogy a VEKTOR informatikai fejlesztése nem volt eredményes (45. és 58. oldal), melyek kapcsán az alábbiakat kívánom hangsúlyozni az országos bevezetés fokozatossága mellett.

A végrehajtási terület eredményessége, valamint a végrehajtási (költségvetési) bevételek teljesülése nagy mértékben függ a végrehajtási szakrendszertől. A VEKTOR rendszer több eleme - például a bevételek döntő többségét eredményező hatósági átutalási megbízás (inkasszó) - érdemben nem volt tesztelhető, ugyanis nem

áll rendelkezésre ezt lehetővé tevő integrált (a NAV mellett a MÁK-ot és a pénzintézeteket is magába foglaló) tesztkörnyezet. Ennek és más funkciók (jellemzően külső rendszerkapcsolatok) tesztelési lehetőségének hiányában az egyetlen logikus és kockázatminimalizáló megoldás a rendszer-bevezetés területi alapú szakaszolása volt: először bevezetve egy igazgatóságon, ahol ellenőrizhetők a tesztrendszerben nem tesztelhető funkciók (pl. inkasszó kiadás, cégbírósági értesítés), majd - megfelelő működés esetén - a használat fokozatos kiterjesztése, míg az eléri az országos szintet.

A fentiekre tekintettel a NAV az előzőek szerint szakaszolt bevezetési stratégiát alkalmazott, így a bevezetés sikertelensége, valamint ennek hiányára alapozott fejlesztés eredménytelensége nem állapítható meg kiemelve azt, hogy az ellenőrzési időszakot követően a rendszer bevezetése már összesen öt kis- közepes-, és nagy ügyszámú megyében is megtörtént, illetve további öt igazgatóságon már a megelőző tesztelés-betanítás fázisban van, tervezetten a jövő év eleji országos bevezetés érdekében. Az országos bevezetés megtörténtének szakaszolása egyértelműen rögzíthetően nem jelenti a fejlesztés eredménytelenségét.

A Nógrád Vármegyei Adó- és Vámigazgatóságon - ahol elsőként történt a bevezetés - a rendszer a kezdeti nehézségeket követően (melyek jelentős mértékben a migrációra vezethetők vissza), nagyrészt az automatizmusoknak köszönhetően kiemelkedő eredményeket produkál a főbb végrehajtási cselekmények tekintetében (pl. az inkasszók vagy a jövedelemletiltások darabszáma már az első évben jelentősen nőtt, úgy, hogy ezekre a cselekményekre fordított humánerőforrás számottevően kevesebb volt). Azóta további négy igazgatóságon (Győr-Moson-Sopron, Vas, Zala, Kelet-Budapest) történt meg a bevezetés és a rendszer használatának további kiterjesztése is folyamatban van.

15. Észrevétel kezelése: A 15. Észrevételt az Állami Számvevőszék részben fogadta el, melynek indoka:

A jelentéstervezet 3.3 számú megállapítását alátámasztó leíró részben (58-61. oldal) valamint a XI. sz. mellékletben (83. oldal) az ÁSZ részletesen ismerteti a VEKTOR projekthez kapcsolódó szerződés teljesítésének részleteit. A jelentéstervezetben szereplő adatok az alábbi információkon alapulnak.

A NAV „VEKTOR fejlesztése és támogatása" tárgyában nyílt közbeszerzési eljárást folytatott le, melynek nyerteseként a FORNAX ICT Kft. került kihirdetésre. A 2020. 06. 02-án megkötött szerződés szerint a vállalkozói díj mértéke nettó 2 900 mFt volt, a teljesítés időtartamát és az ellenérték fizetési határidejét I.-III. mérföldkőre osztva határozták meg. (7_1_KFP-901-2018 SZERZ.pdf) A szerződést a felek két alkalommal módosították, mely alapján mind a teljesítési tartalom, mind a teljesítés időtartama, mind a vállalkozói díj növelésre került. (7_2_KFP-901-2018 SZERZ. MÓD.pdf, 7_3_KFP-901-2018 SZERZ.MÓD.2.pdf és csatolt mellékletek) A végső szerződéses ár nettó 3 389,7 m Ft volt (bruttó: 4 305,0 mFt).

A I-III. mérföldkő teljesítési dokumentumai alapján a jelentéstervezet XI. sz. mellékletben (83. oldal) szereplő táblázat szerinti ütemezésben történt az egyes mérföldkövek teljesítésének leigazolása és a vállalkozói díjrészletek megfizetése. A projekt finanszírozása bruttó 3 746,7 m Ft értékben a KÖFOP-1.0.0-VEKOP-15-2016-0003 számú, „Adóügyi igazgatási eljárások egyszerűsítése, adminisztratív terhek csökkentése" elnevezésű kiemelt projekt részeként, európai uniós támogatásából valósult meg. A Miniszterelnöki Kabinetiroda Európai Uniós Fejlesztések Végrehajtásáért Felelős Helyettes Államtitkársága a kifizetéseket jóváhagyta, valamint a Pénzügyminisztérium Adó-és Vámigazgatósági Főosztálya PM/1420-1/2024 iktatószámú, 2024. 02.06–án kelt levelében foglaltak alapján a Miniszterelnöki Kabinetirodát vezető miniszter tájékoztatása szerint a projekt tekintetében a felhívás értelmében nem volt fenntartási időszak. (19_4_PM_KÖFOP_felmentés_fenntartás.pdf). Ugyanakkor a III. mérföldkő esetében projekt bruttó 558,3 m Ft értékben a NAV saját forrásából valósult meg, így ezzel kapcsolatban a költségvetési szervek felelős gazdálkodására vonatkozó elvárások kellett, hogy érvényesüljenek.

A III. mérföldkő zárására, és a teljes vételár fennmaradó részének kifizetésére a 2023. 11. 23-án kelt „Teljesítésigazolási jegyzőkönyv" alapján került sor, mely igazolta a szerződésben szereplő III. mérföldkő feladatainak teljesítését. (18_10_KFP_901-2018_3mfk_TIG.pdf) A jegyzőkönyv szerint: „A vállalkozó a következő, szerződésben meghatározott feladatokat végezte: Támogatta a Megrendelői end to end és migrációs tesztelést, valamint közreműködött a VEKTOR rendszer éles bevezetésében, továbbá elvégezte a fejlesztés értékelését." valamint „Jelen teljesítést igazoló jegyzőkönyv aláírásával igazolom, hogy a Vállalkozó által teljesített szolgáltatás megfelel a szerződésben meghatározott feltételeknek." Továbbá a „Teljesítésigazolási jegyzőkönyv" szerint a vállalkozó az III. mérföldkő lezárásakor eredménytermékként átadott egy 12 hónapos támogatási szolgáltatások ellátásáról szóló kötelezvényt, azaz a 2023. novemberi átadást követően egy év állt rendelkezésre a bevezetés során felmerülő hibák elhárítására. Ennek ellenére a VEKTOR rendszer bevezetése az ÁSZ helyszíni ellenőrzésének lezártáig (2025. 07. 22.) kizárólag egy területi igazgatóságon (Nógrád Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság) történt meg.

Az ÁSZ ellenőrzés EL-4039-078/2025 iktatószámú adatbekérő levelében nyilatkozatot kért arra vonatkozóan, hogy létezik-e az adatbekérés időpontjában hatályos dokumentum a VEKTOR rendszer országos bevezetésének ütemezésére, valamint az ütemterv megléte esetén kértük annak rendelkezésre bocsátását. A NAV ütemtervet nem bocsátott az ÁSZ rendelkezésére és a 2025. 06. 02-án kelt nyilatkozat szerint: „Az országos bevezetés következő lépcsőjeként a NAV 2025. IV. negyedévében tervezi bevezetni a VEKTOR rendszert a Győr-Moson-Sopron Vármegyei Adó- és Vámigazgatóságon. Ezt követően, a nagyobb vármegyei tapasztalatok ismeretében, a helyzetértékelés és a bevezetés tapasztalatai alapján születik döntés a további igazgatóságok bekapcsolására." (13_Nyilatkozat.pdf).

A fentiek alapján fenntartjuk azt a megállapítást, miszerint az országos bevezetésre irányuló lépések az ellenőrzött időszakban nem voltak eredményesek. Ugyanakkor figyelembe vesszük az alábbiakat:

Az észrevételezés során a NAV dokumentumokat bocsátott az ÁSZ rendelkezésére, melyek igazolják, hogy jelenleg a Nógrád Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság mellett az alábbi igazgatóságokon működik a VEKTOR rendszer:

Győr-Moson-Sopron Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság

Vas Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság

Zala Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság

Kelet-budapesti Adó- és Vámigazgatóság

A NAV Kelet-budapesti Adó- és Vámigazgatóságán folytatott interjú alapján megállapítható, hogy a fent megnevezett négy területi igazgatóságon a VEKTOR rendszer hibrid módon került bevezetésre. Ez azt jelenti, hogy a VEKTOR rendszerben a bevezetés időpontjától kezdődően újonnan indított ügyeket kezelnek. A Vektor bevezetésekor folyamatban lévő ügyek esetében továbbra is a korábbi szakrendszert használják, amely tehát kifutó jelleggel működik.

A fentiek alapján a jelentésben szerepeltetjük, hogy a jelentés véglegezésének időpontjáig a 23 területi igazgatóság közül összesen öt területi igazgatóságon – ebből négy igazgatóságon az újonnan induló ügyek esetében – bevezetésre került a VEKTOR rendszer és a tervek szerint 2027. év elején megvalósul a rendszer országos bevezetése és alkalmazása az újonnan induló ügyek esetében. Hibrid megoldásként a bevezetés előtt indított ügyek esetében a korábbi informatikai rendszert kifutó jelleggel továbbra is alkalmazzák.

Mivel a VEKTOR rendszer országos bevezetése még folyamatban van, a területi igazgatóságok jelentős részén még nem történt meg a bevezetés, a 7. javaslatot – amire vonatkozóan NAV észrevétel nem érkezett – továbbra is fenntartjuk.

Módosított megállapítás:

„Az ezt követően fejlesztett integrált automatizált VEKTOR rendszert a NAV a fejlesztőtől 2023. év végén hivatalosan átvette, azonban az ÁSZ jelentés lezárásáig a rendszer öt területi igazgatóságon került bevezetésre, ebből négy igazgatóság esetében kizárólag az új ügyek kezelésére. A NAV tájékoztatása szerint az országos bevezetés az újonnan induló ügyek esetében 2027. évben várható. Így a VEKTOR rendszer a jelentés lezárásáig országosan nem került teljeskörűen bevezetésre." (42. oldal)
„A fejlesztés következő lépése a rendszerintegráció és a követeléskezelési és végrehajtási feladatok során az automatizmusok megvalósítása volt. Ezen feladatra indult a VEKTOR projekt, mely 2023. novemberében lezárásra került. Azonban a VEKTOR rendszer a jelentés lezárásáig országosan nem került teljeskörűen bevezetésre. A rendszert a helyszíni ellenőrzés időszakában egy területi igazgatóságon működtette a NAV, a jelentés lezárásáig a NAV tájékoztatása szerint további négy igazgatóságon került bevezetésre, kizárólag az új ügyek kezelésére. A NAV tájékoztatása szerint országos bevezetés az újonnan induló ügyek esetében 2027. évben várható." (54. oldal)
„A projekt 2023. év végén zárult, azonban a rendszer bevezetése az ÁSZ jelentésének lezárásáig öt területi igazgatóságon történt meg, négy igazgatóságon kizárólag az új ügyek kezelésére. Az országos bevezetés az újonnan induló ügyek esetében a NAV tájékoztatása szerint a 2027. évben várható." (7. oldal)
„A VEKTOR rendszer országos bevezetésére az ÁSZ helyszíni ellenőrzés időszakában nem állt rendelkezésre ütemterv, a helyszíni ellenőrzés során a NAV arról tájékoztatta az ÁSZ-t, hogy az országos bevezetés következő lépcsőjeként 2025. IV. negyedévében a Győr-Moson-Sopron Vármegyei Adó- és Vámigazgatóságon tervezik bevezetni a rendszert. Ezt követően, az ÁSZ jelentés lezártáig további négy területi igazgatóság vezette be a rendszert (Kelet-budapesti Adó- és Vámigazgatóság, Győr-Moson-Sopron Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság, Vas Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság, Zala Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság), azonban kizárólag az új ügyek kezelésére. A 23 területi igazgatóságból öt igazgatóság esetében történt meg a rendszer használatba vétele, hibrid módon, mivel a VEKTOR bevezetésekor folyamatban lévő ügyek esetében továbbra is a korábbi szakrendszert használják, amely tehát kifutó jelleggel működik. A NAV tájékoztatása szerint az országos bevezetés várhatóan a 2027. évben történik meg." (57. oldal)

16. Észrevételt az ÁSZ elfogadta

<u>17. Észrevétel:</u>

17. Észrevétellel érintett javaslat:

5. javaslat: „A NAV Központi Irányítás kísérje figyelemmel a végrehajtásra történő leválogatás összeghatárait az egyes területi szervek esetében, valamint dolgozzon ki módszertant az egyes területi szervek követeléskezelési és végrehajtási szakterületei leterheltségének, és az egyes követeléskezelési és végrehajtási cselekmények eredményének visszamérésére, valamint működtesse a visszamérési rendszert." (58. oldal)

17. Észrevétel tartalma:

Jelentéstervezet 62. oldal, a NAV elnökének címzett 5. számú javaslatához:

Az ellenőrzés **nem veszi figyelembe a vizsgált időszakban is már működtetett heti jelentési rendszert**, mely igazgatósági szinten vizsgálta a követeléskezelési és végrehajtási szakterület főbb darabszámait, annak érdekében, hogy minden igazgatóság számára transzparens legyen a teljesítménye és az esetleges eltérések. **Kérem** ennek megfelelően a **javaslat felülvizsgálatát**.

17. Észrevétel kezelése: A 17. Észrevételt az Állami Számvevőszék nem fogadta el, melynek indoka:

Az észrevételezett javaslat nem kizárólag a teljesítési darabszámok figyelemmel kísérésére, és a területi igazgatóságok részére történő ismertetésére vonatkozik, annál tágabban javasolja, hogy a NAV Központi Irányítás mérje vissza a végrehajtásra történő leválogatás összeghatárait, az egyes területi szervek követeléskezelési és végrehajtási szakterületeinek leterheltségét, és az egyes követeléskezelési és végrehajtási cselekmények eredményét. A jelentéstervezetben „Az ellenőrzés eredményei" 1. és 2. pontjában a követeléskezelési és végrehajtása folyamat ismertetésekor részleteiben levezetésre kerül a javaslat megfogalmazásának indoka. A szövegben zárójelben megtalálható az adott megállapításokból következő javaslat száma.

A jelentéstervezetben leírtak összegzéseként az „Összefoglalás" rész tartalmazza, hogy a leválogatási összeghatárok szűrési paramétereinek meghatározása, a végrehajtott leválogatások gyakorisága a területi igazgatóságok helyi adottságokra optimalizált célszerű döntései alapján – a helyi erőforrások figyelembevételével – valósult meg, így a leválogatási összeghatárok területi igazgatóságonként eltértek. Ezáltal a végrehajtásra történő leválogatást, valamint a teljesítésre történő felhívást befolyásolta, hogy az adós lakóhelye, székhelye szerinti mely NAV területi igazgatóság illetékességébe tartozott. A végrehajtási ügyek nagy száma miatt a gyakorlatban a feladatok ellátásának sorrendjét a területi igazgatóságok célszerűségi elvek mentén priorizálták, majd az így előállított feladat listák alapján hajtották végre. A területi igazgatóságok a követeléskezelési és végrehajtási operatív feladatokat egymástól függetlenül szervezték. Az egy alkalmazottra jutó végrehajtási cselekmények száma – különösen a legnagyobb bevételt eredményező inkasszók esetében – jelentősen eltért az egyes igazgatóságokon. A követeléskezelési és végrehajtási szakterületen a NAV nem alkalmazott központi mutatószámokat a folyamatok időigényének, erőforrásigényének felmérésére, a NAV nyilatkozata szerint az ilyen típusú mutatókat és elemzéseket az egységes és stabil informatikai környezet kialakítását követően tervezték bevezetni.

Mindezek indokolttá teszik az észrevételben ismertetett heti jelentési rendszernél tágabb visszamérési rendszer kialakítására és működtetésére vonatkozó javaslat fenntartását. Megjegyezzük, hogy az 5. javaslathoz szorosan kapcsolódik, abból következik a 6. javaslat. Javasoljuk a visszamérési adatok alapján – megfontolva a jelentésben szereplő ÁSZ véleményeket – lépések tételét az adó-és vámszakmai hátralékok végrehajtásából származó költségvetési bevételek növelése érdekében.

18. Észrevétel:

18. Észrevétellel érintett megállapítás:

VI. sz melléklet táblázata: „A végrehajtással vagy egyéb eljárással nem érintett, elévülés miatti törölt, 1 m Ft feletti egyedi tételek összeg szerinti és az érintett adóalanyok száma szerinti megoszlása a területi igazgatóságok között a 2024. évben" (94. oldal)

Összefoglalás: „A hátralékok egy része úgy évült el, hogy előtte nem történt a hátralékok behajtását célzó végrehajtási vagy egyéb eljárás. A 2024. évben 95 757 adóalany esetében összesen 16,9 Mrd Ft összegben töröltek úgy elévülés miatt hátralékot, hogy a hátralékok vonatkozásában több éven keresztül semmilyen behajtást célzó cselekmény nem történt. Ez különösen a magánszemélyek esetében volt jellemző. Az ilyen hátralékok egy része összességében jelentős, de fajlagosan kis összegű volt, azonban más részük szintén jelentős összegű és fajlagosan egy millió Ft-ot meghaladó volt. Az ÁSZ véleménye szerint a fajlagosan nagyösszegű hátralékok vonatkozásában minden esetben meg kell kísérelni a hátralék beszedését, mert ennek hiányában a központi költségvetést kár érheti." (6.-7. oldal)

18. Észrevétel tartalma:

Jelentéstervezet 78. oldal, VI. számú melléklet, valamint az abból levont összegző megállapítás (7. oldal) kapcsán:

Miként a 2.4 számú megállapításnál helyesen rögzítésre került, ha a tőkekövetelés elévült, a vonatkozó késedelmi pótlékot is elévültnek kell tekinteni. Mivel a tartozást terhelő késedelmi pótlékot az adóhatóság a 2024. évben és az azt megelőző években is utólag, évi egy alkalommal számította fel, így ezen késedelmi pótlék tartozások elévülése okán az adóhatóság már nem indíthat végrehajtást, illetve folyamatban lévő eljárásban nem foganatosíthat végrehajtási cselekményt. A mintatételek vizsgálata alapján megállapítható, hogy számos esetben ezen okból **indokoltan és jogszerűen nem folytatott végrehajtást a NAV** az adott hátralék elévülés jogcímen történő törlését megelőzően tekintettel arra, hogy **a késedelmi pótlék, mint járulékos kötelezettség osztotta a már elévült tőketartozás sorsát**.

A szakterületen ütemezetten folyik az elévülések nyomon követése, a követeléskezelés-végrehajtás területén folyamatos az elévülés vizsgálata. Ugyanis a végrehajtási eljárás megindítása előtt és az eljárás során a követeléskezelés tételenként, a tétel esedékességét vizsgálva megállapítja, hogy beállt-e az elévülés. Szabályszerűen csak az el nem évült tételre indulhat végrehajtási eljárás.

Konkrét ügyek az elévült tőke után elévülés jogcímen törölt pótlékok (természetes személyek):

8349142219, 8407981133, 8374710691, 8374982985, 8375593761, 8458650665, 8369554180, 8377865386, 8354800202, 8355212436, 8452112602, 8374164530, 8392935004, 8410633280, 8357023304, 8391264769, 8329622487, 8320620422, 8391310329, 8395841817

Konkrét ügyek elévült tőke után elévülés jogcímen törölt pótlékok (gazdálkodók):

8356871050, 8392183487, 8327975234, 8378313468, 8461202171, 8401833175, 23917842, 8378452301, 8356520398, 18497647, 8445880594, 13609317, 20546982, 25524640, 8381542804, 25061260, 8419883921, 14248094, 14351660, 23460704

Jelezni kívánom továbbá, hogy a mintatétel táblázat elhunyt, megszűnt adózókat is tartalmazott. A mintatételek részletes vizsgálata alapján megállapítható volt, hogy számos esetben az elévülés beálltát sok évvel megelőzően beállt „megszűnt" állapot ténye képezte - jogszerűen és szakszerűen - a végrehajtási eljárás akadályát, mivel az adózó a tartozás elévülés jogcímen történő törlésének időpontjában már nem működő adóalanynak számított, így ezekben az esetekben a NAV végrehajtási eszközökkel már nem léphetett fel a megtérülés érdekében.

Konkrét ügyek elhunyt magánszemélyekre:

8405642471, 8322934459, 8268723122, 8373911510, 8320195403, 8303430351, 8322066015, 8223381745, 8215201245, 8313744170, 8342032280.

Konkrét ügyek megszűnt gazdálkodókra:

16935516, 13955955, 14704415, 24207366. 10

18. Észrevétel kezelése: A 18. Észrevételt az Állami Számvevőszék részben fogadta el, melynek indoka:

Az ÁSZ a követeléskezelési és végrehajtási ügyeket két módszertan szerint értékelte és elemezte:

Az A) esetben a mintatételeket az EL-4039-008/2024 iktatószámú adatbekérő levélben kért, tartalmában leegyeztetett és a NAV által rendelkezésre bocsátott végrehajtási adatbázisból választottuk ki (Vh adatbázis_2024.08.22_I rész.xlsx és Vh adatbázis_2024.08.22_II rész.xlsx). Az adatbázisból 60 db olyan, az ellenőrzött időszakban 1 m Ft feletti hátralékkal rendelkező adózó került kiválasztásra, melyek az ellenőrzött időszakban 1-es minősítő kóddal rendelkeztek, azaz élő, működő adózók voltak. Az 1-es minősítő kód, mint szűrési feltétel fontos volt, mivel olyan hátralékok esetében kívántuk vizsgálni, megérteni a követeléskezelési és végrehajtási folyamatot, ahol volt lehetőség ezen feladatok elvégzésre. Ezen mintatételek között nem szerepeltek elhunyt, megszűnt adózók. A mintatételként kiválasztott hátralékos adózók hátralékával kapcsolatos követeléskezelési és végrehajtási tevékenység ellenőrzési megállapításai összefoglalva a 4. táblázatban (28-29. oldal), valamint folyamatosan ismertetve „Az ellenőrzés eredményei" 1. és 2. pontjában találhatóak, hivatkozva a 4. táblázatra.

Az észrevételben felsorolt adószámok/adóazonosító jelek nem kapcsolódnak a kiválasztott mintatételekhez. Az észrevételben a „mintatétel táblázat" és „mintatétel" kifejezés nem az ellenőrzés során kiválasztott mintatételekre, hanem az alább ismertetett B) esetre, az elévülés miatt törölt tételek adatbázisára vonatkozik, amely adatbázisból NEM került kiválasztásra mintatétel, hanem az ADATBÁZIS EGÉSZÉNEK elemzését végeztük el.

A B) esetben az EL-4039-091/2026 iktatószámú adatbekérő levélben megadott tartalommal kértük a 2022 - 2024. években elévülés miatt törölt hátralékok analitikáját, melyet rendelkezésünkre is bocsátottak (Gazd_évülés.xlsx és Msz_évülés.xlsx). Az adatbázisok – az elévülés miatt törölt hátralékok analitikájának teljességéből adódóan – bizonyára tartalmazzák, tartalmazniuk is szükséges a megszűnt, elhunyt adózók elévülés miatt törölt hátralékát is, ugyanakkor az elemzés az adatbázis egészére kiterjedt. A két adatbázis elemzését számszerűsíti a VI. sz melléklet (78. oldal), részletesebb elemzését tartalmazza „Az ellenőrzés eredményei" 2.4. megállapítása (41-42. oldal és 43. oldal első bekezdés), valamint röviden összefoglalja az Összefoglaló 7. oldal első bekezdése, melyhez az észrevétel kapcsolódik. Az elévülés miatt törölt hátralékok analitikájában szerepelnek olyan adózók is, melyek esetében a NAV önhibáján kívül végrehajtási eszközökkel már nem léphetett fel a megtérülés érdekében. A hátralékok beszedésének azon nehézségeit, melyek a NAV hatáskörén kívüli okokra vezethetők vissza bemutattuk „Az ellenőrzés eredményei" 2.4. megállapítása 43. oldal első bekezdésében: „A magánszemélyek esetében különösen figyelemre méltó, hogy a 2024. évben mindössze 31 adóalany 9,2 Mrd Ft összegű végrehajtás alá nem vont hátraléka tette ki a végrehajtás alá nem vont, elévülés miatt törölt hátralék jelentős részét. A gazdálkodók esetében az 5 m Ft feletti egyedi összegű, végrehajtással vagy egyéb eljárással nem érintett adózók jelentős része egyéni vállalkozó volt. Az adóköteles ügyletekhez sok esetben csak nevüket adó magánszemély és egyéni vállalkozó adózók felkutatása nehezebb, mint a gazdasági társaságok esetében. Ezen adóalanyok felhalmozott hátraléka a költségvetés elveszett bevétele és ezen probléma túlmutat a NAV követeléskezelési és végrehajtási tevékenységén."

Azért, hogy az Összefoglalóban is szerepet kapjon ezen szempont, az Összefoglaló 7. oldal első bekezdésének utolsó mondatát töröljük, és kiegészítjük a bekezdést.

Módosított megállapítás:

„A hátralékok egy része úgy évült el, hogy előtte nem történt a hátralékok behajtását célzó végrehajtási vagy egyéb eljárás. A 2024. évben 95 757 adóalany esetében összesen 16,9 Mrd Ft összegben töröltek úgy elévülés miatt hátralékot, hogy a hátralékok vonatkozásában több éven keresztül semmilyen behajtást célzó cselekmény nem történt. Ez különösen a magánszemélyek esetében volt jellemző. Az ilyen hátralékok egy része összességében jelentős, de fajlagosan kis összegű volt, azonban más részük szintén jelentős összegű és fajlagosan egy millió Ft-ot meghaladó volt. **Az adóköteles ügyletekhez sok esetben csak nevüket adó magánszemély és egyéni vállalkozó adózók felkutatása nehezebb, mint a gazdasági társaságok esetében. Ezen adóalanyok felhalmozott hátraléka a költségvetés elveszett bevétele és ezen probléma túlmutat a NAV követeléskezelési és végrehajtási tevékenységén.**" (6.-7. oldal)

<u>19. Észrevétel:</u>

19. Észrevétellel érintett megállapítás:

Az észrevétel nem kapcsolódik konkrét megállapításhoz.

19. Észrevétel tartalma:

Végezetül arra is fel szeretném hívni a figyelmet, hogy a **COVID-19 járvány** okozta veszélyhelyzetben a NAV valamennyi futó végrehajtási eljárása szünetelt az 57/2020. (III. 23.) kormányrendelet alapján. Emiatt a vizsgált időszakban nem egy általános, üzemi működést, hanem egy rendkívüli és korábban soha elő nem forduló helyzetet kellett feldolgozni az igazgatóságoknak.

Javaslom továbbá, hogy az ellenőrzés vegye figyelembe az **OECD-nek az adóhatóságok követelésállományát értékelő és összehasonlító kiadványai**t, melyek bemutatják, hogy a NAV teljesítménye hasonló hatékonyságú, mint az OECD tagállamok adóhatóságaié. A hátralékállomány növekedésében Magyarország a 2024-es OECD jelentésben a huszonhetedik helyen állt az ötvenhárom vizsgált országból, 2025-ben a harmincadikon az ötvenkettőből. Szintén az átlaghoz közeli az eredmény a behajthatónak tekinthető állományt tekintve: az OECD átlag a 2024-es jelentésben 30%, a 2025-ösben 36%, Magyarországon ez az arányszám mindkét évben 30% körüli érték volt.

19. Észrevétel kezelése: A 19. Észrevételt az Állami Számvevőszék nem fogadta el, melynek indoka:

Az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során a végrehajtással kapcsolatban teendő intézkedésekről szóló 57/2020. (III. 23.) Korm. rendelet a 2020. 03.24. - 2020. 07.03. közötti időszakban állapított meg eltérést a végrehajtási eljárások általános szabályaihoz képest. Az ÁSZ ellenőrzés ellenőrzött időszaka a 2022 - 2024. évek voltak. Bár bizonyos, hogy okozott ügytorlódást a végrehajtási eljárások szüneteltetése, de az ellenőrzött időszakot figyelembe véve, ez már nem volt olyan közeli hatás, mely az ellenőrzött időszakra megtett megállapításokat befolyásolná.

Jelen ellenőrzésnek nem volt tárgya az egyéb országok hátralékállományán alapuló hatékonysági összehasonlítás. A hátralékállomány növekedését, a behajtható hátralék arányát számos tényező befolyásolja, ezek közül csak egyik tényező a követeléskezelési és végrehajtási tevékenység. Az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 5. § (8) bekezdése alapján ÁSZ ellenőrzi az állami adóhatóság adóztatási tevékenységét, így az ÁSZ tevékenységének fókuszában a jövőben is folyamatosan helyet kap az adóztatás, ezen belül a NAV adóztatási tevékenységének ellenőrzése, melynek során a hátralékállományt befolyásoló egyéb tényezők akár nemzetközi összehasonlítása is megvalósulhat.

II. FÜGGELÉK: ELLENŐRZÉSI MEGKÖZELÍTÉS

AZ ELLENŐRZÉS JOGALAPJA

Az ellenőrzés jogszabályi alapját az ÁSZ tv.[51] 5. § (8) bekezdésének előírásai képezték.

AZ ELLENŐRZÉS CÉLJA

Az ellenőrzés célja annak értékelése volt, hogy a NAV végrehajtási eljárást megelőző intézkedései, valamint a végrehajtható adó- és vámszakmai hátralékállományára vonatkozó követeléskezelési és végrehajtási tevékenysége megfeleltek-e a jogszabályi és belső előírásoknak, a követeléskezelési és a végrehajtási intézkedések során betartották-e a jogszabályi és belső szabályozó eszközökben szereplő előírásokat, megtették-e a szükséges intézkedéseket.

Az ellenőrzés célja volt továbbá – amennyiben lehetséges – a NAV végrehajtási képességének célszerűségi és eredményességi értékelése, amennyiben erre nincs elegendő információ, a követeléskezelési és végrehajtási folyamat problémáinak kigyűjtése. Ezen felül az ellenőrzés célja volt a végrehajtható hátralékállomány alakulását befolyásoló tényezők fenti módon történő értékelése, ezen belül kiemelten az általános közigazgatási végrehajtói státusz, valamint a feladatok informatikai támogatottságának hatása a végrehajtási képességre, a költségvetési bevételek teljesülésére.

AZ ELLENŐRZÉS TÍPUSA

Kombinált ellenőrzés

AZ ELLENŐRZÉS TÁRGYA

Az ellenőrzés tárgyát képezték a NAV adó- és vámszakmai hátralékállományára vonatkozó követeléskezelési tevékenységén belül a végrehajtható hátralék megállapításának, valamint a végrehajtási eljárást megelőző intézkedések szabályozási kereteinek kialakítása, a végrehajtási eljárást megelőző intézkedések megvalósítása. Az ellenőrzés tárgya volt továbbá a vagyonfeltárási tevékenység, a végrehajtási eljárások és ideiglenesen eredménytelen végrehajtással érintett tartozásállomány kezelése jogszabályoknak és belső szabályozási eszközöknek való megfelelősége, valamint a végrehajtási eljárás során alkalmazott intézkedések értékelése.

Az ellenőrzés, elemzés tárgyát képezték a végrehajtási eljárást megelőzően kiadott fizetési tájékoztatók és felszólítások mennyisége, hatása, valamint a tartozás, illetve a végrehajtáshoz való jog elévüléséhez kapcsolódó gyakorlat, az elévüléssel törölt hátralékok alakulása.

Elemzés tárgya volt továbbá a végrehajtási tevékenységhez kapcsolódó célok meghatározása és nyomon követése, a hátralékkezelési és végrehajtási tevékenységet támogató informatikai rendszer fejlesztésének célszerűsége és a végrehajtási tevékenység eredményességére gyakorolt hatása, valamint az általános közigazgatási végrehajtói státuszból fakadó feladatok hatása az adóvégrehajtási képességre.

AZ ELLENŐRZÉS HATÓKÖRE ÉS TERÜLETE

A NAV jogi személyiséggel rendelkező, a nemzetgazdasági miniszter irányítása alatt álló, államigazgatási és fegyveres rendvédelmi feladatokat ellátó központi hivatalként működő központi költségvetési szerv. Az ellenőrzött 2022-2024. években a NAV felügyeletét az adópolitikáért felelős miniszter a Pénzügyminisztérium útján látta el. A NAV elnökének feladat- és hatáskörét az ellenőrzött időszakban– a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 150. §-ban foglaltak szerint – a Kormány kijelölése alapján a Pénzügyminisztérium Nemzeti Adó- és Vámhivatal vezetéséért felelős államtitkára gyakorolta. A pénzügyminiszter, valamint a Pénzügyminisztérium adópolitikával kapcsolatos feladatait a 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 103. § (1) bekezdés 2025.01.01-jétől hatályos 21. pontja alapján 2025. évtől a nemzetgazdasági miniszter, valamint a Nemzetgazdasági Minisztérium vette át. Az ellenőrzött időszakban a NAV működésére, ezen belül az adó- és vámszakmai hátralékállományára vonatkozó követeléskezelési és végrehajtási tevékenységével kapcsolatos feladatainak ellátására vonatkozó alapvető törvényi előírásokat a NAV tv.[52], az Art., az Air[53], az Avt, valamint a Vht.[54] tartalmazták. A jogszabályokban és a NAV Alapító Okiratában rögzített feladatok szervezeti szintek szerinti bontását, az elszámoltathatóság alapját képező felelősségi szabályokat a NAV $SZMSZ_{1,2}$ rögzítette, míg a konkrét, részletes feladatmegosztást a NAV szervezeti egységek Ügyrendjei tartalmazták.

A NAV a hátralékok beszedésére különféle módszert alkalmazott az ellenőrzött időszakban. A végrehajtási eljárásokon kívül a hátralékok beszedése érdekében többek között a NAV hitelezői igényt érvényesített felszámolási, valamint csőd- és vagyonrendezési eljárásban. Az ellenőrzés ezen eljárások közül a végrehajtási eljárással és azt megelőző követeléskezelési feladatokkal kapcsolatos adó- és vámszakmai hátralékállományra vonatkozó beszedési tevékenységet vizsgálta. Az ellenőrzés a rendelkezésre álló adatok elemzésén keresztül kiterjedt a végrehajtási képességet korlátozó tényezők beazonosítására, ezen belül a végrehajtáshoz kapcsolódó célok meghatározására és nyomon követésére, az általános közigazgatási végrehajtói státusz hatására, valamint a tevékenység informatikai támogatottságának célszerűségére, eredményes megvalósulására.

A NAV az adó- és vámszakmai hátralékállományára vonatkozó követeléskezelési és végrehajtási tevékenységét központi és területi szervei útján látta el. A NAV $SZMSZ_{1,2,}$ valamint a KI Ügyrendjei[55] szerint a KI-FVF irányította az adó- és vámszakmai hátralékokkal kapcsolatos követeléskezelési és végrehajtási feladatokat, felügyelte a területi szervek ezirányú szakmai tevékenységét, ellátta a feladatellátást támogató NAV belső szakrendszerek szakmai felügyeletét.

A területi szervek megnevezése 2023. január 1-től vármegyei (fővárosi) adó- és vámigazgatóságokra változott, 2022. december 31-ig a megnevezésük megyei (fővárosi) adó- és vámigazgatóságok voltak. A területi szerveknél a NAV $SZMSZ_{1,2}$ alapján a követeléskezelési és végrehajtási tevékenységet a végrehajtási igazgatóhelyettesek által irányított követeléskezelési (fő)osztályok és végrehajtási (fő)osztályok végezték. A végrehajtási igazgatóhelyettes irányítási jogkörébe tartozott ezen kívül a fizetési kedvezmények (fő)osztálya, amely valamennyi – így a végrehajtási eljárásokon kívüli - fizetési kedvezmény kezelését végezte, valamint a fizetésképtelenségi (fő)osztály, amely feladatköre a végrehajtási eljáráson kívüli egyéb eljárásokra terjedt ki, többek között a csőd-, a felszámolási, a végelszámolási, a kényszertörlési, az adósságrendezési és a vagyonrendezési eljárásokra. Az ellenőrzés tárgyával összhangban a követeléskezelési (fő)osztályok és végrehajtási (fő)osztályok feladatellátása képezte az ellenőrzés hatókörét és területét.

AZ ELLENŐRZÖTT IDŐSZAK

Az 1. és 2. fókuszterület tekintetében a 2022-2024. évek, kiegészítve a hátralék keletkezésének időpontjáig és kitekintéssel a helyszíni ellenőrzés lezárásának időpontjáig (2025. július 22.). A 3. fókuszterület esetében – az általános közigazgatási végrehajtói státusz bevezetésének, valamint a hátralékkezelési és végrehajtási tevékenység informatikai fejlesztéseinek időpontjára tekintettel – a 2017-2024. évek, kitekintéssel a helyszíni ellenőrzés lezárásának időpontjáig (2025. július 22.).

AZ ELLENŐRZÉSI KRITÉRIUMOK

FÓKUSZTERÜLET	ELLENŐRZÉSI KRITÉRIUMOK
1. Végrehajtási eljárást megelőző intézkedések	Avt. 7. § (1) bekezdés 1. és 22. pontja, 30-31. § Art. 46. §; Ctv. 118.§ (2) Áht. 10.§ (5) Ávr. 13.§ (5) 57/2020. (III. 23.) Korm. Rend[56] 9. § NAV $SZMSZ_{1,2}$ 3.függelék 3.5 rész 1. és 3-4. pontjai NAV KI Ügyrendjei BEKOR szabályzat 1004/2022/ASZH eljárási rend 1003/2022/ASZH eljárási rend 1130/2017/VNH eljárási rend[57] 1007/2022/ VEZ eljárási rend 1023/2023 ELN eljárási rend 5027/2020/FVF körlevél 5001/2022/ VHSZF körlevél 5006/2023/FVF operatív körlevél[58] 5008/2024/FVF körlevél[59] 5020/2024/213. intézkedési tervet tartalmazó körlevél A Nemzeti Adó-és Vámhivatal 2021 és 2024 közötti időszakra vonatkozó stratégiája NAV KI-FVF éves beszámolók 2016 - 2021. között a NAV Évkönyvek
2. A végrehajtási tevékenység	Avt. 5.§; 6.§; 11.§; 13. § (1)-(2);16. § (1)-(3); 18.§ (1) d); 19. §; 20. §; 21.§; 29.§; 30. § (2); 39. §, 40.§;41. § (1)-(2);42. § (1); 43-46.§; 48. § (1); 51-56.§; 57.§, 58.§ (1); (3); 82.§; 88-94.§ Art. 60. §; 74/A; 75. §; Ctv. 26. § (1) bekezdés i) pont; (4)-(5). §; Vht. 46. § (3) bekezdés NAV KI Ügyrendjei BEKOR szabályzat 1009/2016/VHN eljárási rend[60] 1075/2018/VNH eljárási rend[61] 1129/2018/VEZ eljárási rend[62] 1104/2018/VNH eljárási rend[63] 1088/2018 VNH eljárási rend[64] 1095/2018 VNH eljárási rend[65] 1082/2018/VNH eljárási rend[66] 1033/2019/VEZ eljárási rend 1041/2019/VEZ eljárási rend[67]

FÓKUSZTERÜLET	ELLENŐRZÉSI KRITÉRIUMOK
	1004/2022/AHSZ eljárási rend 1007/2022/VEZ eljárási rend 1015/2022/ASZH eljárási rend[68] 1003/2022/ASZH eljárási rend 1052/2023/ASZEH eljárási rend[69] 1026/2022 ASZEH eljárási rend[70] 1023/2023/ELN eljárási rend 1069/2018/VNH eljárási rend[71] 5009/2023/FVF körlevél[72] NAV KI-FVF éves beszámolók
3. Végrehajtási képességre ható tényezők alakulása	Bkr. 6.§ (3) Ákr. 134. § (1); 106. § (1) Avt. 13. §; 14.§; 124/A. § d) pont; 106.§ (1) Kbt.[73] 141. § (4) bekezdés b) és c) pont 2016. évi CL. törvény 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet[74]1.§; 1/D § (6) 38/2012. (III. 12.) Korm. rendelet[75] 50/2013. (II.25.) Korm. rendelet[76] NAV SZMSZ$_{1,2}$ 4; 9. § a, g pontok; 19. § NAV SZMSZ$_1$ 33. § (1.) bekezdés b) pont, 68.§ NAV SZMSZ$_2$ 32. § (1.) bekezdés b) pont; 67 NAV KI Ügyrendjei BEKOR szabályzat TMR szabályzat SZÖM 1054/2019/VEZ eljárási rend[77] 1001/2022/ELN eljárási rend[78] 1046/2023/ELN eljárási rend[79] 5016/2017/VEZ körlevél[80] 5041/2018/VEZ körlevél 5002/2021/FVF körlevél[81] 5007/2024/FVF körlevél[82] 6001/2023 módszertani segédlet a fizetésképtelenséggel és a végrehajtással kapcsolatos perekhez 6002/2023 módszertani segédlet a végelszámolási eljárás során lefolytatható támogatói eljáráshoz 6003/2023 módszertani segédlet a perelőkészítő ellenőrzés lefolytatásához

AZ ELLENŐRZÉS MÓDSZERE ÉS AZ ELLENŐRZÉSI BIZONYÍTÉKOK KÖRE

Az ellenőrzést a nemzetközi standardokat irányadónak tekintve az ellenőrzési program szempontjai, az ellenőrzött időszakban hatályos jogszabályok, az ellenőrzés szakmai szabályok és módszertan(ok) figyelembevételével végezte az ÁSZ.

Az ellenőrzési bizonyítékként felhasználható adatforrások közé tartoztak egyrészt az ellenőrzéshez az ellenőrzött szervezet által rendelkezésre bocsátott dokumentumok, tanúsítványok, adatok, adatbázisok, másrészt adatforrásként került felhasználásra minden – az ellenőrzés folyamán – feltárt, az ellenőrzés szempontjából információkat tartalmazó dokumentum. Az ellenőrzési kérdések megválaszolásához szükséges bizonyítékok megszerzése a következő ellenőrzési eljárások alkalmazásával történt:

dokumentumelemzés, megfigyelés, összehasonlítás, elemző eljárás, mintavétel, helyszíni szemrevételezés és helyszíni interjú.

A nem statisztikai alapú mintavétel a NAV által rendelkezésünkre bocsátott adatbázisokból kockázati alapon képzett csoportokból történt.

A mintavételezésre egyrészt a követeléskezelési és végrehajtási tevékenység jogszabályi megfelelőségének ellenőrzése, valamint az intézkedések során a szabályozó eszközökben szereplő előírások betartásának, a szükséges intézkedések megtételének értékelése érdekében került sor. A nem statisztikai mintavételezési eljárással ellenőrzött területeken az értékelés kivetítés nélkül az egyes mintatételek tételes ellenőrzése alapján történt, a tények feltárása és azok összegzése során a megállapítások az ellenőrzött tételekre vonatkoznak. Másrészt mintavételezéssel vizsgáltuk meg a külső megkeresésre folytatott pénzkövetelés behajtására, valamint meghatározott cselekmények végrehajtására irányuló eljárásokat nehezítő tényezőket.

Az ellenőrzés során az ÁSZ a követeléskezelési és végrehajtási folyamatra vonatkozó belső szabályozók előírásait vetette össze a mintatételek értékelése során feltárt gyakorlattal. A minták értékelése során feltárt szabálytalanságokból, hiányosságokból levont következtetéseket interjúk keretében ismertette az ÁSZ a NAV szakembereivel, annak érdekében, hogy az egyedi ügyekben tapasztalt problémákból a végrehajtási folyamatot akadályozó tényezőkre vonatkozó megállapítást tehessen az ÁSZ.

MELLÉKLETEK

I. SZ. MELLÉKLET: ÉRTELMEZŐ SZÓTÁR

adó	az adó, a járulék, az illeték, a díj, hozzájárulás, továbbá a központi költségvetés, a foglalkoztatási programokkal kapcsolatos elkülönített állami pénzalap, a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap, a Nemzeti Kulturális Alap, az Egészségbiztosítási Alap, valamint a Nyugdíjbiztosítási Alap vagy az önkormányzat javára teljesítendő, törvényen alapuló kötelező befizetés (forrás: Avt. 7. § 1. pont)
adós	az adózó, az adó megfizetésére kötelezett személy, továbbá a pénzfizetésre vagy a meghatározott cselekmény végrehajtására, tűrésére vagy abbahagyására kötelezett személy (forrás: Avt. 7. § 2. pont)
adószámla	az állami adó- és vámhatóság, illetve az önkormányzati adóhatóság által vezetett, az adózói fizetési kötelezettség és költségvetési támogatási igény, valamint az azokkal összefüggő pénzforgalom tételes, illetve egyenleg szintű kimutatására szolgáló nyilvántartás (forrás: Art. 7. § 5. pont)
adótartozás	az esedékességkor meg nem fizetett adó és a jogosulatlanul igénybe vett költségvetési támogatás (forrás: Art. 7. § 6. pont)
adózó	az a személy, akinek vagy amelynek adókötelezettségét, adót, költségvetési támogatást megállapító törvény, az Art. vagy önkormányzati rendelet írja elő, nem minősül adózónak a kizárólag az adó megfizetésére kötelezett személy, azonban gyakorolhatja a törvény szerint az adózót megillető jogokat (forrás: Air. 11. § (1), (3) bekezdés)
adóvégrehajtási eljárás	a végrehajtható okirat alapján a lejárt és az esedékességkor meg nem fizetett tartozás behajtására a NAV által indított adóigazgatási eljárás. Az adóvégrehajtási eljárás során foganatosítható végrehajtási cselekmények: hatósági átutalási megbízás, jövedelemletiltás, ingó és ingatlan foglalások, lefoglalt vagyontárgy értékesítése) (ÁSZ saját fogalmi meghatározása az Avt. alapján)
ÁKR informatikai fejlesztés	az általános közigazgatási végrehajtó hatósággá válás feltételeinek megteremtésével összefüggő irányítási, szabályozási, szakmai és informatikai feladatok. A fejlesztések egy egybefüggő projektként indultak, de 2018. őszétől a feladatvégzés munkacsoportként folytatódott (ÁSZ saját fogalmi meghatározása)
általános közigazgatási végrehajtói státusz	az adó-, vám- és illetéktartozások, valamint az adók módjára behajtandó köztartozás végrehajtásán túl, 2018. január 1-jétől a NAV behajtási tevékenységének részét képezik az általános közigazgatási rendtartás alapján átadott fizetési kötelezettségek, továbbá 2019. január 1-jétől a korábban a törvényszéki végrehajtók feladatkörébe tartozó, a végrehajtható okiratokon alapuló fizetési kötelezettségek végrehajtása, illetve mindkettőhöz kapcsolódóan a különböző közigazgatási szervek által meghatározott cselekmények foganatosítása is (ÁSZ saját fogalmi meghatározása az Ákr. és az Avt. alapján)
célszerűség	annak a követelménye, hogy a bevételeket a közfeladat megvalósítása érdekében, a kiadásokat a közfeladatok megfelelő ellátásához szükséges mértékben, a költségvetési célrendszer érdekében, a meghatározott célra (közfeladat ellátására), továbbá észszerűen, racionálisan használják fel (forrás: ÁSZ ellenőrzési alapelvei és módszertana)
eredményesség	annak a követelménye, hogy a kitűzött célok és a tervezett eredmények (hatások) elérésre kerüljenek, hogy az ellenőrzött terület vagy szervezet a kitűzött célokat és a szándékolt eredményeket (hatásokat) elérje (forrás: ÁSZ ellenőrzési alapelvei és módszertana)
fizetési felhívás	a végrehajtás alatt álló adóssal szemben kibocsátott, a tartozás aktuális összegét tartalmazó irat (forrás: 1003/2022/ASZH eljárási rend 2. a) pont)

fizetési felszólítás	a végrehajtás alatt nem álló adóssal szemben kibocsátott, a tartozás aktuális összegét tartalmazó irat, melynek eredménytelensége esetén szükségszerűen megindul a végrehajtás (forrás: 1003/2022/ASZH eljárási rend 2. b) pont)
fizetési tájékoztató	a végrehajtás alatt nem álló adóssal szemben kibocsátott, a tartozás aktuális összegét tartalmazó irat, melynek eredménytelensége esetén nem szükségszerűen indul végrehajtás (forrás: 1003/2022/ASZH eljárási rend 2. c) pont)
fizetési kedvezmény	a fizetési könnyítés, illetve mérséklés (forrás: Avt. 7. § (1) bekezdés 7. pont)
fizetési könnyítés	a fizetési halasztás, illetve részletfizetés (forrás: Avt. 7. § (1) bekezdés 8. pont)
ideiglenes biztosítási intézkedés/biztosítási intézkedés, más néven pénzkövetelés biztosítása (IBI-PK)	amennyiben valószínűsíthető, hogy a követelés későbbi kielégítése veszélyben van, a fizetésre vonatkozó teljesítési határidő letelte előtt az adóhatóság biztosítási intézkedésként végzéssel elrendeli a pénzkövetelés biztosítását, melyet a végrehajtási szakterület végez. Az ideiglenes biztosítási intézkedés során a követelés későbbi kielégítésének veszélyére tekintettel már az ügy érdemében való döntéshozatal előtt megtörténik a pénzkövetelés biztosítása. (forrás: Air. 82-83. §, Avt. X. fejezet jogszabályhelyei alapján, ÁSZ meghatározás)
ideiglenesen eredménytelen végrehajtás (IEV)	az adóhatóság eredménytelen végrehajtási eljárás esetén, végrehajtható vagyon hiányában az adós tartozását, állami kezességvállalásból eredő, állammal szemben fennálló tartozását ideiglenesen eredménytelen végrehajtással érintett tartozásnak minősítheti. A tartozás végrehajthatóvá válásáig, illetve a végrehajtáshoz való jog elévüléséig ezen a jogcímen tarthatja nyilván (forrás: Avt. 20. § (1) bekezdés)
kombinált ellenőrzés	azok az ellenőrzések, amelyeket a Számvevőszék – az Alaptörvényben a számvevőszéki ellenőrzések vonatkozásában megfogalmazott – törvényességi, célszerűségi és eredményességi szempontok bármilyen kombinációjával végez (forrás: ÁSZ ellenőrzési alapelvei és módszertana)
meghatározott cselekmények végrehajtása	az Avt.-ben rögzített esetekben az általános közigazgatási rendtartás alapján hozott döntésen alapuló, valamint a korábbi törvényszéki végrehajtás alapján hozott döntésen alapuló végrehajtás, mely esetében a döntés olyan meghatározott cselekmény elvégzésére vagy meghatározott magatartásra, tűrésre, abbahagyásra irányul, melyeket az adós önként nem teljesített (ÁSZ saját fogalmi meghatározása az Ákr. és az Avt. alapján)
tartozás	az esedékesség időpontjáig meg nem fizetett adó, vám, az általános közigazgatási rendtartás alapján végrehajtásra átadott fizetési kötelezettség, adók módjára behajtandó köztartozás, valamint a jogosulatlanul igénybe vett költségvetési támogatás (forrás: Avt. 7. § (1) bekezdés 22. pont)
törvényesség	a költségvetési törvényben foglalt és más, az állami gazdálkodásra vonatkozó előírások betartásának kötelezettsége (forrás: ÁSZ ellenőrzési alapelvei és módszertana)
vagyonfeltárás	az adós vagyoni helyzetének vizsgálata a NAV informatikai rendszereiben, valamint a külső rendszerekben (jármű, vízi, légi jármű, ingatlan nyilvántartások) rendelkezésre álló adatok alapján a végrehajtandó kötelezettség fedezetéül szolgáló vagyon lefoglalása érdekében (forrás: 1004/2022/ASZH eljárási rend r) pont)
VAN karton	Végrehajtási Analitika karton, olyan analitikus nyilvántartás, amely megmutatja, hogy adott végrehajtási cselekmény milyen hátralékokra lett foganatosítva és adott hátralékra vonatkozóan milyen végrehajtási cselekmény került foganatosításra, így biztosítva a cselekmények és tartozás összegek összerendelését. Az adó- és vámszakmai, valamint a megkeresésre folytatott pénzkövetelés végrehajtására egy adózónál egy időben egy nyitott VAN kartont tartanak nyilván. (ÁSZ saját fogalmi meghatározása)
Végrehajtási és Hátralékkezelési Rendszer (VHR)	a követeléskezelési és végrehajtási feladatokat ellátó szervezeti egységek ügyviteli, adminisztratív munkafolyamatainak informatikai támogatását biztosító rendszer. Az egyes végrehajtási cselekményeknél az iratok előállításában segíti az ügyintézőket (pl.: az inkasszó indítása, banki megkeresések, követelésfoglalás, gépjárműfoglalás indítása, foglalási jegyzőkönyvek készítése) (forrás: NAV interjúk).

a végrehajtási eljárást megelőző intézkedések	a végrehajtási eljárás megkezdésének jogi beállta előtt a hátralék behajtása érdekében megtett tevékenységek (forrás: ÁSZ saját fogalmi meghatározása)
végrehajtási képesség	a NAV végrehajtási tevékenységét a fennálló jogi és szakmai körülmények között a meglévő erőforrással, informatikai támogatottsággal milyen mértékben tudja ellátni (forrás: ÁSZ saját fogalmi meghatározása)
végrehajtható hátralék	a NAV adó- és vámszakmai hátralékállományából az informatikai rendszerek használatával leválogatott azon hátralékok összege, melyeknél van esély a követeléskezelési és végrehajtási eljárások során a hátralék vagy annak egy része behajtására (forrás: ÁSZ saját fogalmi meghatározása)
végrehajtó	Az adóhatóság nevében eljárni jogosult kormánytisztviselő, köztisztviselő vagy pénzügyőr (forrás: Avt. 7. § (1) bekezdés 23. pont)
VEKTOR	Végrehajtási Eljárást Koordináló és Támogató Operatív Rendszer, a VHR „utódja" a végrehajtási feladatok informatikai hátterének megújítására, a végrehajtási feladatok tömeges feldolgozását, az ügyintézői munkavégzést automatizmusokkal támogató rendszer (forrás: NAV évkönyv 2023. 43. o., NAV interjúk)
VKAPU rendszer	A pénzkövetelés behajtására irányuló külső megkeresések esetében a Avt. 106. § (1) bekezdése alapján a megkereső szervek csak elektronikus úton kereshetik meg a NAV-ot behajtás végett, az e célra rendszeresített VKAPU rendszer használatával. (forrás: 1001/2022/ELN eljárási rend a pénzkövetelések megkeresésre történő végrehajtásáról)

II. SZ. MELLÉKLET: AZ ELLENŐRZÖTT SZERVEZETEK JEGYZÉKE

ADÓSZÁM	ELLENŐRZÖTT SZERVEZET MEGNEVEZÉSE
15789934-2-51	Nemzeti Adó- és Vámhivatal

■ III. SZ. MELLÉKLET: A KÖVETELÉSKEZELÉSI ÉS VÉGREHAJTÁSI FELADATOK FOLYAMATA

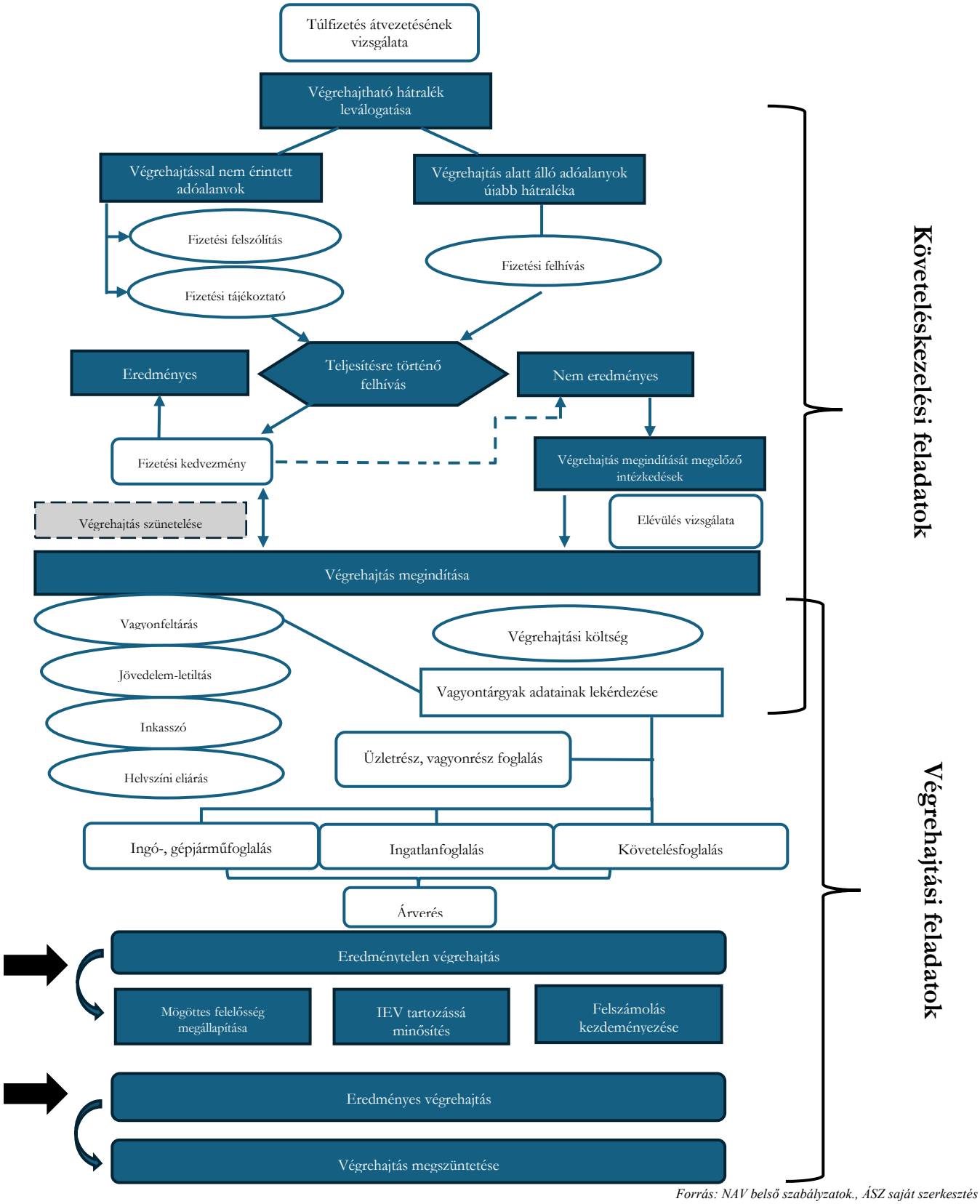

Forrás: NAV belső szabályzatok., ÁSZ saját szerkesztés

■ IV. SZ. MELLÉKLET: A VÉGREHAJTÁSI CSELEKMÉNYEK, VALAMINT AZ EGY ALKALMAZOTTRA JUTÓ VÉGREHAJTÁSI CSELEKMÉNYEK SZÁMA IGAZGATÓSÁGONKÉNT (2022-2024. ÉVEK)

	Kibocsátott inkasszók száma (db)			Adott évben indított jövedelem-letiltások száma (db)			Adott évben indított ingófoglalások száma (db)			Adott évben indított ingatlan foglalások száma (db)		
	2022.év	2023.év	2024.év	2022.év	2023.év	2024.év	2022.év	2023.év	2024.év	2022.év	2023.év	2024.év
Észak-budapesti AVIG	32 611	42 105	42 542	1 585	1 585	1 759	3 507	3 054	3 863	855	803	1 016
Kelet-budapesti AVIG	31 559	36 897	40 383	2 084	2 038	1 650	3 208	3 171	3 468	786	981	1 127
Dél-budapesti AVIG	20 226	28 990	33 756	2 413	2 155	1 849	3 310	4 654	5 551	856	1 064	1 257
Kiemelt AVIG	195	366	284	178	411	292	1	25	12	26	19	5
Baranya Vármegyei AVIG	16 428	20 959	18 624	1 950	1 896	1 718	841	869	987	431	559	484
Bács-Kiskun Vármegyei AVIG	20 949	26 111	24 066	2 572	2 530	2 423	2 250	2 544	2 357	1 222	1 206	1 294
Békés Vármegyei AVIG	9 325	16 816	17 016	2 396	2 875	2 557	1 278	1 154	1 146	535	728	665
Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei AVIG	49 623	66 739	66 976	8 007	8 292	8 335	3 499	4 616	5 611	411	570	1 035
Csongrád-Csanád Vármegyei AVIG	15 206	25 463	20 807	2 620	2 513	1 829	2 336	2 115	2 334	1 489	1 945	1 592
Fejér Vármegyei AVIG	21 019	23 569	24 936	3 255	2 369	2 697	1 086	1 501	2 275	351	520	757
Győr-Moson-Sopron Vármegyei AVIG	12 198	17 224	17 735	2 016	2 417	1 595	1 026	1 258	1 566	588	676	585
Hajdú-Bihar Vármegyei AVIG	37 272	78 818	88 205	5 431	4 087	8 571	2 438	3 672	4 564	543	541	587
Heves Vármegyei AVIG	19 188	26 695	35 584	2 426	2 982	2 720	1 012	2 105	1 889	361	584	577
Komárom-Esztergom Vármegyei AVIG	11 585	12 191	10 335	2 037	1 767	1 400	828	1 082	1 158	491	567	572
Nógrád Vármegyei AVIG	3 911	4 434	199	919	639	24	528	708	12	307	347	10
Pest Vármegyei AVIG	52 194	49 652	61 194	5 176	4 700	5 151	3 127	5 280	8 889	1 060	1 180	1 112
Somogy Vármegyei AVIG	11 429	20 688	27 781	1 595	1 739	1 763	406	534	611	498	1 064	748
Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei AVIG	35 215	56 634	66 487	4 948	7 194	10 082	2 475	3 517	4 362	450	561	620
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei AVIG	18 323	24 879	23 164	2 222	2 247	1 627	383	717	753	541	873	957
Tolna Vármegyei AVIG	9 677	11 688	11 912	1 473	1 500	1 595	689	891	767	503	711	482
Vas Vármegyei AVIG	11 605	13 083	14 399	1 672	1 374	1 241	798	866	829	347	300	343
Veszprém Vármegyei AVIG	9 416	10 894	13 586	1 768	2 215	2 066	527	785	784	453	555	699
Zala Vármegyei AVIG	5 641	8 878	9 117	944	824	823	413	758	946	149	156	135
Összesen	**454 795**	**623 773**	**669 088**	**59 687**	**60 349**	**63 767**	**35 966**	**45 876**	**54 734**	**13 253**	**16 510**	**16 659**

	Egy alkalmazottra jutó kibocsátott inkasszók száma (db)			Egy alkalmazottra jutó indított jövedelem-letiltások száma (db)			Egy alkalmazottra jutó indított ingófoglalások száma (db)			Egy alkalmazottra jutó indított ingatlan foglalások száma (db)		
	2022.év	2023.év	2024.év	2022.év	2023.év	2024.év	2022.év	2023.év	2024.év	2022.év	2023.év	2024.év
Észak-budapesti AVIG	188,0	234,3	239,2	9,1	8,8	9,9	20,2	17,0	21,7	4,9	4,5	5,7
Kelet-budapesti AVIG	163,3	188,3	208,5	10,8	10,4	8,5	16,6	16,2	17,9	4,1	5,0	5,8
Dél-budapesti AVIG	119,5	178,4	200,3	14,3	13,3	11,0	19,6	28,6	32,9	5,1	6,5	7,5
Kiemelt AVIG	7,2	12,6	9,8	6,6	14,1	10,1	0,0	0,9	0,4	1,0	0,7	0,2
Baranya Vármegyei AVIG	235,7	301,1	249,3	28,0	27,2	23,0	12,1	12,5	13,2	6,2	8,0	6,5
Bács-Kiskun Vármegyei AVIG	188,2	237,6	224,7	23,1	23,0	22,6	20,2	23,1	22,0	11,0	11,0	12,1
Békés Vármegyei AVIG	132,1	236,2	239,0	33,9	40,4	35,9	18,1	16,2	16,1	7,6	10,2	9,3
Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei AVIG	389,5	514,6	498,7	62,8	63,9	62,1	27,5	35,6	41,8	3,2	4,4	7,7
Csongrád-Csanád Vármegyei AVIG	170,1	285,5	240,1	29,3	28,2	21,1	26,1	23,7	26,9	16,7	21,8	18,4
Fejér Vármegyei AVIG	237,5	274,4	289,2	36,8	27,6	31,3	12,3	17,5	26,4	4,0	6,1	8,8
Győr-Moson-Sopron Vármegyei AVIG	116,4	165,9	181,7	19,2	23,3	16,3	9,8	12,1	16,0	5,6	6,5	6,0
Hajdú-Bihar Vármegyei AVIG	318,3	718,5	760,9	46,4	37,3	73,9	20,8	33,5	39,4	4,6	4,9	5,1
Heves Vármegyei AVIG	271,4	379,2	517,9	34,3	42,4	39,6	14,3	29,9	27,5	5,1	8,3	8,4
Komárom-Esztergom Vármegyei AVIG	216,1	223,3	200,1	38,0	32,4	27,1	15,4	19,8	22,4	9,2	10,4	11,1
Nógrád Vármegyei AVIG	123,8	139,4	6,2	29,1	20,1	0,8	16,7	22,3	0,4	9,7	10,9	0,3
Pest Vármegyei AVIG	243,6	235,2	293,1	24,2	22,3	24,7	14,6	25,0	42,6	4,9	5,6	5,3
Somogy Vármegyei AVIG	194,0	347,7	482,5	27,1	29,2	30,6	6,9	9,0	10,6	8,5	17,9	13,0
Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei AVIG	274,0	439,7	514,9	38,5	55,9	78,1	19,3	27,3	33,8	3,5	4,4	4,8
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei AVIG	252,0	341,3	330,0	30,6	30,8	23,2	5,3	9,8	10,7	7,4	12,0	13,6
Tolna Vármegyei AVIG	212,2	256,3	277,6	32,3	32,9	37,2	15,1	19,5	17,9	11,0	15,6	11,2
Vas Vármegyei AVIG	223,2	258,6	283,7	32,2	27,2	24,5	15,3	17,1	16,3	6,7	5,9	6,8
Veszprém Vármegyei AVIG	136,1	168,4	220,8	25,5	34,2	33,6	7,6	12,1	12,7	6,5	8,6	11,4
Zala Vármegyei AVIG	104,1	179,0	181,0	17,4	16,6	16,3	7,6	15,3	18,8	2,7	3,1	2,7
Összesen	**207,4**	**286,7**	**308,9**	**27,2**	**27,7**	**29,4**	**16,4**	**21,1**	**25,3**	**6,0**	**7,6**	**7,7**
Szóródás terjedelme (max-min értékek) Kiemelt AVIG nélkül	285,4	579,1	754,7	53,7	55,1	77,3	22,2	26,6	42,2	13,9	18,7	18,1

Forrás: NAV adatszolgáltatás, 5. sz. tanúsítvány, ÁSZ saját szerkesztés

AVIG: Adó-és Vámigazgatóság,
Legmagasabb érték: narancsszínnel jelölve
Legalacsonyabb érték: kék színnel jelölve
Mivel a Kiemelt Adó- és Vámigazgatóság sajátos adózói körrel rendelkezik, az összehasonlításban a legalacsonyabb és a legmagasabb értékek jelölésekor nem került figyelembevételre: zöld színnel jelölve

■ V. SZ. MELLÉKLET: A IEV MINŐSÍTÉS MEGÁLLAPÍTÁSÁNAK ÉS NYILVÁNTARTÁSBA VÉTELÉNEK FOLYAMATA

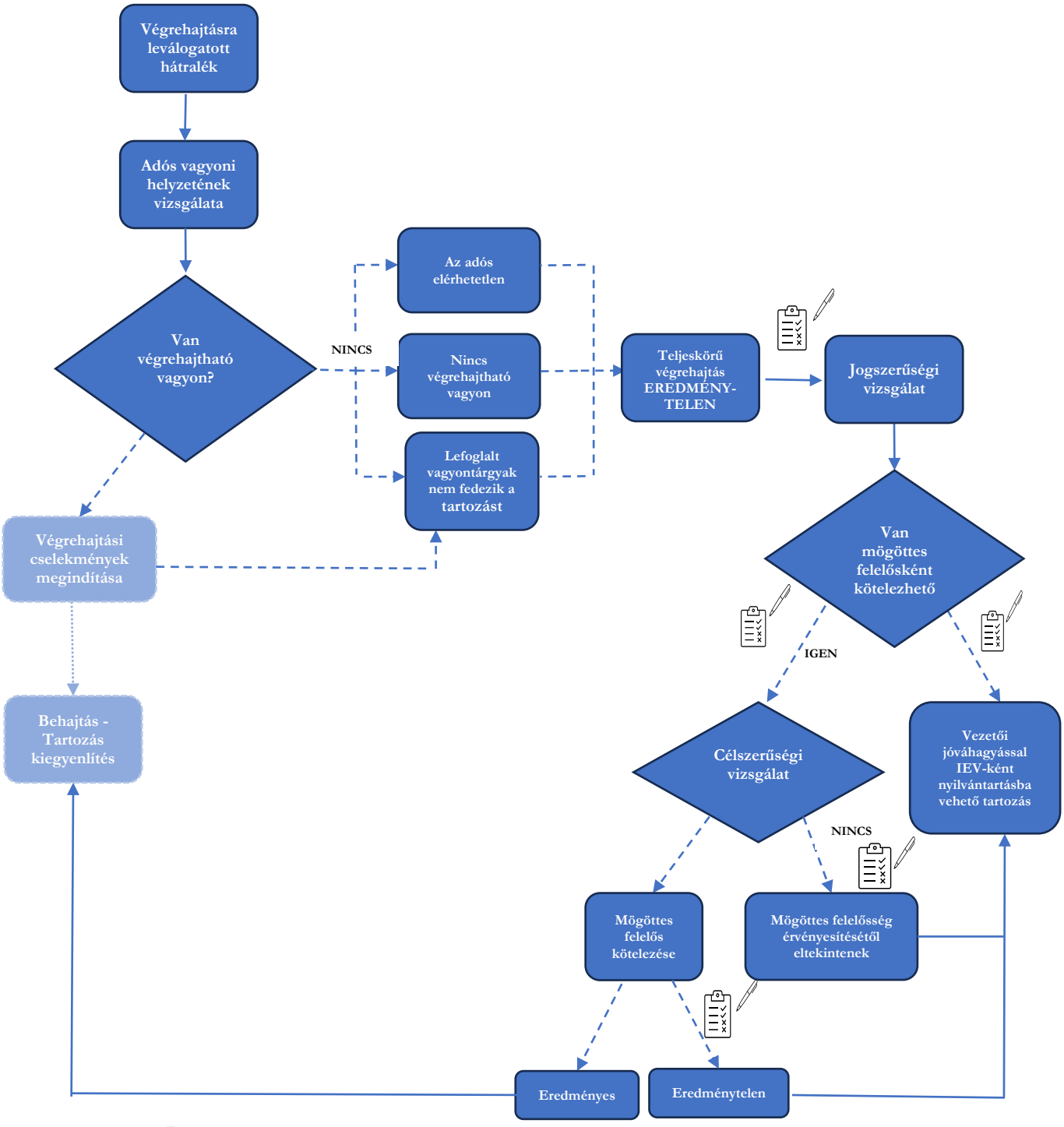

Jelmagyarázat: DOKUMENTÁLANDÓ

Forrás: NAV belső szabályzatok, ÁSZ saját szerkesztés

■ VI. SZ. MELLÉKLET: A VÉGREHAJTÁSSAL VAGY EGYÉB ELJÁRÁSSAL NEM ÉRINTETT, ELÉVÜLÉS MIATTI TÖRÖLT, 1 M FT FELETTI EGYEDI TÉTELEK ÖSSZEG SZERINTI ÉS AZ ÉRINTETT ADÓALANYOK SZÁMA SZERINTI MEGOSZLÁSA A TERÜLETI IGAZGATÓSÁGOK KÖZÖTT A 2024. ÉVBEN

	Végrehajtással vagy egyéb eljárással nem érintett, elévülés miatti törölt hátralékos adózók száma a 2024. évben							
	magánszemélyek				gazdálkodók			
Igazgatóságok	1 mFt - 5 mFt közötti egyedi tételek	5 mFt - 10 mFt közötti egyedi tételek	10 mFt - 50 mFt közötti egyedi tételek	50 m Ft feletti egyedi tételek	1 mFt - 5 mFt közötti egyedi tételek	5 mFt - 10 mFt közötti egyedi tételek	10 mFt - 50 mFt közötti egyedi tételek	50 m Ft feletti egyedi tételek
Baranya Vármegyei AVIG (02)	3	0	1	0	2	0	0	0
Bács-Kiskun Vármegyei AVIG (03)	10	0	3	1	0	0	1	0
Békés Vármegyei AVIG (04)	3	0	0	0	0	0	1	0
Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei AVIG (05)	6	5	2	1	1	1	1	0
Csongrád-Csanád Vármegyei AVIG (06)	5	1	0	1	1	1	0	0
Fejér Vármegyei AVIG (07)	1	0	2	2	1	0	0	1
Győr-Moson-Sopron Vármegyei AVIG (08)	15	1	0	0	1	0	0	0
Hajdú-Bihar Vármegyei AVIG (09)	10	1	2	0	1	1	1	0
Heves Vármegyei AVIG (10)	6	1	1	1	1	1	0	0
Komárom-Esztergom Vármegyei AVIG (11)	9	2	1	0	1	0	0	0
Nógrád Vármegyei AVIG (12)	19	1	4	3	3	0	0	0
Pest Vármegyei AVIG (13)	26	9	5	7	13	0	1	2
Somogy Vármegyei AVIG (14)	4	4	1	0	1	0	0	0
Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei AVIG (15)	13	5	2	1	0	0	0	0
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei AVIG (16)	2	2	1	1	1	0	0	0
Tolna Vármegyei AVIG (17)	1	0	2	0	0	0	0	0
Vas Vármegyei AVIG (18)	6	1	0	0	0	0	0	0
Veszprém Vármegyei AVIG (19)	2	0	0	0	1	0	0	0
Zala Vármegyei AVIG (20)	2	0	0	0	1	0	0	0
Észak-budapesti AVIG (41)	9	3	2	5	7	1	0	0
Kelet-budapesti AVIG (42)	13	3	4	2	5	0	3	1
Dél-budapesti AVIG (43)	13	4	1	3	7	1	0	1
Kiemelt AVIG (51)	25	5	0	3	9	3	2	0
Végösszeg	**203**	**48**	**34**	**31**	**57**	**9**	**10**	**5**

	Végrehajtással vagy egyéb eljárással nem érintett, elévülés miatti törölt hátralék összege (Ft) a 2024. évben							
	magánszemélyek				gazdálkodók			
Igazgatóságok	1 mFt - 5 mFt közötti egyedi tételek	5 mFt - 10 mFt közötti egyedi tételek	10 mFt - 50 mFt közötti egyedi tételek	50 m Ft feletti egyedi tételek	1 mFt - 5 mFt közötti egyedi tételek	5 mFt - 10 mFt közötti egyedi tételek	10 mFt - 50 mFt közötti egyedi tételek	50 m Ft feletti egyedi tételek
Baranya Vármegyei AVIG (02)	4 985 144	-	16 010 437	-	3 112 024	-	-	-
Bács-Kiskun Vármegyei AVIG (03)	20 655 974	-	55 479 280	56 997 113	-	-	10 978 628	-
Békés Vármegyei AVIG (04)	6 865 479	-	-	-	-	-	26 586 000	-
Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei AVIG (05)	17 527 920	34 393 370	40 015 777	91 351 946	1 187 000	5 107 829	10 786 276	-
Csongrád-Csanád Vármegyei AVIG (06)	12 177 332	5 081 647	-	85 050 830	1 033 386	9 262 000	-	-
Fejér Vármegyei AVIG (07)	1 426 476	-	48 241 520	169 953 249	1 096 000	-	-	113 150 150
Győr-Moson-Sopron Vármegyei AVIG (08)	26 516 331	6 583 492	-	-	1 367 000	-	-	-
Hajdú-Bihar Vármegyei AVIG (09)	19 915 014	8 961 363	33 454 953	-	1 224 209	9 349 564	22 177 020	-
Heves Vármegyei AVIG (10)	14 646 368	7 761 354	21 768 539	106 819 158	1 093 661	8 077 000	-	-
Komárom-Esztergom Vármegyei AVIG (11)	15 613 801	12 587 575	33 195 626	-	1 377 018	-	-	-
Nógrád Vármegyei AVIG (12)	33 273 985	5 038 884	102 487 343	529 050 836	4 074 792	-	-	-
Pest Vármegyei AVIG (13)	48 509 736	56 889 701	72 470 250	1 240 866 597	20 171 089	-	15 096 000	282 891 566
Somogy Vármegyei AVIG (14)	8 017 142	25 236 315	11 058 970	-	2 173 046	-	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei AVIG (15)	27 566 381	30 210 811	37 416 757	52 175 484	-	-	-	-
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei AVIG (16)	3 348 521	14 825 896	33 089 355	233 609 465	2 747 000	-	-	-
Tolna Vármegyei AVIG (17)	1 824 262	-	49 525 847	-	-	-	-	-
Vas Vármegyei AVIG (18)	10 142 112	8 537 232	-	-	-	-	-	-
Veszprém Vármegyei AVIG (19)	5 798 933	-	-	-	3 002 000	-	-	-
Zala Vármegyei AVIG (20)	5 868 760	-	-	-	2 474 784	-	-	-
Észak-budapesti AVIG (41)	15 321 064	18 854 530	27 758 069	3 425 747 762	15 715 552	8 637 769	-	-
Kelet-budapesti AVIG (42)	25 335 485	18 138 007	142 167 787	490 544 349	7 882 336	-	59 047 000	135 153 000
Dél-budapesti AVIG (43)	29 452 628	29 166 437	10 082 985	825 881 373	13 434 873	8 197 318	-	68 086 000
Kiemelt AVIG (51)	49 807 889	34 283 650	-	1 905 792 632	18 038 000	16 885 000	63 403 000	-
Végösszeg	**404 596 737**	**316 550 264**	**734 223 495**	**9 213 840 794**	**101 203 770**	**65 516 480**	**208 073 924**	**599 280 716**

■ VII. SZ. MELLÉKLET: A NAV ÁLTAL FOLYTATOTT VÉGREHAJTÁSOK TÍPUSAINAK ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZATA

NAV VÉGREHAJTÁSI TEVÉKENYSÉGÉNEK FŐ TÍPUSAI	VÉGREHAJTÁS LEFOLYTATÁSÁNAK MÓDJAI	VÉGREHAJTHATÓ OKIRAT	AMIRE A VÉGREHAJTÁSI ELJÁRÁS IRÁNYUL	ELJÁRÁS TÁRGYA
adókkal és vámokkal összefüggő végrehajtás ezen belül: az önkormányzatokat megillető helyi adóval, gépjárműadóval összefüggő tartozások végrehajtása	hivatalból külső megkeresésre	hatósági döntés, bevallás, adóhatósági adómegállapítás, jogerős bírósági határozat stb. a behajtást kérő önkormányzat megkeresése	pénzkövetelések végrehajtása pénzkövetelések végrehajtása	adótartozás, jogosulatlanul igénybe vett költségvetési támogatás, pótlékok, bírságok, adótartozás
adók módjára behajtandó köztartozások	külső megkeresésre	a behajtást kérő megkeresése	pénzkövetelések végrehajtása	köztartozások igazgatási és bírósági szolgáltatási díjak egyéb tartozások Diákhitelt Központ Zrt. hallgatói hiteltartozásainak behajtása
Ákr.-en alapuló közigazgatási hatósági döntésekben foglalt kötelezettségek végrehajtása	külső megkeresésre	a megkeresés alapjául szolgáló döntés	pénzkövetelések végrehajtása egyes meghatározott cselekmények végrehajtása	példák: visszakövetelt álláskeresési, szociális ellátások, a behajtás kérő saját bevételét képező kötelezettségek költségtérítés, példák: épületek karbantartása, bontása, hulladék elszállítása, gépjárművek hatósági jelzésének leadása stb.
törvényszéki végrehajtás	külső megkeresésre	bíróság, ügyészség stb. által elektronikus úton megküldött megkeresés	pénzkövetelések végrehajtása egyes meghatározott cselekmények végrehajtása	példák: büntetőeljárásban kiszabott pénzbüntetés, pénzbírság, bűnügyi költség, elővezetés költsége, a meghatározott államokban elkövetett közúti szabálytalanságokért kiszabott pénzbírság magyarországi behajtása stb. példák: büntetőeljárásban alkalmazott vagyonelkobzás, elektronikus adat ideiglenes/végleges hozzáférhetetlenné tétele, visszaállítása, zár alá vétel, EU és az ENSZ BT által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés stb.

Forrás: Avt, NAV belső szabályzatok, ÁSZ saját szerkesztés

■ VIII. SZ. MELLÉKLET: A PÉNZKÖVETELÉS BEHAJTÁSÁRA IRÁNYULÓ MEGKERESÉSEK 2024. ÉV VÉGI NYITOTT ÁLLOMÁNYÁBAN A TÍZ LEGTÖBB FOLYAMATBAN LÉVŐ ÜGYSZÁMÚ, VALAMINT LEGNAGYOBB HÁTRALÉK ÖSSZEGŰ JOGCÍMEK ADATAI

A PÉNZKÖVETELÉS BEHAJTÁSÁRA IRÁNYULÓ MEGKERESÉSEK KÖZÜL A 2024.12.31-ÉN A LEGNAGYOBB FOLYAMATBAN LÉVŐ ÜGYSZÁMÚ JOGCÍMEK ADATAI

MEGNEVEZÉS	FOLYAMATBAN LÉVŐ ÜGYEK SZÁMA				2024.év/ 2022.év (%)
	2022.01.01.	2022.12.31.	2023.12.31.	2024.12.31.	
Rendőrség közúti közlekedési bírság, objektív felelősség körében kiszabott közigazgatási bírság	183 300	265 492	326 946	406 459	221,7%
Bűnügyi költség (bíróság, ügyészség, nyomozóhatóság)	189 800	215 194	224 983	241 474	127,2%
Hulladékgazdálkodási díj	25 187	123 172	102 220	156 412	621,0%
Közlekedési bírság	64 381	85 178	109 608	142 065	220,7%
Elővezetés vagy előállítás költsége (bíróság, ügyészség, nyomozóhatóság, szabálysértési hatóság)	66 453	73 793	80 175	87 612	131,8%
Kamarai hozzájárulás (Gazdasági kamara)	117 283	121 869	117 863	80 497	68,6%
A büntetés-végrehajtási szervezetet a fogvatartottal - illetőleg a volt fogvatartottal - szemben megillető követelés	21 504	34 892	62 187	77 780	361,7%
Megelőlegezett gyermektartásdíj	10 810	21 243	34 605	46 304	428,3%
Vagyonelkobzás (bűnügyi követelés)	33 524	36 167	37 897	41 970	125,2%
Megelőlegezett gyermektartásdíj - járulékos pótlék, kamat	636	12 399	27 954	39 154	6156,3%

A PÉNZKÖVETELÉS BEHAJTÁSÁRA IRÁNYULÓ MEGKERESÉSEK KÖZÜL A 2024.12.31-ÉN A LEGNAGYOBB HÁTRALÉKKAL ÉRINTETT JOGCÍMEK ADATAI

MEGNEVEZÉS	HÁTRALÉKÁLLOMÁNY (MILLIÓ FT)				2024.év/ 2022.év (%)
	2022.01.01.	2022.12.31.	2023.12.31.	2024.12.31.	
Vagyonelkobzás (bűnügyi követelés)	90 343	117 371	125 080	131 289	145,3%
Ideiglenes biztosítási intézkedés	21 873	43 653	38 608	124 139	567,5%
EU Hozzáadott-érték adó	9 474	37 078	52 398	51 174	540,2%
Büntetőeljárásban elrendelt zár alá vétel (pénzkövetelésre)	22 916	45 069	42 641	44 016	192,1%
Bűnügyi költség (bíróság, ügyészség, nyomozóhatóság)	22 779	28 672	30 959	34 462	151,3%
pénzkövetelés biztosítása	28 703	14 348	18 157	28 421	99,0%
Rendőrség közúti közlekedési bírság, objektív felelősség körében kiszabott közigazgatási bírság	7 998	11 592	14 197	19 991	249,9%
Visszafizetési kötelezettség (EU Alapok) 04	3 970	7 656	11 131	18 115	456,3%
Visszafizetési kötelezettség (EU Alapok) 01	3 226	12 665	17 115	16 542	512,8%
EU Jövedelem- vagy tőkeadó	14 580	15 055	13 403	12 594	86,4%

Forrás: NAV adatszolgáltatás, 6.sz. tanúsítvány ÁSZ saját szerkesztés

■ IX. SZ. MELLÉKLET: AZ ELLENŐRZÖTT IDŐSZAKBAN A MEGHATÁROZOTT CSELEKMÉNYEK HATÁLYOS VÉGREHAJTÁSI JOGCÍMEI ÉS A 2024. 12.31-ÉN NYITOTT ÜGYEK SZÁMA

MEGHATÁROZOTT CSELEKMÉNYEK VÉGREHAJTÁSÁRA IRÁNYULÓ JOGCÍMEK MEGNEVEZÉSE	NYITOTT ÁLLOMÁNY 2024.12.31-ÉN (DB)
Bűnjellel kapcsolatos eljárás	29
Büntető eljárásban elrendelet zár alá vétel	3 519
Egyéb törvényszéki megkeresés	942
Elektronikus adatra irányuló eljárás	12
EU/ENSZ BT pénzügyi és vagyoni korlátozó int.	12
Vagyonelkobzás	739
Adatvédelmi kötelezés	1
Állattartási kötelezés	57
Egyéb közigazgatási megkeresés	8 301
Egyenlő bánásmód biztosítása	4
Építésügyi kötelezés	5 134
Fegyverrel. speciális kezelést igénylő dologgal kapcsolatos kötelezés	1
Fizetési kötelezettség teljesítése (nem behajtása)	112
Foglalkoztatott bejelentése	104
Földmérési jelre irányuló kötelezés	16
Hulladékmentesítés	126
Ingóság elhelyezése	44
Kártevő irtás	62
Kisajátított ingatlan birtokbaadása	17
Levegőtisztaság-védelmi kötelezés	2
Növényzettel kapcsolatos tevékenység	402
Okirattal kapcsolatos eljárás	131 716
Reklám eltávolítása	7
Személy beoltása	104
Személyes intézkedés kikényszerítése	126
Tevékenység folytatásával kapcsolatos kötelezés	96
Összesen	**151 685**

Forrás: NAV adatszolgáltatás, 6.sz. tanúsítvány ÁSZ saját szerkesztés

■ X. SZ. MELLÉKLET: A MEGHATÁROZOTT CSELEKMÉNYEK ADOTT ÉVBEN INDÍTOTT VÉGREHAJTÁSI DARABSZÁMA, VALAMINT AZ EGY VÉGREHAJTÓRA JUTÓ ÚJ ELJÁRÁSOK SZÁMA TERÜLETI IGAZGATÓSÁGONKÉNT

	Külső szerv által a megkeresésen alapuló meghatározott cselekmény adott évben megindított végrehajtása (db)			Egy végrehajtóra jutó meghatározott cselekmény végrehajtására indított új eljárások száma (db)		
	2022.év	2023.év	2024.év	2022.év	2023.év	2024.év
Észak-budapesti Adó- és Vámigazgatóság	983	1 302	120	140,4	186,0	12,0
Kelet-budapesti Adó- és Vámigazgatóság	2 036	2 435	304	75,4	90,2	33,8
Dél-budapesti Adó- és Vámigazgatóság	2 457	3 157	892	273,0	350,8	99,1
Kiemelt Adó- és Vámigazgatóság	49	70	45	24,5	35,0	22,5
Baranya Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság	1 900	2 102	151	316,7	350,3	25,2
Bács-Kiskun Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság	6 347	6 244	817	1057,8	1040,7	136,2
Békés Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság	2 662	2 309	256	665,5	577,3	64,0
Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság	3 425	4 847	1 330	685,0	969,4	266,0
Csongrád-Csanád Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság	487	916	185	44,3	83,3	16,8
Fejér Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság	4 250	3 973	221	607,1	567,6	31,6
Győr-Moson-Sopron Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság	1 832	2 729	391	305,3	454,8	65,2
Hajdú-Bihar Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság	2 813	2 249	187	468,8	374,8	31,2
Heves Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság	4 188	3 190	478	598,3	455,7	68,3
Komárom-Esztergom Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság	972	112	33	324,0	37,3	11,0
Nógrád Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság	1 223	1 680	3	305,8	420,0	0,8
Pest Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság	5 928	5 263	924	846,9	751,9	132,0
Somogy Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság	1 995	2 183	308	665,0	727,7	102,7
Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság	5 290	3 700	434	1058,0	740,0	86,8
Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság	594	519	230	118,8	103,8	46,0
Tolna Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság	2 658	2 447	142	886,0	815,7	47,3
Vas Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság	772	843	115	257,3	281,0	38,3
Veszprém Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság	795	858	69	198,8	214,5	17,3
Zala Vármegyei Adó- és Vámigazgatóság	762	681	57	254,0	227,0	19,0
Összesen	**54 418**	**53 809**	**7 692**	**380,5**	**389,9**	**71,2**

Forrás: NAV 5.számú tanúsítvány, KI-FVF 2022., 2023. és 2024. évi tevékenységi beszámolója, ÁSZ saját szerkesztés

Színtérkép: **magas ügyszám** — **alacsony ügyszám**

■ XI. SZ. MELLÉKLET: A VEKTOR PROJEKTHEZ KAPCSOLÓDÓ SZERZŐDÉS-MÓDOSÍTÁSOK ÉS A MÉRFÖLDKÖVEK SZÁMLÁZOTT ELLENÉRTÉKÉNEK ÖSSZEFOGLALÓJA

	Szerződés kelte	Vállalkozói díj (eFt)+ÁFA	Módosítás főbb okai
Szerződés	**2020.06.02**	**2 900 000**	
1. sz. módosítás	2021.11.24	3 187 000	**Tervezés szakasz**: - a határidő meghosszabbítása a Vektor műszaki követelményének módosítása miatt, a változások a közbeszerzés kiírásának időpontjában nem voltak láthatók, ezért a Műszaki leírás ezeket nem tartalmazta - a meghatározott cselekményekhez kapcsolódó modul felülvizsgálata, kiegészítése, bővítése - társrendszerek felülvizsgálata
2. sz. módosítás	2022.07.01	3 389 727	**II. mérföldkő, megvalósítás szakasz:** - a határidő meghosszabbítása - a változások a közbeszerzési kiírás időpontjában nem voltak láthatók, ezért a Műszaki leírás ezeket nem tartalmazta - adattárházzal kapcsolatos többletfunkciók bevezetése - társrendszerek felülvizsgálata, interfészek - analitika és vagyonnyilvántartás kapcsolata, új üzleti modell: VTR fejlesztése - migrációs követelmények felülvizsgálata a VHR és VEKTOR kommunikációja között -további tranzakciós riportok kidolgozása

	Nettó érték (eFt)	ÁFA (eFt)	Bruttó érték (eFt)	Ebből támogatás (KÖFOP-1.0.0-VEKOP-15-2016-0003) (e Ft)	Ebből saját forrás (e Ft)	Teljesítés dátuma
			I. mérföldkő			
Előkészítés, tervezés	1 160 000	313 200	**1 473 200**	1 473 200	0	2021.10.01
			II. mérföldkő			
Megvalósítási szakasz	1 464 727	395 476	**1 860 203**	1 860 203	0	2023.07.11
			III. mérföldkő			
Átvétel, zárás, bevezetés, támogatás	765 000	206 550	**971 550**	413 258	558 292	2023.11.22
Összesen	**3 389 727**	**915 226**	**4 304 953**	**3 746 661**	**558 292**	

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

[1] NAV	Nemzeti Adó- és Vámhivatal
[2] ÁSZ	Állami Számvevőszék
[3] Avt.	az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény
[4] VEKTOR	Végrehajtási Eljárást Koordináló és Támogató Operatív Rendszer
[5] KI	Központi Irányítás
[6] KI-FVF	Központi Irányítás Fizetésképtelenségi és Végrehajtási Főosztálya
[7] AMBK	adók módjára behajtandó köztartozás
[8] Ákr.	2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról
[9] Módtv.	az egyes adótörvények uniós kötelezettségekhez kapcsolódó, valamint egyes törvények adóigazgatási tárgyú módosításáról szóló 2018. évi LXXXII. törvény
[10] TVSZ	törvényszéki végrehajtási ügyek
[11] VAN karton	Végrehajtási Analitika karton
[12] Art.	2017. évi CL. törvény az adózás rendjéről
[13] NEAK	Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő
[14] 1004/2022/ASZH eljárási rend	A Nemzeti Adó- és Vámhivatal adószakmai ügyekért felelős szakmai helyettese által kiadott 1004/2022/ASZH eljárási rend a követeléskezelésről, valamint a végrehajtási eljárások kezdeményezésének és lefolytatásának szabályairól
[15] CEF	Centralizált Egységes Folyószámla rendszer
[16] VNYR	Végrehajtási Nyilvántartási Rendszer
[17] TERI	tételes elszámolású adónemek nyilvántartását biztosító informatikai rendszer
[18] MEK	Mögöttes és Egyetemleges Kötelezettségek Nyilvántartási Rendszer
[19] TM modul	Tartozásmegállapító modul
[20] VHR ATAR	Végrehajtási és Hátralékkezelési Rendszeren belüli fejlesztés, mely támogatja a hátralékos adózók leválogatását, a folyamatban lévő eljárásokban a végrehajtás kiterjesztését az új kötelezettségekre, összegyűjti a végrehajtás megindítása szempontjából releváns adózói információkat és vagyoni adatokat, segítséget nyújt a döntéshozatalban
[21] 5001/2022/VHSZF körlevél	A Központi Irányítás Végrehajtási Szakfőigazgatója által kiadott 5001/2022/VHSZF körlevél a teljesítésre történő felhívás kiadásának, valamint a hátralékosok leválogatásának gyakorlatára (2022. 01.31.)
[22] 1003/2022/ASZH eljárási rend	Nemzeti Adó- és Vámhivatal adószakmai ügyeiért felelős szakmai helyettes által kiadott 1003/2022/ASZH eljárási rend a fizetési tájékoztató, a fizetési felszólítás, valamint a fizetési felhívás szabályairól
[23] 5027/2020/FVF körlevél	A Központi Irányítás Felszámolási és Végrehajtási Főosztályvezetője által kiadott 5027/2020/FVF körlevél a TM modulból történő fizetési tájékoztatók kiküldésének igazgatósági ütemezéséről (2020. 10. 27.)
[24] VHR	Végrehajtási és Hátralékkezelési Rendszer
[25] IEV	Az ideiglenesen eredménytelen végrehajtás
[26] EKÁER	Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszer
[27] OPG	Országos Pénztárgép Adatok
[28] EBT	A pénzintézetek elektronikus megkeresésére szolgáló informatikai alkalmazás
[29] NYUFIG	Nyugdíjfolyósító Igazgatóság
[30] KKSZB	Központi Kormányzati Szolgáltatás Busz
[31] IREN	Ideiglenes Rendszámok Elektronikus Nyilvántartása
[32] OFR	Operatív Feldolgozó Rendszer
[33] Ctv.	a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény

[34] 1007/2022/VEZ eljárási rend eljárási rend	A Nemzeti Adó- és Vámhivatal vezetője által kiadott 1007/2022/VEZ eljárási rend a tartozások ideiglenes eredménytelen végrehajtással érintett tartozássá minősítéséről, nyilvántartásáról és felülvizsgálatáról (hatályos 2022.01.24-től 2023.06.06-ig)
[35] 1023/2023/ELN eljárási rend	A Nemzeti Adó- és Vámhivatal elnöke által kiadott 1023/2023/ELN eljárási rend a tartozások ideiglenes eredménytelen végrehajtással érintett tartozássá minősítéséről, nyilvántartásáról és felülvizsgálatáról (hatályos 2023.06.07-től) (hatályos 2023.06.07-től)
[36] 1033/2019/VEZ eljárási rend	A Nemzeti Adó- és Vámhivatal vezetője által kiadott 1033/2019/VEZ eljárási rend az elévült adótartozás nyilvántartásból történő törléséről, illetve az elévült túlfizetés kezeléséről
[37] ELJAR rendszer	adóigazgatási eljárás informatikai rendszere
[38] NAV SZMSZ	a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 25/2020. (XII. 30.) PM utasítás a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 5/2022. (VIII. 5.) PM utasítás
[39] ÁKR I.	„Általános közigazgatási végrehajtást foganatosító hatósággá válás feltételeinek megteremtése" című projekt
[40] BEKOR szabályzat	a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vezetője által kiadott 2072/2019/VEZ szabályzat a NAV egységes belső kontrollrendszeréről
[41] TMR szabályzat	a szervezeti teljesítménymérésről és annak nyilvántartásáról szóló 2005/2020/VEZ szabályzat
[42] SZÖM	a 2024. évi szervezeti szintű ösztönzés és motiváció módjáról szóló 2007/2024/ELN szabályzat
[43] működő hátralékállomány	működő adózók hátralékállománya
[44] Összefoglaló jelentés	A NAV elnöke által 2023. 09. 12-én jóváhagyott Összefoglaló jelentés az általános közigazgatási rendtartás szerinti meghatározott cselekmény végrehajtása tárgyú törvényességi vizsgálatról (iktatószám: 1720085722)
[45] 5041/2018/VEZ számú körlevél	A Nemzeti Adó- és Vámhivatal vezetője által kiadott 5041/2018/VEZ számú NAV elnöki körlevél a NAV ÁKR projekt lezárásáról és a feladatok Munkacsoportban történő ellátásáról (2018.09.07.)
[46] NDS	Nemzeti Digitális Stratégia
[47] SWOT analízis	Az SWOT elnevezés az elemzés során vizsgált négy terület angol elnevezéseinek kezdőbetűiből tevődik össze: **S**trengths – erősségek, **W**eaknesses – gyengeségek, **O**pportunities – lehetőségek, **T**hreats – veszélyek
[48] VTR	Végrehajtási Tartozás Részletező
[49] KAK	Kormányzati Adatközpont
[50] ENIG	elektronikus ingatlan nyilvántartás
[51] ÁSZ tv.	az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény
[52] NAV tv.	2010. évi CXXII. törvény a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról
[53] Air	2017. évi CLI. törvény az adóigazgatási rendtartásról
[54] Vht.	a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény
[55] NAV KI Ügyrendjei	A NAV vezetője által kiadott 2080/2020/VEZ szabályzat (érvényes: 2021. 01.01-től), 2039/2022/VEZ szabályzat (érvényes:2022. 08. 01-től) valamint azok módosításai
[56] 57/2020. (III. 23.) Korm. Rend	az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során a végrehajtással kapcsolatban teendő intézkedésekről szóló 57/2020. (III. 23.) Korm. Rend
[57] 1130/2017/VNH eljárási rend	a fizetési értesítő és felhívás szabályairól szóló 1130/2017/VNH eljárási rend
[58] 5006/2023/FVF operatív körlevél	A Központi Irányítás Felszámolási és Végrehajtási Főosztályvezetője által kiadott 5006/2023/FVF operatív körlevél a kényszertörlési és a felszámolási eljárás alá került adózókkal kapcsolatban 2023. évben elvárt perelőkészítő ellenőrzések és mögöttes felelősségi perek számáról
[59] 5008/2024/FVF körlevél	A Központi Irányítás Felszámolási és Végrehajtási Főosztályvezetője által kiadott 5008/2024/FVF körlevél az intézkedési terv készítésének kérése az adóbevételek növelése érdekében
[60] 1009/2016/VHN eljárási rend	az adóvégrehajtás, biztosítási intézkedés elrendeléséről, megszüntetéséről szóló cégbírósági értesítésről (hatályos 2016.02.16-tól)

[61] 1075/2018/VNH eljárási rend	A Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszakmai és nemzetközi ügyekért felelős szakmai helyettes által kiadott 1075/2018/VNH eljárási rend a pénzügyi intézménynél kezelt összegekre vezetett végrehajtás szabályairól (hatályos 2018.04.23-tól
[62] 1129/2018/VEZ eljárási rend	A Nemzeti Adó- és Vámhivatal vezetője által kiadott 1129/2018/VEZ eljárási rend a helyszíni végrehajtási eljárás, ingófoglalás és fedezetcsere szabályairól (hatályos 2018.12.11-től)
[63] 1104/2018/VNH eljárási rend	A Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszakmai és nemzetközi ügyekért felelős szakmai helyettes által kiadott 1104/2018/VNH eljárási rend az ingatlan-végrehajtásról (hatályos 2018.07.18-tól)
[64] 1088/2018/VNH eljárási rend	A Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszakmai és nemzetközi ügyekért felelős szakmai helyettes által kiadott 1088/2018/VNH eljárási rend az adóvégrehajtás során felmerülő végrehajtási költségekről (hatályos 2018.04.18-tól 2023.12.17-ig)
[65] 1095/2018/VNH eljárási rend	A Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszakmai és nemzetközi ügyekért felelős szakmai helyettes által kiadott 1095/2018/VNH eljárási rend a járműre folytatott végrehajtás szabályairól (hatályos 2018.06.05-tól)
[66] 1082/2018/VNH eljárási rend	A Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszakmai és nemzetközi ügyekért felelős szakmai helyettes által kiadott 1082/2018/VNH eljárási rend a követelésfoglalás szabályairól (hatályos 2018.05.17-től)
[67] 1041/2019/VEZ eljárási rend	A Nemzeti Adó- és Vámhivatal vezetője által kiadott 1041/2019/VEZ eljárási rend az adóvégrehajtás keretében és a megkeresésekre lefolytatott árverésekről
[68] 1015/2022/ASZH eljárási rend	A Nemzeti Adó- és Vámhivatal adószakmai ügyeiért felelős szakmai helyettese által kiadott 1015/2022/ASZ eljárási rend a mögöttes felelősség érvényesítéséről
[69] 1052/2023/ASZEH eljárási rend	A Nemzeti Adó- és Vámhivatal adószakmai elnökhelyettese által kiadott 1052/2023/ASZEH eljárási rend az adóvégrehajtás során felmerülő végrehajtási költségekről (hatályos 2023.12.18-tól)
[70] 1026/2022/ASZEH eljárási rend	A Nemzeti Adó- és Vámhivatal adószakmai elnökhelyettese által kiadott 1026/2022/ASZEH eljárási rend a hatósági átvezetés szabályairól (hatályos 2022.12.19-től)
[71] 1069/2018/VNH eljárási rend	A Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszakmai és nemzetközi ügyekért felelős szakmai helyettes által kiadott 1069/2018/VNH eljárási rend a jövedelem-letiltás végrehajtásáról
[72] 5009/2023/FVF körlevél	A Központi Irányítás Felszámolási és Végrehajtási Főosztályvezetője által kiadott 5009/2023/FVF körlevél az Art. 60. § szerinti határozathozatal feltételeinek vizsgálatáról
[73] Kbt.	a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény
[74] 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet	a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet
[75] 38/2012. (III. 12.) Korm. rendelet	a kormányzati stratégiai irányításról szóló 38/2012. (III. 12.) Korm. rendelet
[76] 50/2013. (II.25.) Korm. rendelet	az államigazgatási szervek integritásirányítási rendszeréről és az érdekérvényesítők fogadásának rendjéről szóló
[77] 1054/2019/VEZ eljárási rend	A Nemzeti Adó- és Vámhivatal vezetője által kiadott 1054/2019/VEZ eljárási rend a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által nyilvántartott, az önkormányzati adóhatóság megkeresésében közölt, az adók módjára, az általános közigazgatási rendtartás alapján és a törvényszéki végrehajtás címén behajtandó köztartozás kezelésével kapcsolatos feladatokról
[78] 1001/2022/ELN eljárási rend	A Nemzeti Adó- és Vámhivatal elnöke által kiadott 1001/2022/ELN eljárási rend a pénzkövetelések megkeresésre történő végrehajtásáról
[79] 1046/2023/ELN eljárási rend	A Nemzeti Adó- és Vámhivatal elnöke által kiadott 1046/2023/ELN eljárási rend a közigazgatási meghatározott cselekmények végrehajtásáról
[80] 5016/2017/VEZ körlevél	A Nemzeti Adó- és Vámhivatal vezetője által kiadott 5016/2017/VEZ körlevél a NAV ÁKR projekt elrendelése, illetve egyidejűleg projektszervezet felállításáról
[81] 5002/2021/FVF körlevél	A Központi Irányítás Felszámolási és Végrehajtási Főosztályvezetője által kiadott 5002/2021/FVF körlevél a helyes és hatékony jogalkalmazási gyakorlatok széles körű ismertetéséhez szükséges intézkedésekről és a soron kívüli jelentés rendjéről
[82] 5007/2024/FVF körlevél	A Központi Irányítás Felszámolási és Végrehajtási Főosztályvezetője által kiadott 5007/2024/FVF körlevél a soron kívüli jelentés rendjéről és a helyes és hatékony jogalkalmazási gyakorlatok széles körű ismertetéséhez szükséges intézkedésekről

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

1052 Budapest, Apáczai Csere János u. 10. | 1364 Budapest 4., Pf. 54
www.asz.hu | szamvevoszek@asz.hu
telefon: +36 1 484 9100